

Kárpátaljai Hírmondó

XI. évfolyam 2. szám, 2015. június

Juhász Gyula

Testamentom

Szeretnék néha visszajönni még,
Ha innen majd a föld alá megyek,
Feledni nem könnyű a föld ízét,
A csillagot fönn és a felleget.

Feledni oly nehéz, hogy volt hazánk,
Könnyeik vizét és a Tisza vizét,
Költők dalát és esték bánatát:
Szeretnék néha visszajönni még.

Ó, én senkit se háborítanék,
Szelíd kísértet volnék én nagyon,
Csak megnézném, hogy kék-e még az ég
És van-e még magyar dal Váradon?

Csak meghallgatnám, sír-e a szegény,
Világ árváját sorsa veri még,
Van-e még könny a nefelejcs szemén?
Szeretnék néha visszajönni még!

És nézni fájón, Léván, Szigeten,
Szakolcán és Makón a hold alatt,
Vén hárs alatt az ifjú szerelem
Még mindig boldog-e és balgató?

És nézni: édesanya alszik-e,
S álmában megcsókolni a szívét,
S érezni, most is rám gondol szíve:
Szeretnék néha visszajönni még!

A farkasfalvi Fogarassy-kastély

KÁRPÁTALJAI Hírmondó

XI. évfolyam, 2. szám
2015. június

Kiadja a Kárpátaljai Szövetség
1052 Budapest,
Simmelweis u. 1–3.
Tel./fax: 06-1-267-0198

E-mail: karpataljaiszovetseg@gmail.com

Felelős kiadó: Dr. Damjanovich Imre,
a Kárpátaljai Szövetség elnöke

Főszerkesztő: Füzesi Magda
E-mail: magda.bereg@gmail.com

Főszerkesztő-helyettes:
Szemere Judit
E-mail: nagykica12@gmail.com

Szerkesztőbizottság:
Dr. Pomogáts Béla, Dupka György,
Szöllősy Tibor, Zubánics László,
Kovács Sándor, Schober Ottó.

Gazdasági felelős:
Kovács Gyöngyi Zsuzsanna

A szerkesztőség címe:
1052 Budapest,
Simmelweis u. 1–3.

Lapengedély száma: 2.9/1414-1/2006
HU ISSN: 1787-0445

OTP számlaszámunk:
11711034-20834951

Megjelenik negyedévente
450 példányban.

E lapszám megjelenését támogatta
a Nemzeti Kulturális Alap,

valamint a Kárpátaljai Szövetség
tagsága.

A folyóiraton nyereség
nem képződik.

A címünkre beérkező kéziratok közlé-
sének ésszerűsítésének jogát fenntartjuk,
azok recenzióját, visszaadását, levélben tör-
ténő megválaszolását, valamint más szerve-
zetekhez, intézményekhez való továbbítását
nem vállaljuk. A publikációkban közölt té-
nyekért és véleményekért minden esetben a
szerző viseli a felelősséget. A szerkesztő-
ség nem feltétlenül ért egyet a lapban közölt
publikációkkal.

A tartalomból

Vers mindenkinek. Pilinszky János: Francia fogoly	3
Szervezeti élet. A Kárpátaljai Szövetség XXVII. közgyűlésén.	4
Köszönjük a támogatást!	5
Közös dolgaink. Kárpátaljai napok a brüsszeli Balassi Intézetben	7
Hírek, események. Ismét kibontották Rákóczi zászlóit	8
A trianoni diktátum aláírására emlékeztek	9
Hitélet. Az Isten Lélek... Maksai Attila prédikációja	10
Jézus második eljöveteleének jelei. Hrabár Tamás írása	11
Katolikus családok találkozója	12
Versek a mélységből	13
Kultúrtáj. Költészet-napi rendezvények Kárpátalján	14
Ünnepi Könyvhét Budapesten	15
Naptárunk. Emléktáblát avattak Fedák Sári tiszteletére	16
Arasznyi történelem. Magyar nótá egy KGST-tanácskozáson	17
Örökségünk. 10 dolog, amiért érdemes Kárpátaljára jönni	18
KVIT-kollázs. Fiatal alkotók írásai	20
Visszatekintő. Negyedszázad a jegyzetfüzetekben. Schober Ottó kultúrkrónikája	21
a 25 éves Kárpátaljai Szövetség rendezvényeiről	21
20 éves az Ung-vidéki Baráti Kör, 10 éve működik a Drugeth- program. Zólyominé Vékassy Ilona beszámolója	28
Spenik János tájékoztatója a XI. tehetséggondozó táborról	31
Múltbanéző. Egyszervolt beregszásziak: Zsiguci. Weinrauch Katalin írása	32
Korkép. Szöllősy Tibor humoreszkjei	34
Szerkesztőségünk postájából	35
Szemelvények kárpátaljai eseményekből	36
Képzőművészet. Kárpátaljai festőművészek kiállítása Csepelen	39
A Kárpátaljai Hírmondó galériája. Megörökített pillanatok	40

Címlapfotó: Szemere Judit

Tisztelt Olvasók!

A címlapról nem derül ki, de Önök a Kárpátaljai Hírmondó 40. számát tartják a kezükben. Olyan állomás ez egy folyóirat életében, amikor már érdemes, és van is mire visszatekinteni. Mindenekelőtt köszönetet szeretnénk mondani az érdeklődésért. Hálásak vagyunk Önöknek, hogy anyagi támogatásukkal a nehéz gazdasági helyzetben is életben tartották a lapot. Volt egy olyan időszak, amikor felmerült az újság megszűnésének gondolata is, hiszen a lap kiadója, a Kárpátaljai Szövetség valamennyi pályázatát elutasították. Akkor történt, hogy egyik olvasónk – Skultéty Csaba politikai szakíró – egy komoly összeggel kereste fel szerkesztőségünket, amellyel elhárította a megjelenés előtt álló akadályt. A későbbiekben még számos olvasónk tisztelt meg bennünket bizalmával, akiknek minden lapszámban név szerint is megköszönjük a támogatást. Bízunk benne, hogy az eltelt idő alatt a szívükhöz nőtt a Hírmondó, hogy várják a negyedévente megjelenő lapot, és kíváncsian olvassák, ezúttal miről ad hírt.

E lapszámunk a szokásostól egy kicsit eltér, hiszen nemcsak a folyóirat jubilál, hanem kiadója is: a Kárpátaljai Szövetség megalakulásának negyedszázados évfordulóját ünnepli. Eppen ezért olvasható a lapban pár oldalnyi Visszapillantó. Miről is van szó? Schober Ottó, szövetségünk kulturális tevékenységet irányító elnökhelyettese, aki hosszú évtizedekig volt elhivatott művelődési dolgozó, lejegyezte a kulturális események krónikáját; Zólyominé Vékassy Ilona, a Kárpátaljai Szövetség Bercsényi Miklós Alapítványának elnöke a szintén jubiláló Ung-vidéki Baráti Kör és a Drugeth-táborok rendezvényeinek kronológiáját adta közre. Szerkesztés közben magunk is meglepődtünk, mennyi érdekes irodalmi és művészeti élmény részesei lehettünk az elmúlt huszonöt évben, a fotókat nézegetve pedig nosztalgiztunk: Istenem, milyen fiatalok voltunk...

Természetesen az ünneplés ezzel nem ér véget: szeptember első hétvégéjén, az idei balatonföldvári találkozón nyílik arra, hogy Önök találkozzanak a folyóirat szerzőivel, és tovább erősödjék ez a különös szimbiózis. Várjuk észrevételeiket, leveleiket, cikkeiket.

Tisztelettel kíván minden Olvasónak szép nyarat, kellemes pihenést:

a Kárpátaljai Hírmondó szerkesztőbizottsága

Wass Albert

Adjátok vissza a hegyeimet!

Urak, akik a világ dolgait igazítjátok: adjátok vissza a hegyeimet!

Bevallom őszintén: nem érdekel sem a politikátok, sem a világnézeti kérdéseitek, sem nagyszabású elgondolásaitok, melyekkel az embermilliók sorát rendezni kívánjátok. Nem érdekelnek az embermilliók sem. Egy érdekel csupán: adjátok vissza a hegyeimet!

Mert bármit is mondjanak a tudósok, a fiskálisok és a katonák: azok a hegyek az enyimek. Mint ahogy én is hozzájuk tartozom attól a perctől kezdve, hogy megszülettem a lábok alatt, abban a kis házban, s ők benéztek hozzám az ablakon. Nem a telekkönyv szerint voltak az enyimek, az igaz. De enyimek voltak Isten rendelése szerint, azért, hogy ott születtem s ott lettem emberré. Adjátok vissza a hegyeimet!

Nézzétek urak: idestova ötven esztendeje már, hogy belerángattatok ebbe a játékba. Játsoztatok az én bőromön háborút és országosztást, ide-oda ajándékoztatok engem s a hegyeimet, mint ahogy gyermekek ajándékozzák a játékszereket egymásnak. S én ötven esztendeig engedelmesen játszottam nektek mindent, amit csak parancsoltatok: kisebbségi sorsot, megaláztatást és elnyomatást, üldöztetést nyelvem és fajtám miatt, folszabadulást és katonásdít. Játsoztam háborút. Lelkesedést és halálfélelmet, rámenős bátorságot és fejvesztett menekülést, játszottam kétségbeesést, fájdalmat, dühöt, elvesztett háborút. Játsoztam elvesztett otthont és elvesztett családot, csikorgófogú bosszúvágyat és hadifogságot, játszottam hontalan bujdosást, magányos, kóborló farkassorsot az emberi rengetegben... urak, nekem elég volt. Én nem játszom tovább. Adjátok vissza a hegyeimet!

Ne mondjátok, hogy keressek magamnak máshol helyet a világban, mert nincsen ennek a világnak helye, ami az enyém volna azon az egyen kívül. Ne mondjátok, hogy befogadtok ebbe vagy abba az országba, mert nincsen nekem azokban az országokban semmi keresnivalóm. Ne mondjátok, hogy lelek magamnak hegyet a Kordillerrákban, vagy a Sierra Nevadán: mert a más hegyei azok, nem az enyimek. Az én számomra nincs szépségük és nincs békességük azoknak a hegyeknek. Adjátok vissza az én hegyeimet!

És azt se mondjátok, hogy nem én vagyok az egyetlen, akinek ez a sorsa, mert milliók váltak földönfutókká játékaitek során és én csak egy vagyok a milliók közül. Számomra nem vigasztalás, hogy millióknak fáj ugyanaz, ami nekem. Magamnak fáj, ami bennem fáj. Adjátok vissza a hegyeimet!

Ne mondjátok azt sem, hogy van, aki többet veszített, senki sem veszített annyit, mint én. Nekem nem volt Palotám, amit fölépíthetnétek valahol a föld másik oldalán. Nekem nem volt vagyonom, amit bankjaitok visszafizethetnének, ha megszállná őket a jótékonyosság láza. Állásom sem volt, hivatalom sem, ami helyett újat adhatnátok. Nekem semmim sem volt, csak a hegyeim s egy asszony, akit szerettem. S ez a kettő együtt többet ért, mint a világ valamennyi palotája, vagyona és hivatala. Senki sem veszített ebben a játékban annyit, mint én. Adjátok vissza a hegyeimet!

Urak, én alázatosan elhiszem, hogy nagyok vagytok és hatalmasok. Hogy kisujjatok egyetlen mozdulatára milliók hálnak meg, országok cserélnek gazdát, és földrészek süllyednek el a tengerek mélységeibe. De mindezeket túl hinni szeretném azt is, hogy tisztelitek az igazságot és a törvényt, amit Isten a világnak adott, és hogy a szívetekben jószándék szűri át még a kisujjatok mozdulatát is. De ezt csak akkor hihetem el, ha eltörlitek a rontást, ami játékaitek nyomán erre a világra rászabadult és visszaadjátok a hegyeimet.

... Urak, elmondom nektek az életemet. A játékot, amit játszanom kellett, mert így írtátok meg számomra a szerepet. Nem egyik, vagy másik közületek, nem ez vagy amaz. Ennek a szerepnek a megírásában nincsen közöttek bűnösebb és büntelenebb. Mind együtt vagytok felelősek ezért a rettenetes játékért. Valamennyien, kik a világ dolgait intéztétek, határokon és drótsövényeken, és világrészekben innen és túl.

Elvettétek a hegyeimet. S az életemet elrontottátok, mint ahogy a vásott gyermek elrontja a játékszert, amit már megunt, s aztán szemétre löki.

Adjátok vissza a hegyeimet! Kráter Műhely Egyesület, Budapest, 1997

Pilinszky János

Francia fogoly

Csak azt feledném, azt a franciát, kit hajnalfele a szállásunk előtt a hátsó udvar sűrűjében láttam lopódzani, hogy szinte földbe nőtt. Körülkutatva éppen visszanézett, s hogy végre biztos rejteket talált: övé lehet a zsákmánya egészen! Akármilyen lesz is, nem mozdul odább.

S már ette is, már falta is a répát, mit úgy lophatott rongyai alatt. Nyers marharépat evett, de a torkán még alig ért le, jött is a falat; és undorral és gyönyörrel a nyelvén az édes étel úgy találkozott, mint telhetetlen testi mámorukban a boldogok és boldogtalanok!

Csak azt a testet, reszkető lapockát, a csupa bőr és csupa csont kezét, a tenyerét, mely úgy tapadt a szájra és úgy adott, hogy maga is evett! Az egymás ellen keserülő szervek reménytelen és dühödt szégyenét, amint a végső összetartozást is önönmaguktól kell, hogy elvegyék!

Az állatian makogó örömről a suta lábát, ahogy lemaradt, és semmisülten kuporgott a testnek vad gyönyöre és gyötrelme alatt! A pillantását, – azt feledném egyszer! Ha fuldokolva is, de falt tovább, és egyre még, és mindegy már akármilyen, csak enni bármit, ezt-azt, önmagát!

Minek folytassam? – Örök jöttek érte; a szomszéd fogolytáborból szökött. S én bolyongok, mint akkor is a kertben az itthoni kert árnyai között. A jegyzetembe nézek és idézem: „Csak azt feledném, azt a franciát...” S a fülemből, a szememből, a számból a heves emlék forrón rámkialt:

„Éhes vagyok!” – És egyszeriben érzem a halhatatlan éhséget, amit a nyomorult már réges-rég nem érez, se földi táplálék nem csillapít. Belőlem él! És egyre éhesebben! És egyre kevesebb vagyok neki! Ki el lett volna bármi eleségen: most már a szívemet követeli.

A fenti vers a fogolytáborból szökött rab és az emlékező drámája: 1944 őszén hívták be a katolikus Pilinszky Jánost (1921–1981) náci katonának, aki a németországi Harbach és Ravensbrück lágereinél kívülről ismerte meg a haláltáborok borzalmait.

A KÁRPÁTALJAI SZÖVETSÉG XXVII. KÖZGYŰLÉSÉN

Zólyominé Vékassy Ilona alapítványi elnök, Rajcsinéc Kornélia és Kővér Katalin elnökségi tagok

Május 23-án a Magyarok Házának Széchenyi termében tartotta rendes évi közgyűlését a Kárpátaljai Szövetség. 10 órakor Dr. Damjanovich Imre, a Kárpátaljai Szövetség elnöke, a közgyűlés levezető elnöke megállapította, hogy az egybegyűlték számát tekintve a fórum nem határozatképes, mert nincs jelen a tagság 50 százaléka + 1 fő, így az Alapszabály IV/2. pontja értelmében egy órával az eredetileg meghirdetett időpont után az eredeti napirenddel és helyen tartják azt meg.

A tanácskozás kezdetéig Csobolya József, a Magyar Állami Operaház énekese *Sorsidész Ezeréves Ámen* című zenés irodalmi-történelmi műsorát hallgathatták meg az érdeklődők. A művészt Schober Ottó, a Kárpátaljai Szövetség kulturális tevékenységet irányító alelnöke mutatta be a közönségnek. Csobolya József szólt arról, hogy a műsor Kárpátalján élő nemzettársainkra gondolva állította össze, hiszen annak idején ő maga is az ukrán hadseregben töltötte a katonai szolgálatot. A jól szerkesztett kompozíció könnyeket csalt a nézők szemébe. Nagy átéléssel adta elő az énekes saját gitárkíséretével Juhász Gyula *Testamentom* című versét, amelynek megindító sora – „*És van-e még magyar dal Váradon?*” – sokunkban úgy visszhangzott: van-e, lesz-e magyar dal Ungváron, Munkácson, Nagyszőlősen? Sokan gondoltunk azokra a földjeinkre, akik a trianoni békediktátum következtében az anyaország határain túl küzdenek a túlélésért. Sokszor megtapasztaljuk, hogy a sors igazságtalansága rányomja bélyegét a magyarságra, de az ukrán-orosz háború miatt nélkülöző nemzettársaink helyzete döbrent rá igazán bennünket: idegen érdekekért kényszeríthetik magyar fiataljainkat arra, hogy fegyvert fogjanak egy esztelen vérontás közepette.

A műsor után Dr. Damjanovich Imre, a Kárpátaljai Szövetség elnöke megnyitotta a közgyűlést. Köszöntötte a küldötteket, majd a fórum elé terjesztette a Kárpátaljai Szövetség 2014. évről szóló közhasznúági jelentését és a számviteli beszámolót. Rá-

mutatott: mindent meg kell tenni azért, hogy a szövetség megfeleljen a civil szervezetekre vonatkozó törvénynek. Szólt a felvállalt nevelési, oktatási, képességfejlesztési, ismeretterjesztési feladatok megvalósulásáról, a tavaly szeptemberben Balatonföldváron megtartott oktatási kérdéseket boncolgató ankét visszhangjáról, és javasolta, hogy az idei őszi találkozón ismét térjenek ki e fontos problémák megvitatására.

A szövetség elnöke hangsúlyozta, hogy az egy évtizede megjelenő Kárpátaljai Hírmondó szerkesztőbizottsága és szerzői gárdája becsületes harcot folytat a folyóirat életben maradásáért. Elmondta, hogy sokak kérésére a Kárpátaljai Szövetség kiadásában napvilágot lát egy 200 oldalas antológia a Kárpátaljai Hírmondó hasábjain eddig megjelent írások legjavából, amely előreláthatólag a szeptemberi találkozón jut el az olvasókhoz. Megköszönte a tagságnak az anyagi támogatást (köztük az adók 1 százaléka felajánlását), amely a nehéz helyzetekben is lehetővé tette a szövetség működését. Beszélt arról is, hogy a KIMAK, a Kárpátaljai Irodalmárok, Művészek, Alkotók Közössége Kovács Sándor elnök betegsége miatt tavasszal szüneteltette az addig oly népszerű *Kárpátaljai esteket*, de a remények szerint októbertől ismét színvonalas programokkal várja az érdeklődőket.

Eszmecsere a közgyűlés szünetében

Felhívta a figyelmet a Kárpátaljai Szövetség honlapján és facebook-oldalán közzétett tájékoztatásokra, elismeréssel szólt Elbéné Mester Magdolna honlapszerkesztő tevékenységéről. Ezután ismertette a 2015-es évi munkatervet. Elmondta: bízik benne, hogy az idén több nyertes pályázat segíti majd a kitűzött célok megvalósulását. Az idén jubileumi találkozót szervez a szövetség Balatonföldváron. Az elnök úr reményét fejezte ki, hogy a pályázati támogatások lehetővé teszik egy ötvenfős kárpátaljai író, költő, képzőművész, „hídepítő” aktivista csoport meghívását Kárpátaljáról, hogy az otthon maradtakkal együtt méltassuk a szövetség létrejöttének negyedszázados évfordulóját.

Szabóné Badik Dolóresz elnökségi tag és Papp Lászlóné, a Felügyelő Bizottság elnöke

Papp Lászlóné, a Felügyelő Bizottság elnöke értékelte a szövetség pénzügyi és számviteli működését. A pénzügyi helyzetet rendben találta. Mint mondta, a számszaki adatok pontosak és áttekinthetők. Papp Lászlóné néhány javaslatot is megfogalmazott. Ő is utalt rá, hogy a visszaemlékezések, a mérlegképzítés, az összegezés ideje lesz az idei, szeptember 4–6-án rendezendő balatonföldvári találkozó. Kérte a fórumot, hogy az őszi közgyűlésen válasszanak helyette új elnököt a Felügyelő Bizottság élére, mivel szeretné adni a stafétát a fiatalabbaknak. Javasolta, hogy a Kárpátaljai Szövetség a debreceni, a kiskvárdai és a miskolci társszervezet példájára a fővárosban hozzon létre tagszervezetet. Felvetette, hogy szorosabb kapcsolatot kellene kialakítani a kárpátaljai magyar szervezetekkel, illetve a szövetség vidéki társszervezeteivel, fel kellene újítani a kihelyezett elnökségi ülések hagyományát.

A beszámoló elfogadása után hozzászólások következtek.

Dr. Báthory Katalin, a Kárpátaljai Szövetség egykori főtíkája, Örökös tagunk a közösség hőskoráról, a KSZ megalakulásának körülményeiről osztotta meg gondolatait az egybegyűltekkal. Dr. Fodor István professzor, Ungvárról elszármazott tagtársunk az anyaországban a kárpátaljai nemzettársaink számára gyűjtött adományok célba juttatásának ellenör-

Dr. Báthory Katalin, a szövetség egykori főtíkája és Tóth Antal József, a miskolci társszervezet elnöke

A KÁRPÁTALJAI SZÖVETSÉG XXVII. KÖZGYŰLÉSÉN

zésére hívta fel a figyelmet.

Ez utóbbi felvetésre válaszul Dr. Damjanovich Imre elnök elmondta, hogy a Kárpátaljai Szövetség számlaszámára folyamatosan lehet céltámogatást küldeni, ezek összegét negyedévente közzéteszik a honlapon. A közgyűlés ideje alatt is folyt a gyűjtés a kárpátaljai rászorulóknak javára. Az adományokat a szövetség elnöksége a kárpátaljai együttműködő szervezetek segítségével juttatja el szűkebb pátriánkba. A témához kapcsolódóan dr. Szöllősy Tibor író, a Kárpátaljai Hírmondó szerkesztőbizottságának tagja felolvasta Vári Fábán László József Attila-díjas kárpátaljai költő *Palackba zárt üzenet* című versét.

Dr. Szöllősy Tibor, dr. Harajda András, Kutlán András és Schober Ottó

A Kárpátaljai Szövetség Hajdú-Bihar Megyei Regionális Szervezetének tagsága is gyűjtött a szülőföldön maradt nélkülözők számára. Az összeget dr. Kövér László, a társszervezet elnöke, a debreceni küldöttség vezetője adta át a közgyűlés végén a Kárpátaljai Szövetség elnökségének továbbítás céljából. Aznap adományként összesen 130 ezer forint gyűlt össze.

Könyvbemutatóra is sor került. A Genersich A. Alapítvány kiadásában megjelent *Alapító*

Dr. Fodor István és Méhes László Máttyás tagtársak

atyák Beregben és Ungban című könyvben a szerkesztők (Dr. Tankó Attila c. egyetemi tanár és Dr. Kótyuk Erzsébet néprajzkutató) Pap Károly (1830–1914) református lelképásztornak és dr. Novák Endre (1849–1939) Ungvár egykori főorvosának emléket örökölték meg. A kiadványt Dr. Tankó Attila szerkesztő, Krencz Ildikó végzős orvostanhallgató, dr. Szabó Bálint Gergely tanár, Molnár Lajos ny. külügyi vezető főtanácsos, vezető konzul, a Kárpátaljai Szövetség tagja és dr. Szöllősy Tibor mutat-

ta be az egybegyűlteknak.

Végezetül Dr. Damjanovich Imre néhány, Kárpátaljával kapcsolatos kulturális rendezvényre hívta fel a fórum résztvevőinek figyelmét és eseményekben gazdag, szép nyarat kívánt a tagságnak.

A Rákóczi Szövetség képviseletében a kárpátaljai származású Szenyó Diána vett részt a közgyűlésen.

Tudósítónk

**Fotó: Tóth Antal József,
Szabóné Badik Dolóresz,
Füzési Magda**

A közgyűlés résztvevőinek egy csoportja

Köszönjük a támogatást!

A Kárpátaljai Szövetség elnöksége ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik megrendelték folyóiratunkat, illetve a Kárpátaljai Hírmondó megjelentetésének költségeihez felülfizetéssel járultak hozzá.

Külön köszönjük

Dr. Nemeséri Lászlóné Filemon Marcsi (Budapest),
Salgói József (Budapest), **Dr. Fodor István** (Gödöllő)
és **Kuhárné dr. Voloscuk Katalin Edit** (Jászberény)

tagtársainknak a kiemelt támogatást.

Név szerint is megköszönjük azon olvasóink anyagi segítségét, akik az előfizetési és a tagsági díjon felül ötezer forintnál nagyobb összeggel támogatták tevékenységünket. 2015-ben (lapzártáig) az alábbi tagtársainktól érkeztek kiemelt összegű befizetések:

Dr. Báthory Katalin Budapest
Kovács Zsolt és felesége Budapest
Dr. Ortutay György Erd
Antónikné Polónyi Katalin Kisvárd
Molnár Lajos Budapest
Szegediné Kosztur Ilona Budapest
Borbély József Gödöllő
Molnár Béla Budapest
Behun Lajos Békéscsaba
Giricz Vera Aszód
Dr. Fábán István Nyíregyháza
Dr. Szepesi Erzsébet Székesfehérvár
Kiss István Budapest
Dr. Popovics László Nagytarcsa
Dr. Husznai Katalin Budapest
Dr. Duliskovich István Dunakeszi
Dr. Székely Károly és felesége Dunaharaszti
Dr. Zétény Dalma Budapest
Dr. Duzsej Miklós Miskolc
Dr. Kristofori György Sirok
Dr. Badik Adrianna Budapest
Dr. Lendvai Margit Szolnok
Balázs Rozália Nyírbátor
Dr. Kövér László Debrecen
Kacsóh József és neje Budapest
File Lajos Budapest
Dr. Károly Lajos Kisvárd
Antall Józsefné Budapest
Juhász Márta Budapest
Szmacskóné Popovics Éva Polgár
Borbély Edit Eger
Huszárné Lakatos Gizella Budapest
Méhes László Máttyás Budapest
Ács Bálint Budapest
László József Budapest
Locker László Szőlősgyőrök
Újfalussy István Orosháza
Birgány Géza Csömör
Engi Gábor Fehérgyarmat
Hudák Rudolf Napkor
Lódár Péterné Mezőtúr
Kapitány Marianna Debrecen
Káposztai Emília Szigetszentmiklós
Szimjon Magdolna Nyíregyháza
Tóth Antal József Miskolc
Kocsik Magdolna Elvira Budapest
Dr. Szótér Erzsébet Budapest
Tatárné Csonka Márta Budapest
Kozma Károly Budapest
Skrabák István Márokpapi
Lusztig Gábor Szentendre
Dr. Ujj Emília Gödöllő
Gavallér Gyuláné Budapest
Baka Elek Szentés

Felhívás

kárpátaljai testvéreink megsegítésére

Amint az a híradásokból és a személyes közlésekből napról napra világosabbá válik, kárpátaljai nemzetrészünk, testvéreink élete minden területen kritikussá vált. Az infláció mértéke és az ennek következtében megtapasztalt elszegényedés fokozza a magyar lakosság bizonytalanságát.

Egy levélből idézve érezhetjük át igazán ennek rettenetét: „A helyzet egyre nehezebb, nem tudjuk, mit hoz a holnap, nincs biztonság, sem jövőkép. Bízunk a jó Istenben, de emberi gyarlóság miatt mégis félünk, rettegünk.”

A Kárpátaljai Szövetség elnöksége pénzbeli adománygyűjtést kezdeményez a kárpátaljai magyarok megsegítésére. Az adományokat folyamatosan várjuk, illetve rendezvényeinken is szervezünk gyűjtést. A befolyt összegeket elkülönítve nyilvántartjuk, és a rászorulóknak történt átutalásokról negyedévente adunk tájékoztatást honlapunkon.

Az adományokat számlaszámunkra várjuk:

OTP 11711034-20834951-00000000

Nemzetközi számlaszámunk:

(IBAN) HU371171 1034 2083 4951 0000 0000

A Megjegyzés rovatba kérjük beírni: *Kárpátaljai magyarok részére!*

A Kárpátaljai Szövetség elnöksége

Az Interneten is elérhető a Kárpátaljai Hírmondó

A múlt év novemberében a Kárpátaljai Szövetség és az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) között létrejött együttműködési megállapodás értelmében a Kárpátaljai Hírmondó korábbi lapszámai már az Interneten is elérhetők. Az OSZK szervezeti egységeként működő E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya őrzi a magyar tudomány, oktatás és kultúra írott dokumentumait elektronikus formában. A Kárpátaljai Hírmondó az Elektronikus Periodika Archivum és Adatbázis (EPA) gyűjteményében érhető el az epa.oszk.hu web-oldalon.

Lapunk természetesen továbbra is megjelenik papír alapon, hiszen számos olvasónk ragaszkodik a hagyományos formához, szívesebben tartja az olvasnivalót az éjjeliszekrényén, mintsem az Internetet böngéssze. Azok viszont, akik már megbarátkoztak a modern technika vívmányaival, és annak idején nem jutottak hozzá a folyóirathoz, a fentebb említett oldalon néhány kattintással megtalálhatják a Kárpátaljai Szövetség fórumának 38 számát. A feltöltés folytatódik, féléves késéssel olvashatják majd a lap elektronikus változatát a világhálón.

Segítséget kérünk!

Tisztelt Kárpátaljai Földijeink!

Újságunkat, a 95 évvel ezelőtt alapított Kárpáti Igaz Szó című, Ungváron magyar nyelven megjelenő megyei lapot az ukrain gazdasági válság következtében a megszűnés veszélye fenyegeti.

Tisztelettel kérem a Kárpátaljáról elszármazott nemzettársakat, ha anyagi helyzetük megengedi, segítsenek a lap megmentésében.

Adományait az alábbi számlaszámra várjuk:

Magyar Újságírók Kárpátaljai Szövetsége

ERSTE BANK

Bankszámlaszám:

HU 29 11600006-00000000-18429213

SWIFT kód GIBAHUHB

Adószám 336144107017

Tisztelettel:

*Kőszeghy Elemér,
a Kárpáti Igaz Szó főszerkesztője*

Előzetes tájékoztató a hagyományos balatonföldvári találkozóról

A Kárpátaljai Szövetség kárpátaljai együttműködő partnereivel – a Kárpátaljai Magyar

Művelődési Intézet, a Magyar Értelmiségi Kárpátaljai Közössége, a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesülete – a hagyományoknak megfelelően idén is megszervezi Balatonföldvári Együttműködési Fórumát és a Szövetség 25 évvel ezelőtti történet megalakulására emlékező Ünnepi Ülését. A 2015. szeptember 4–5–6-án megrendezendő eseményre szeretettel várjuk a kárpátaljai, az áttelepült, a Magyarországon tanuló vagy dolgozó földijeinket, illetve a szülőföldünk iránt érdeklődő anyaországi nemzettársainkat.

Bizunk benne, hogy ebben az évben is lehetőségünk nyílik autóbust indítani a Beregszász–Balatonföldvár–Beregszász útvonalon a meghívott határon túli tagok, továbbá az együttműködő kárpátaljai szervezetek képviselői részére.

Az érdeklődők a későbbiekben tájékoztatást kapnak a találkozó részletes programjáról, illetve a részvételi díj összegéről. Elérhetőségeinket megtalálják honlapunkon, facebook-oldalunkon és közöljük azokat folyóiratunk jelen számában is.

Minden kedves tagtársunknak kellemes nyarat, jó pihenést kívánunk!

A Kárpátaljai Szövetség elnöksége

Elérhetőségeink

Munkánkban – lehetőségeinkhez képest – igyekszünk felhasználni a híradástechnika korszerű eszközeit. Kérjük, észrevételeiket jelezzék az alábbi elérhetőségeinken:

Telefon- és faxszám: (36) 1 267-01-98

Kapcsolattartónk elérhetőségei: (36) 3 030 342; 06-70-317-35-38

E-mail: karpataljaiszovetseg@t-online.hu

Honlap: www.ksz.egernet.hu

Tevékenységeinkről a Kárpátaljai Szövetség facebook oldalán is értesülhetnek.

Köszönet az 1 százalékért!

A hatályos törvények lehetővé teszik, hogy az adózó magyar állampolgárok adójuk 1 százalékával támogassák a civil közhasznú szervezetek munkáját.

Köszönjük a segítséget minden olyan tagtársunknak, akik a Kárpátaljai Szövetségnek ajánlották fel az 1 százalékot. Kérjük Önöket, segítsenek abban is, hogy újabb támogatókat találjunk!

Adószámunk: 18046629-1-41, Kárpátaljai Szövetség

A Kárpátaljai Szövetség elnöksége

„Az Ungvári Orvosi Egyetem diákja voltam”

Felhívás egykori diáktársaimhoz

Tavaly ősszel a balatonföldvári találkozón mi, Kárpátaljáról elszármazott, illetve ott élő orvosok (10–12 személy), kiültünk a teraszra és felelevenítettük az egyetemi éveket. Érdekes, vicces történetek hangzottak el. Elhatároztuk, hogy mindenki leír egyet-egyet. Az előzetes cím: „Az Ungvári Orvosi Egyetem (medfák) diákja voltam”. Mindenki arról ír, amit jónak lát: a tanárokról, a diáktársakról, a betegekkel kapcsolatos érdekes történetekről, miért választotta ezt a hivatást... Később az anyagot kinyomtatnánk egy-egy kép kíséretében.

Kollégák, értesítsék az ismerős orvosokat! Szeptember 4–6-án hozzátok magatokkal Balatonföldvárra az írásokat!

Üdvözöllek Mindnyájatokat:

Dr. Husznai Katalin

Kárpátaljai napok a brüsszeli Balassi Intézetben

Kárpátaljai napok címmel szervezett rendezvénysorozat az Európai Unió fővárosában, Brüsszelben Bocskor Andrea európai parlamenti képviselő, a Balassi Intézet és a brüsszeli magyar nagykövetség kulturális szolgálata május 27–28-án.

Bocskor Andrea, a Fidesz–KDNP kárpátaljai származású európai parlamenti képviselője a megnyitón elmondta: a rendezvény célja a térség kulturális és tradicionális kincseinek bemutatása. Kiemelte, hogy a nemzeti identitás mellett a kárpátaljai magyar közösség megmaradásában a hagyományok jelentik az egyik fő megtartó erőt. Ápolitikus felidézte, hogy a kárpátaljai magyarok a múlt században öt államban éltek, pedig sosem hagyták el szülőföldjüket. Bocskor Andrea emlékeztetett arra is, hogy Ukrajnában a magyarság ma is egy háborús konfliktus árnyékában és gazdasági nehézségek közepette kénytelen élni, a közösség hitére, optimizmusára és kitartására fokozottan szükség van.

Nagy Zoltán, Magyarország belgumi nagykövete említést tett arról, hogy a honfoglaláskor a magyarok Kárpátalján át érkeztek a Kárpát-medencébe, s hogy a térség sok közismert embert adott a világnak, többek között Munkácsy Mihályt. „Láthatják, hogy a hagyomány és a tehetség tovább él” – hangoztatta a nagykövet, aki szintén emlékeztetett Ukrajna nehézségeire, majd kijelentette: „a magyar kormány Ukrajna mellett áll, és fontos számára a kárpátaljai magyarok biztonsága és boldogulása”.

Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöke, az ukrán parlament képviselője rámutatott, hogy ő maga a Szovjetunióban, édesapja Csehszlovákiában, nagypapja pedig az Osztrák–Magyar Monarchiában jött a világra. „Mi szeretnénk megmaradni magyarnak Kárpátalján, mint magyar közösség, amely őrzi, fej-

leszti kultúráját” – tette világossá a KMKSZ vezetője. Brenzovics László egyúttal reményének adott hangot, hogy az ukrainai konfliktus véget ér, béke lesz, és létrejön egy olyan európai állam, amelyben a kárpátaljai magyarság jogait tiszteletben tartják, a közösség megmaradhat és fejlődhet.

A rendezvénysorozat keretében *Kárpátalja kincsei* címmel kiállítás nyílt a Kárpátok Művészeti és Kulturális Egyesület, valamint a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társasága alkotóinak festményeiből. A tárlaton Erfán Ferenc, Magyar László, dr. Kopriva Attila, Réti János, Kalitics Erika, Temető István, Lakatos Szergej alkotásai mellett láthatók voltak id. Hidi Endre nagydobronyi keramikus munkái és a méltán híres beregi szötteket is megcsodálhatta a közönség. A megnyitót követően a 2006-ban alakult tiszapéterfalvi Kokas Banda lépett fel népzenei és néptánc előadással, ami nagy sikert aratott a közönség körében. A népzeneészek és néptáncosok bemutatkozását követően a kárpátaljai magyarok körében népszerű és hagyományos káposztáspaszuly és borok megköstölése következett.

Másnap a *Kárpátaljai napok* keretében a kárpátaljai magyar színházművészetből kaphattak ízelítőt az érdeklődők: a Gál Natália által rendezett *Koszorú* című zenés-verses összeállítást tekinthették meg. Gál Natália és Kacsur András, a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház művészeinek előadásában József Attila, Vári Fábián László, Szalai Borbála, Szabó Lőrinc, Nemes Nagy Ágnes és más kiváló magyar költők megzenésített versei csendültek fel. Az est zárásaként Tüzes Pál batári gazda mangelica és szürke marha kolbász-különlegességei és bioitalai kerültek bemutatásra, köstölésre.

**Bocskor Andrea EP-képviselő
sajtószolgálata nyomán**

Határon túli magyar szerzők művei oroszul

Több mint három évtized után újra magyar költészeti antológia jelent meg oroszul, amelyet a verseik fordítói és a szerzők közül néhányan mutattak be a moszkvai Rudomino állami idegen nyelvi könyvtárban. Az első, orosz nyelvű magyar költészeti antológia 1952-ben jelent meg a Szovjetunióban, a második 1982-ben. Utóbbi a XX. századi költők alkotásait tartalmazta. Amostani kötet, amelyet még az alkotók is csak az Oroszországi Magyar Kulturális Napok egyik rendezvényén vehettek először kezükbe, az élő kortárs magyar költők verseiből nyújt válogatást. Másfél év kellett ahhoz, hogy az antológia a Magyar Írószövetség szakmai támogatásával elkészüljön, és megjelenhessen a magyar kulturális napokon.

A magyar kortárs költők antológiája mellett Okszana Jakimenko műfordító, szentpétervári egyetemi docens szerkesztésében és ugyancsak a Rudomino könyvtár közreműködésével kiadtak egy, a határon túli magyar írók oroszra fordított műveit bemutató kötetet is. A Szentpétervári Állami Egyetem Finnugor Tanszékének munkatársa tíz éve gondozza a magyar szakcsoporthoz, és éppen a kötet bemutatásának napján vehette át a Moszkvai Magyar Nagykövetségen a Magyar Arany Erdemkereszt állami kitüntetést. A válogatásban erdélyi, vajdasági, kárpátaljai, felvidéki írók, közöttük Bodor Ádám, Lovas Ildikó, Gion Nándor, Grendel Lajos, Bartha Gusztáv írásai szerepelnek. A köteteket Szentpéterváron az ottani Majakovszkij könyvtárban is bemutatták.

Médiaközpont nyílt Ungváron

Május 28-án korszerű technikával felszerelt tudósítói központot adott át a kárpátaljai megyeszékhelyen a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA). Az ungvári a második, nem európai uniós tagállamban létesített hasonló intézmény. A most átadott központ stúdióval van ellátva. Ez lehetővé teszi az élő kapcsolást Budapestre, vagy akár Kijevbe – azokra a helyekre, ahol képesek fogadni a jelet. Kulin Zoltán, a központ vezetője, a Kárpátaljai Megyei Állami Televízió- és Rádiótársaság vezérigazgató-helyettese elmondta szerint a létesítmény egyik fő célja, hogy biztosítsa az MTVA helyi tudósítói számára a megfelelő feltételeket.

Visegrádi Civil Híd Ukrajnának

Április 20–24-én került sor az első workshopra a *Visegrádi Civil Híd Ukrajnának* projekt keretében, amelynek témája a civil összefogás és hálózatépítés volt. Az előadók a szlovákiai Fórum Információs Központ munkatársai, Kulcsár Mária igazgató és Kmotrik Péter tréner voltak. A projekt megvalósulását a Visegrádi Alap támogatja, kivitelezője az Ukrán–Magyar Területfejlesztési Iroda. A workshopon kárpátaljai civil szervezetek munkatársai vettek részt, összesen 20 fő, akik megismerkedhettek a partnerség elvével, annak működésével és gyakori problémáival, valamint a megoldási lehetőségekkel egyaránt. A rendezvény elméleti és gyakorlati részt is tartalmazott, ahol szimulációs játékok és konkrét esettanulmány keretében vizsgálták a problémás kérdéseket.

Tudósítóiink

Ismét kibontották Rákóczi zászlóit

A Rákóczi-szabadságharc kezdetét jelentő, több mint 300 évvel ezelőtti történet zászlóbontás emlékére a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség és a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet május 21-én ünnepséget szervezett.

A Salánki Hagyományörző Ijászkör korhű ruhába öltözött tagjai először Mezővári, majd Beregszász központjában ismételték meg az Esze Tamásék által 1703 májusában véghezvitt zászlóbontást és toborzást.

A beregszászi rendezvényen Kész Barnabás, az Ijászkör vezetője, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanára ismertette röviden a történelmi eseményeket, majd felolvasta II. Rákóczi Ferenc és Bercsényi Miklós brezáni kiáltványát. Ezután a hagyományörző csapat tagjai kibontották és meglobogtatták Rákóczi zászlóit.

Orosz Ildikó, a fejedelem nevét viselő főiskola elnök asszonya arra hívta fel a figyelmet, hogy a mi felelősségünk megőrizni és ápolni őseink hagyatékát. Köszönetét fejezte ki a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezetnek és a salánki hagyományörzőknek, hogy felelevenítették és évről évre továbbviszik a Rákóczi-szabadságharc zászlóbontásának hagyományát.

Az ünnepségre magyarországi vendégek is érkeztek, és pedig a bátaapáti Aranyfácán Néptánc Egyesület tagjai Darabosné Anna polgármester vezetésével. A polgármester asszony, aki egyben az egyesület vezetője is, köszöntötte a jelenlévőket, és örömet fejezte ki, hogy részt vehetnek az ünnepségen. Ezután az 1998-ban alakult egyesület dél-dunántúli és sárközi táncokkal szórakoztatta a közönséget. Az előadás után a nézők is bekapcsolódhattak a néptáncba, ugyanis a megemlékezés szabadtéri táncszínpadon zárult.

Az emlékezők egy csoportja tárogatószó kíséretében (közreműködött Pirigy Gergely főiskolai hallgató) átvonult Esze Tamás szobrához, ahol elhelyezték a tisztelet és a megemlékezés koszorúit.

Szemere Judit

Rendhagyó történelemórát

és könyvbemutatót tartott április 7-én az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Karán dr. Dupka György, a MEKK elnöke, az Intermix Kiadó igazgatója. Bevezetőjében az előadó elemezte a kárpátaljai magyar közművelődés, a könyv- és lapkiadás helyzetét, és publikálásra biztatta a hallgatóság soraiban helyet foglaló történész és nyelvész hallgatókat. A XX. századi sorstragédiákkal, s ezen belül a kárpátaljai magyarságot, zsidóságot és németiséget ért veszteségekkel kapcsolatos „fehér foltok” a témái az Intermix Kiadó gondozásában megjelent legújabb kiadványoknak, amelyek a holokausztal, a „málenkij robot”-tal, a szovjet koncepciós perekkel foglalkoznak. A legújabb kötetben az áldozatok névsorait, illetve rövid élettörténetüket találják meg az érdeklődők. Dupka György előadásában kitért az 1944–45-ös események ok-okozati összefüggéseire, rámutatott, hogy a történelmi események hivatalt magyarzatai, illetve a mögöttük rejlő csupasz valóság gyakran még köszönőviszonyban sincsenek egymással. Az előadáson jelen volt dr. Spenik Sándor dékán és a Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszék tanári kara.

Tudósítónk

Tudományos konferencia

Április 28-án „Kárpátaljai holokauszt. Az auschwitzi táborból való szabadulás emlékére” címmel tudományos konferenciát tartottak a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán. A konferencia a Shalom Alapítvány civil szervezet, a Rákóczi-főiskola és a Lehoczky Tivadar Intézet közös szervezésében valósult meg. A rendezvényt Szalipszki Endre, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja nyitotta meg. Ezt követően Hugo Gutman, a Shalom Alapítvány alapító tagja, Fodor Gyula, a főiskola rektorhelyettese, Nagy Bercel, Magyarország Kiemelt Társadalmi Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkárságának fősztályvezető-helyettese köszöntötte a résztvevőket. Előadást tartott Marshal Katz, a kárpátaljai zsidó közösségek történeti emlékeinek amerikai kutatója, Molnár D. István, a beregszászi főiskola tanára, Toronyi Szusanna, a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár igazgatója, Togyeriska Erika, a Shalom Alapítvány civil szervezet igazgatója, Dr. Riczu Zoltán, a Nyíregyházi Főiskola tanára. Dr. Csáthy György, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Történelem és Társadalomtudományi Tanszékének és a Lehoczky Tivadar Intézetnek a vezetője mondott zárót. Ezt követően a vendégek átvonultak a beregszászi Zrínyi utcai nemrég felújított zsinagógába, ahol Weisz József, a Shalom Alapítvány elnöke megnyitotta a kárpátaljai zsidóság emlékét őrző múzeumot és látogatói központot. Beszédet mondott Bacskai József, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának főkonzulja, Deák Andrea, a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület ügyvezetője.

Kirschner Péter, a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület elnöke megnyitotta Klein Rudolf építéstörténész *Zsinagógaépítéset Kelet-Közép-Európában 1782–1944 között* című kiállítását, amelynek képei az egykor virágzó zsidó élet emlékeit és a felújított, ma is működő templomokat mutatja be. A rendezvény végén a résztvevők gyertyát gyújtottak a zsinagóga udvarán lévő holokauszt-emlékműnél.

Tudósítónk

ÉRETTSÉGI TALÁLKOZÓ

Június első szombatján 50 éves érettségi találkozójukat tartották a Beregszászi Kossuth Lajos Középiskola egykori diákjai. Két osztály érettségizett az iskolában 1965-ben. Kóser Sándor, az egykori XI. A osztályfőnöke, aki az Egyesült Államokban él, levélben köszöntötte volt tanítványait. A XI. B osztály öregdiákjai megkoszorúzták egykori osztályfőnökük, a 25 évvel ezelőtt elhunyt Terebesi Viktor korábban általuk állított emléktábláját az iskola folyosóján. Az összevont osztályfőnöki órát Terebesi Katalin, Terebesi Viktor özvegye tartotta. A találkozó résztvevői egyperces néma gyászal emlékeztek elhunyt tanáraikra és osztálytársaikra.

Tudósítónk

A képen: az öregdiákok csoportja.

Dióhéjban

* Tíz évvel ezelőtt a Hármashalom Alapítvány elindított egy programot azzal a céllal, hogy a Kárpátalja szórvány-településeinek magyar nyelven oktató pedagógusokat erkölcsileg és anyagiilag támogassa. Ez a *Fogadjon örökre egy magyar tanárt!* – *Zrínyi Ilona Ösztöndíjprogram*. Május 16-án Beregszászban, a Rákóczi-főiskola Esztergom termében immár tizedik alkalommal adták át az ösztöndíjakat. Az idén minden eddiginél többen, azaz 394-en részesültek támogatásban: 40–40 ezer forint összegű ösztöndíjban.

* A Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal sajtóközönetje közölte: a terrorrelenes művelet (ATO) területén a jelenlegi adatok szerint 4000 kárpátaljai szolgál, 59 katona veszette életét, több mint 300-an sérültek meg.

* Gyakorlatilag a szovjet múlt teljes eltörléséről fogadott el határozatokat az ukrán parlament. Betiltotta az akkori szimbólumok, így a sarló és kalapács nyilvános megjelenítését. Az elfogadott törvény értelmében a helyhatósági szervek hat hónap leforgása alatt kötelesek megváltoztatni mindazon megyék, járások, városok, falvak, utcák nevét, földrajzi elnevezéseket, amelyek az 1917–1991 közötti érára utalnak. A Rada kimondta, hogy a szovjet rendszer bűnös volt, aminek tagadása büntetőjogi következményekkel jár. Tilos lesz a szovjet himnusz lejátszása is.

* Június elejétől ingyenesen lehet internetezni Beregszászban, a Hősök terén. A városi tanács közreműködésével ingyenesen elérhető nyílt Wi-Fi hálózatot létesítettek, így a helyi lakosok és a vendégek is szabadon internetezhetnek. Az sem kizárt, hogy idővel másutt is elérhetővé válik ez a lehetőség. Külföldön bevett gyakorlat, hogy a városok központi helyein ingyenes internetezési lehetőséget biztosítanak, különösen a turisták által közkedvelt helyeken. Kárpátalján ez még annyira nem jellemző, éppen ezért örömteli a beregszászi kezdeményezés.

* Május 20-án a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és a Sárospataki Református Teológiai Akadémia (SRTA) együttműködési szerződést írt alá Beregszászban, a főiskola Rákóczi-termében. A SRTA katechéta-lelkipásztori munkatárs kihelelyezett alapképzése 2011 októbertől működik a Rákóczi-főiskolán. Ezentúl a hároméves alapképzés sikeres elvégzését követően a hallgatók két alapidiplomát szereznek: egyet a SRTA katechéta-lelkipásztori munkatárs alapképzési szakán, egyet pedig a II. RF KMF katechéta államilag nem akkreditált alapképzési szakán. Így azok is jelentkezhetnek a képzésre, akiknek a külső független tesztelésen nem sikerült elérniük az alsó ponthatárt.

* Az Ukrán Nemzeti Művészeti Akadémia közgyűlésének keretében Micska Zoltán munkácsi festőművészt az akadémia tiszteletbeli tagjává választották.

95 esztendő múltán is összetartozunk!

Június 4-én a világ magyarsága minden évben megemlékezik a trianoni diktátum aláírásának gyászos évfordulójáról. A békediktátum immár 95 esztendeje nehezedik a magyarságra, még akkor is, ha 2010 óta a Nemzeti Összetartozás Napjaként került be a köztudatba. Kicsit tudathasadóssá is vált ettől a dolog, hiszen az évfordulón egyes helyeken sírtak, másutt pedig a nemzet erejét hangsúlyozva örömmünnepet tartottak az egybegyűltek.

Beregszászban délután fél ötkor, a diktátum aláírásának időpontjában megszólalt a katolikus templom harangja. A 95. évfordulóra való megemlékezést Molnár János atya nyitotta meg. Az esperes-plébános úgy fogalmazott, hogy az országot szét lehet szabdálni, de a nemzetet nem: magyarok vagyunk, élünk bárhol a világon, s ez összeköt, erősít bennünket. Ezután a beregszászi és a búcsúi nyugdíjasok Krajnikné Hegyi Irén vezette közös énekkara, valamint a Szent Kereszt Kórus szívbemarkoló műsora következett. Ahosszu ideig tiltólistán szereplő dalok mellett Kishegyi Mária, Szibert Klára, Kelnik Elza, Vaskeba Erzsébet, Simon Tünde tolmácsolásában hazafias verseket hallhattunk. A válogatás az egészséges nemzettudatot bizonyította. A megemlékezés a *Szózat* közös elenélklésével ért véget.

* * *

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola a Nemzeti Összetartozás Napján koncertnek adott otthont, amelyen a Nevetlenfalui Művészeti Iskola növendékei léptek fel, köztük Sztojka Vanessa, *Az Ének Iskolája* televízióstehetségkutató műsor 2014. évi résztvevője.

Tudósítóink

Kitüntették a Rákóczi-főiskola oktatóját

Biológusok, történészek, vegyészek mellett nyelvész és kutatóorvos díjazottja is van 2015-ben a külhoni magyar tudósok elismerésére szolgáló Arany János-díjnak és -éremnek. Akitüntetések Lovász László, a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) elnöke adta át az intézmény 186. közgyűlésén tartott külső tagok fórumán.

Lovász László rövid köszöntőjében arról beszélt, hogy a Magyar Tudományos Akadémia számára nagyon fontos a Kárpát-medencével és a világgal való kapcsolattartás. Ebben óriási szerepet játszanak a külhoni magyar tudósok.

Kocsis Károly, az MTA levelező tagja, a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság elnöke kiemelte, hogy az 1996-ban létrehozott testület a határon túli magyar tudományosság letéteményese az

Akadémián. Mint kifejtette, számos ország akadémiaja honosította meg a tiszteletbeli tagság intézményét, ám az MTA által a rendszerváltozás után a határon túli magyar kutatók integrálása érdekében bevezetett külső tagság igazi hungarikum. A köztestület külső tagjainak száma folyamatosan bővül, és jelenleg meghaladja az 1900 főt. Közülük 187 az akadémikus, a többi doktori fokozattal rendelkező külső köztestületi tag.

Az Arany János Életműdíjat a közgyűlés ünnepi ülésén vehette át Benkő Samu, a 18–19. századi erdélyi művelődéstörténet neves kutatója.

Hét kutatót tüntettek ki Arany János-éremmel. Köztük van Beregszászi Anikó, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola oktatója, aki a kárpátaljai magyar nyelvhasználat jellemzőivel, a magyar

nyelvtervezés elméleti és gyakorlati kihívásaival, a magyar mint anyanyelv oktatásának problémáival foglalkozik. Meghatározó szerepe volt abban, hogy 2003-ban magyar nyelv és irodalom szakos tanárképzés indulhatott a beregszászi felsőoktatási intézményben.

Forrás: MTI

AZ ISTEN LÉLEK...

/János evangéliuma 4,24a/

Sokáig elhanyagolták az egyházban a Szentlélekről szóló tanítást. Sokat van szó az Atyáról és a Fiúról, ma is sokkal többet hallunk róluk, mint a Szentlélekről. Egy hitoktató egyszer ki akarta deríteni, hogy az osztályban a diákok hogyan állnak a Szentlélek Istennel. Ezért megkérdezte:

– Közületek ki hisz az Atya Istenben?

Mire a kezek a magasba emelkedtek. Majd azt kérdezte:

– Ki hisz Jézusban, a Fiúban?

Ismét emelkedtek a kezek. Végül megkérdezte:

– Ki hisz a Szentlélekben?

Egy ideig mindenki mozdulatlanul ült, majd az egyik gyermek felemelte a kezét és azt mondta:

– Tanár úr! Az a fiú, aki hisz a Szentlélekben, ma hiányzik az órától.

Elhanyagoljuk, talán nem is értjük a Szentlélek Istent. Sokan úgy gondolják, valami új keletű, túllihegett tanítás, misztikus egyházi kitaláció. Mások szerint a kisegyházak sajátossága a Szentlélekkel való foglalkozás. Ő azonban, a Szentlélek Isten egyáltalán nem mai jelenség, nem is a kisegyházak kiváltsága, hogy ismerjék és kapcsolatban legyenek vele. Próbáljuk hát most kicsit jobban megismerni Őt néhány megnyilvánulásán keresztül. Nos, milyen is a Szentlélek?

1) „Kezdetben teremtette Isten a mennyet és a földet. A föld még kietlen és pusztá volt, a mélység fölött sötétség volt, de Isten Lelke lebegett a vizek fölött.” /1 Mózes 1,1–2/.

Ha a Lélek jelenlétét keressük, akkor először a teremtéskor találkozunk vele. Talán úgy lehet megfogalmazni, hogy a Szentlélek kreatív és teremtő, alkotó személy. Nézzük csak a Földet, amely még kietlen és pusztá, üres és sivár volt. Sok ember érezheti úgy, hogy az élete ilyen kietlen és pusztá, üres és sivár. Hadd mondjam így, a Lélek nagy munkája – Jézus ezért küldte el a világba mennybemenetele után – hogy ott legyen, ott „lebegjen” az emberek élete fölött, és újjá teremtsen, újat alkosson, megújítson. Amikor a Szentlélek lakozást vesz valakinek az életében, akkor új értelmet ad az életnek, új célokat, új viselkedést, új vágyakat. Ő az, aki által megújul valakinek az élete, amikor megtér. Az ilyen ember ráadásul nem csak maga lesz új teremtés, ha-

nem a környezetét is megújítja azzal, hogy új dolgokat él bele: új szeretetet, új odafigyelést, új türelmet és új törődést. A Szentlélek állandóan formál, alakít, újít, és hidd el, azok a változások, amiket ki akar munkálni, jó változások!

2) „Azután megformálta az Ur Isten az embert a föld porából, és élet leheletét lehelté orrába. Így lett az ember élő-lénnyé.” /1 Mózes 2,7/.

Az itt található „lehelet” szó ugyanaz, mint a Lélek szó. Mit is látunk itt? A Lélek életet ad, életet teremt. És ma sincs kevesebből szó. A bűn által halott embert ma is ugyanúgy életre kelti, mint az első embert ott a teremtéskor. Sőt, nem csak egyszerűen biológiai életet ad, hanem ugyanolyan tökéletes és örök életet kezd ki-formálni, mint amilyen az első embernek adatott, amikor a bűn még nem rontotta meg.

3) Aztán a Szentlélek különleges céllal és feladattal bízta meg az embert, amikor betölti

életét. Az Ószövetségben sok példa van erre, amikor azt olvassuk, hogy betöltötte a Lélek. Ilyen Becalél példája, akit azért töltött be a Szentlélek, hogy képessé váljon elkészíteni a Szent Sátrat. Képessé tette őt nemesfémek feldolgozására, drágakövek megmunkálására, fafaragásra, szövésre, mérnöki tervezésre, rajzolásra. Ilyen példa Gedeon, egy ifjú, akit a Szentlélek hadvezéri feladatokra tett képessé, bár korábban egy félelmekekkel teli kölyök volt csupán. És amikor az ország kétségbeesett helyzetben volt, a Lélek kiválasztotta őt, hogy vezető, útmutató legyen. Eppen ma, Kárpátalján nem lehet eléggé hangsúlyozni ennek fontosságát! Mert a Lélek ma is ugyanígy be akarja tölteni emberek életét, hogy erő, biztatás, bátorítás és útmutatás legyen mások számára. A TE életedet akarja betölteni!

4) Az Újszövetségből is hosszan lehetne sorolni a példákat, ha a Lélekről van szó. Próbáljunk néhányat érintőlegesen megnézni. Jézus Krisztus születését nem az anyalok vagy bölcsek határozták meg és vették körül leginkább, hanem a Szentlélek Isten. Amikor Mária fogant, az angyal ezt mondja: a Szentlélek száll reád. Amikor Mária találkozott Erzsébettel, Keresztelő János édesanyjával, azt olvassuk: megtelt Erzsébet Szentlélekkel. Sőt, Keresztelő János édesapja, Zakariás is ugyanígy járt, amikor Jézusról profétált; ott is azt olvassuk: megtelt Szentlélekkel. Igen, amikor a Szentlélek Isten jelenléte megnyilvánul, ott mindig hatalmas dolgok történnek; itt konkrétan a világ Megváltójának születését készíti elő.

5) Szintén az Újszövetségben láthatjuk, hogy a Szentlélek és Jézus munkája nem különválasztható. Amikor Jézus elkezd három évre terjedő munkáját, annak elején Keresztelő János megkereszteli őt. Ott azt olvassuk, hogy amikor Jézus kijön a vízből, a Szentlélek galamb formájában száll reá. Majd később Lukács írja evangéliumában, hogy Jézus „a Lélek erejével indult el”. Hogy miért fontos ez? Mert egy-

szerűen nem lehet valaki keresztyén, krisztusi ember a Lélek ereje és vezetése nélkül. Ma nagyon sokan mondják magukat keresztyénnek, de vajon valóban azok is? Mert ezt nem emberek határozzák meg, hanem Jézus Krisztus. És ha hiányzik a Lélekkel való betöltekezés és élés, ott valami nagyon sántít. Sok minden körbe lehet magyarázni a keresztyén életet, de igazából a Krisztushoz való hasonlóság egyetlen és legfőbb lényege: a Lélek által és a Lélek szerint élsz-e?

6) És végül még egy dolog: a Pünkösöd, mint bibliai esemény. Tudjuk, hogyan töltetik ki a Szentlélek. Jézus mennybemenetele előtt azt kéri tanítványaitól, hogy maradjanak Jeruzsálemben, amíg az Atya ígérete valóra nem válik, azaz amíg el nem jön a Szentlélek. Miért más ez, mint az Ószövetségben a Lélek megjelenése? Hát azért, mert míg az Ószövetségben a választott népből használt a Lélek kiválasztottakat, addig az Újszövetségben már mindenkié a Lélek, aki hittel fordul Jézus felé. Jézus az, aki elbocsátja Lelkét a földre, és ez világtörténelmi esemény. A Szentlélek Isten ugyanis áttette lakóhelyét a földre, és eljövetele csodás jelenségek által valósult meg. De hát nem csodás eseményekkel körülvéve jött el Jézus is? Talán szabad így fogalmazni: Pünkösöd egy kicsit második Karácsony, mert a menny ismét a földre jött.

Az Isten ma Lélek. Nem pusztá vallás, nem dogma, nem gyülekezeti megszokás, hanem a menny megélése a földön. Ma a Szentlélek korszakát éljük. És mienk az ígéret, hogy amit az Ószövetségben a Lélekről megismerhetünk, az ma bennünk válhat valósággá és általunk teljesebben ki. Eljünk hát a Lélekkel betelve, hívjuk be életünkbe, hogy mindaz, aki Krisztus, ma általunk legyen beleélve ebbe a kárhozatba rohanó világba. Pünkösöd az, amikor a menny ismét összeér a földdel, és emberi életek megmentéséért munkálkodni kezd a Szentlélek. Általad is!

AMEN.

**Maksai Attila,
a II. Rákóczi Ferenc
Kárpátaljai Magyar
Főiskola lelkésze**

Nemes Nagy Ágnes Elmélkedve

Mit kéne tennem? Nem tudom.
A kezem összekulcsolom.
Ülök az ágyon szótalan.
Hová is ejtettem magam?

Összefonom ujjaimat.
Ennyi maradt: a mozdulat
A hitből, és gályára vont
Öseimből maradt a csont.

Hová forduljon hát az ész?
Pedig jó volna szégyenét
A szóval, mely megsejteti,
Kimondani, s elrejtteni.

Jézus második eljövetelének jelei

A Messiás első eljövetelénél megjövendőli második eljövetelét: „Akkor meglátják, amint az Emberfia eljön az ég felhőin, nagy hatalommal és dicsőséggel. Elküldi angyalait hangos harsonaszóval, s összegyűjtik a választottakat a szélrózsa minden irányából, az ég egyik szélétől a másikig” (Mt 24,30–31).

Az Úr Jézus Krisztus a világ végén, mint Bíró, mint az emberiség és a történelem megmentője és beteljesítője jön el, és ezt az Újszövetség görög szóval parúzianak nevezi.

Az eljövétel pillanatát, sem a napot, sem az órát senki nem ismeri. Még az ég angyalai, sőt még az Emberfia sem, csak egyedül az Atya. Ezért mondja nekünk Jézus: „Legyetek éberek!”, és ezt a kifejező képet használja: „Mint a tolvaj, úgy jön el az Úr napja, legyetek hát éberek, nehogy készületlenül találjon benneteket” (Mt 24,42–44). Jézus ezzel rámutat, hogy a hívő alapvető magatartása az éberség, a virrasztás kell hogy legyen.

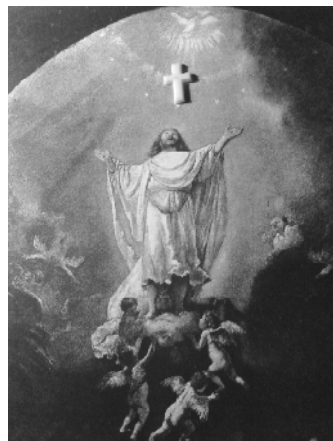
A virrasztás azt jelenti, hogy készen állunk, készen vagyunk az Országgra, készen vagyunk, hogy fogadjuk az Urat. A tíz szűzről szóló példabeszédben az okos szűzek úgy virrasztanak, hogy figyelnek, és olajat töltenek lámpásaikba, vagyis a Szentlélek működik a lelkükben. Jézus egy másik példabeszédet is mond, mégpedig a hűséges szolgáról, akit gazdája ébren talál, amikor váratlanul megérkezik.

Ez a „virrasztó” állapot tehát több annál, mint amit ezzel a szóval általában jelölni szoktunk, és ami a testi alvás állapotával van ellentétben. Ez az ébrenlét, amit Jézus kíván tőlünk, olyan, mint az őrszem virrasztása, aki a legkisebb jelle is felfigyel, ami arra utal, hogy itt van az ellenség. Eza „lelki” harc feltevéle, tehát azzal a lelki szunyókálással van ellentétben, amelyben azok az események ringatják el az embert, amelyek úgy zajlanak le, mint egy álomban. Ilyen szórakozott „alvajáró” állapotban nem növekedhet bennünk az Ország. Ilyen értelemben mondja Szent Pál az efézusiaknak: „Ébredj, aki alszol, támadj fel a halálból, és Krisztus rád ragyog” (Ef 5,14).

Pál ezt is mondja: „Szüntelenül imádkozzatok” (1 Tesz 5,17).

Ez egyfajta választ ad az Úrnak arra a parancsára, hogy „legyetek éberek”. Egyházunk lelki hagyománya összeköti az éberséget és a szüntelen imádkozást. Erre a hagyományra világít rá az *Egy orosz zarándok elbeszélései* című mű, ahol egy vándorló, egyszerű muzsik csak egyetlen kérdést tesz fel magának, amelyben életének egész célja összegződik: mit jelent ez – „szüntelenül imádkozzatok?”.

Addig teszi fel makacsul ezt a kérdést a zarándok, amíg meg nem találja rá a választ a szüntelen imádságról szóló tanításban. A szakadatlan imádság nem az ajkakra, hanem a szívből fakad, és fáradhatatlanul ismétli Jézus nevét. Ez a „szív imája” vagy „Jézus ima”, ami azt a formát öltetheti – „Uram, Jézus Krisztus, Isten Fia, könyörülj rajtam, bűnösön!”.

A tanítványok, akiket arra int az Úr, hogy készüljenek, mert vissza fog térni, nyomatékosan kéri, írja ezt pontosabban körül. „Mond meg nekünk, mikor következik ez be? S mi lesz a jel eljöveteled és a világ vége előtt?” (Mt 24,4).

Az Úr Jézus nem akar időpontot megjelölni, de azért kinyilatkoztatja nekik az előjeleket, amelyek azzal, hogy bekövetkeznek, megerősítik a szavát. Felélesztik hitünket, figyelmeztetnek bennünket, hogy közel van a Völegényeljövetele. Ez a Völegény késve érkezik, de mégis akkor jön, amikor a legkevésbé várják. Soroljuk fel e jeleket, ahogy Szent Máté evangéliuma említi őket. Egyesek már bekövetkeztek a történelem folyamán, mások még nem, tehát nem lehet időbeli sorrendről beszélni.

A Heródes király által helyreállított jeruzsálemi templom káprázatos ragyogása láttán a tanítványok ámuló felkiáltására – „Mester, nézd, milyen kövek és milyen épületek!” – válaszolva idézi fel az Úr Jézus a világ végét és második eljövetelét. A templomnak és Jeruzsálem városának a szétrombolása lesz a vég első előjele: „Látjátok ezeket? Bizony mondom nektek, nem marad itt kő kövön, amit le nem rombolnának.” (Mt 24,2). És ezt is mondja: „Amikor azt látjátok, hogy Jeruzsálemet seregek veszik körül, tudjátok, hogy hamarosan bekövetkezik pusztulása. Akkor, aki Júdeában van, fusson a hegyekre, aki a városban, meneküljön el onnan, aki pedig vidéken, ne térjen oda vissza. Ezek a bosszú napjai lesznek, hogy beteljesedjék mind, amit az Írás mond. Jaj a várandós és szoptató anyának azokban a napokban! Nagy lesz a gyötrelme a földön, s az ítélet haragja sújtja ezt a népet. Kard élén hullanak el, fogságba hurcolják őket a pogány népek közé, Jeruzsálemet pogányok fogják tiporni, míg idejük be nem teljesedik” (Lk 21,20–24).

Ennek a jövődőlésnek negyven évvel később, 70 augusztusában – szeptemberében kellett beteljesednie, amikor Titus római császár megostromolta Jeruzsálemet, földig rombolta a várost és felgyújtotta a templomot. Alakosságot legyilkoltak, eladták rabszolgának vagy kényszermunkára ítélték. Jézus tanítványai ekkor visszaemlékeztek Urak szavaira, és visszajövetele első előjelének beteljesedését látták ebben az eseményben. Jeruzsálem lerombolása a világ végének jelképe marad, ezért foglalkoztatnak bennünket a Szentföldön történő események.

„Vigyázzatok, nehogy valaki félrevezessen benneteket! Sokan jönnek majd a nevemben, s azt mondják magukról: „Én vagyok a Krisztus”, s „Elérkezett az idő”, és sokakat megtévesztenek. Ne adjatok szavukra!” (Mt 24,5). A történelem ismert már hamis krisztusokat és még ismerni fog másokat is. Úgy kerülhetjük el félrevezetésüket, hogy az Egyházban élünk.

„Háborúkról fogtok majd

hallani, s háborús hírek fognak keringeni. Vigyázzatok, ne kerítsen hatalmába benneteket a félelem! Ezeknek be kell következniük, de ez még nem a vég. Nemzet nemzet ellen, és ország ország ellen támad. Éhínség, ragály üti fel a fejt, és a föld megrendül itt is, ott is. De ez még csak kezdete a gyötrelmeknek” (Mt 24,6–8).

Jézus fenti figyelmeztetéseit a XXI. század elején már tapasztaljuk: véres háborút kezdtek az iszlám állam terroristái Irakban és Szíriában, keresztényüldözések folynak Pakisztánban, Nigériában, Szudánban és Egyiptomban, éhínség és ebolajárvány tombol Afrikában, pusztító földrengések rázták meg Haitit, Japánt, Indonéziát, Iránt, Törökországot és most Nepált. Nagyméretű vulkánkitörések voltak Izlandon, Indonéziában és Chillében, gyakori tornádók és hurrikánok söpörtek végig a Távol-Keleten és az Egyesült Államokban, továbbá a klímaváltozás és a globális felmelegedés következtében mindenütt a világon árvizek okoztak elviselhetetlen szenvedéseket emberek millióinak.

Jézus így folytatja második eljövetelének előjeleit: „Szorongattatásban lesz részetek, megölnek benneteket és a nevemért minden nemzet gyűlölni fog titeket. Sokan eltávoznak hitüktől, elárulják és gyűlölik majd egymást.” (Mt 24,9–10). „Vigyázzatok majd magatokra! Bíróság elé állítanak, és a zsinagógákban megostromoznak benneteket. Aztán miattam helytartók és királyok elé hurcolnak, hogy tanulságot tegyetek előttük rólam.” (Mk 13,9).

„Véssétek hát szívetekbe: Ne törjétek fejetekeket, hogyan védekezzetek. Olyan ékesszólást és bölcsességet adok nektek, hogy egyetlen ellenfeletek sem tud ellenállni vagy ellentmondani. Kiszolgáltatnak benneteket a szülők, testvérek, rokonok és barátok, s némelyek meghalnak közületek. De nem vész el egy hajszál sem a fejetekekről. Ha kitarotok, megmentitek lelketekeket.” (Lk 21,14–19).

Ezek a szavak bátorították az első három évszázad vértanúit arra, hogy álljanak ellen az üldözéseknek, és mindaddig öntözzék drága véréket hi-

Jézus második eljövételének jelei

■ tükért, amíg az egész római birodalom meg nem tér.

Egyfajta naiv optimizmus azt képzelni, hogy az emberek nemzedékről nemzedékre egyre jobbra válnak, mintha az erkölcsi fejlődés együtt járna a tudomány és technika vívmányaival. Ezzel szemben az Úr arra figyelmeztet bennünket, hogy visszatérése előtt „a gonoszság” elhatalmasodásával sokakban kihűl a szeretet. (Mt 24, 12). „Ak-kora lesz a győtrelem, amilyen még nem volt a világ kezdetétől mindmáig és nem is lesz. Ha nem rövidülne meg azok a napok, nem menekülne meg egyetlen ember sem. De a választottak kedvéért megrövidülnek azok a napok.” (Mt 24, 21–22). Az Úr Jézus maga teszi fel a kérdést: „Amikor az Emberfia eljön, talál-e hitet a földön?” (Lk 18, 8).

Szent Pál, amikor Timóteusnak ír (2Tim 3, 1–5), újra meghirdeti az eljövendő megpróbáltatásokat: „Tudd meg, hogy az utolsó napokban nehéz idők következnek. Az emberek önzők, kapzsis, elbizakodottak, kevélyek, hálátlanok, istentelenek, szeretetlenek, összeférhetetlenek, rágalmozók, mértéktelenek, kegyetlenek, lelketlenek, árulók, vakmerők és felfuvalkodottak lesznek. Inkább az élvezeteket keresik, mint az Istent, a jámborságnak a látszatát még megtartják, de a lényegét megtagadják. Kerül az ilyen embereket!”

Manapság tanúi vagyunk, hogyan tombol a kevélység és a hitetlenség, újra visszatér a bűnözés, számos országban módszeresen, sánti módon alkalmazva a kínzást. Ne féljünk, ne bátortalanodjunk el! Ellenkezőleg, merészséggel és szívóssággal álljunk ellen, annál is inkább, mert Krisztus felkészített bennünket rá, hogy ezekkel a megpróbáltatásokkal kell szembenéznünk. Előre hirdette őket nekünk és így lehetővé tette, hogy úgy ismerjük fel őket, mint közelgő visszatéréseinek jeleit. Minél nyilvánvalóbbá válik a Gonosz, annál inkább hűségeseknek kell maradnunk: „Aki mindvégig kitart, az üdvözl.” (Mt 24, 13).

És végezetül Jézus ekképpen folytatja: „Ezt az evangéliu-

mot hirdetni fogják az egész világon, bizonyosággal minden népnek. Csak akkor jön el a vég.” (Mt 24, 14).

Az Úr nemcsak azért hozza el az örömhírt, hogy azok szívében teremjen gyümölcsöt, akik hallották, hanem hogy minden nemzetnek hirdessék, mielőtt még visszatérne. „Menjétek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében, és tanítsátok meg őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek. S én veletek vagyok mindennap a világ végéig.” (Mt 28, 19–20).

Jézus mégis tudja, hogy ha az övéi, vagyis a választott nép –, amelyet Isten előkészített az Ő fogadására – ellenáll szavának, a világ még inkább ellen fog állni az evangéliumnak. Figyelmezteti tanítványait, hogy az evangélium hirdetése kemény harc lesz: „A mennyek Országáa erőszakot szenved, az erőszakosak szerzik meg.” (Mt 11, 12).

Húsz évszázada már, hogy az evangélium örömhíre hallatszik és eljutott a föld végső határáig, a világ azonban még mindig ellenáll. Nemcsak a külvilág, hanem a belső világunk is, csak azok keríthetik hatalmukba Isten Országát, akik erőt vesznek magukon, és bátran vállalják a kereszt harcát azzal, hogy meghalnak az önzés és a régi ember számára. Az Üdvözítő keresztje emelkedik az Úr két eljövele között, és állandó jele marad a gonosszal szemben folytatott harcnak.

Mindnyájunknak az a hivatásunk, hogy bekapcsolódjunk ebbe a küzdelembe, mert csak így történik meg mihamarabb az Úr második eljövele, és győzelmének napja.

Hrabár Tamás
emeritus gör. kat. áldozópap
stavrophor protoierej

Források:

Ó- és Újszövetségi Szentírás a Neovulgata alapján. Bp. 1997.

Krisztus közöttünk „Dieu est vivant” Paris, 1979 – Budapest, 1984.

Christian Schütz – A keresztény szellemiség lexikona. Freiburg, 1988 – Budapest 1993.

Katolikus családok találkozója

Május 16-án benépesült a beregszászi római katolikus templom és a Pásztor Ferenc Közösségi Ház udvara: a helyi egyházközség szervezésében itt került megrendezésre az I. Kárpátaljai Magyar Katolikus Családi Nap. A rendezvény fő célja egy magyarságmegtartó családhálózat alapjainak megteremtése volt.

Az alkalomra Kárpátalja számos településéről érkeztek vendégek, összesen mintegy ötszázan. A résztvevőket a nap folyamán változatos, színes programok várták. A felnőttek Csanády Márta és Mihály budapesti házaspár, valamint Michels Antal egykori beregszászi plébános előadását hallgathatták meg, majd a kiscsoportos beszélgetések során megvitathatták az elhangzottakat. Ez alatt a gyerekek a korosztályuknak megfelelő programokban vehettek részt. Az óvodásokkal szakképzett óvónők foglalkoztak. A kisiskolás korosztály a beregszászi önkéntes fiatalok vezetésével különböző közösségi játékokban vehettek részt, majd kincskereső következett a templom rejtett zugaiban. A tizenkét évnél idősebbek számára ügyességi vetélkedőt szerveztek, később a fiúk focizhattak, a lányok pedig zumbázhattak.

Délután a kötetlen programok során mindenki megtalálhatta a számára érdekes elfoglaltságot. A civil sátorban bemutatkozott a Kezünkben a Jövő Alapítvány. A munkácsi kegytárgybolt standja egyházi témájú könyveket, különböző kegytárgyakat kínált. A tornytúra során a vállalkozóknak lehetőségük nyílt a templomtornyból megtekinteni Beregszász panorámáját. A színpadon felléptek a Beregszászi Művészeti Iskola harmonikaegyüttese és gyermek néptáncsoportja, a Beregszászi Szent Kereszt Kórus, a benei és orosi fiatalok, a Munkácsi Szent István Líceum végzős diákjai. Ki mit tud-ra is sor került, ahol ének, hangszeres előadás, tánc és vers kategóriában bizonyíthatták tehetségüket a jelentkezők. A nap zárásaként dr. Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök celebrált misét.

Beregszászban koncertezett a Shirchadasj & Band

A holland Shirchadasj & Band gospelkórus idén tavasszal Kárpát-medencei jótékonyági turnéra indult. Az együttes már 30 éve rendszeresen jár Magyarországra, idén azonban először az elcsatolt magyar lakta területekre is ellátogatott: Erdélyben, Felvidéken és Kárpátalján is fellépett. Az ingyenes koncerteken összegyűlt adományokból a Magyar Református Szeretetszolgálat folyamatosan kárpátaljai segítségnyújtását támogatják. A turné azt jelképezi, hogy a határokon túlról is szeretnének a kárpátaljai magyarsággal értékközösséget vállalni, és kézzelfogható tettekkel segíteni az itt élőknek.

Május 6-án a kórus Beregszászba érkezett. A városi művelődési ház nézőtere zsúfolásig megtelt érdeklődővel. A rendezvény elején Zán Fábán Sándor, a Kárpátaljai Református Egyházkerület püspöke köszöntötte a jelenlévőket. Ezt követően a közönség a *Hazahoztál* c. előadásnak lehetett részese. Az együttes Isten szeretetéről, az élet nehézségeiről és a problémák megoldási lehetőségéről énekelt. A minőségi fény- és hangtechnika tovább emelte a különleges előadás színvonalát. A koncert végén a kórus tagjai a közönséggel együtt, magyar nyelven énekelték az áldást, ami még meghittebbé tette az alkalmat.

Tuba Judit

Hitben megerősödve Új tagokkal gyarapodott a beregszászi református gyülekezet

A konfirmáció latin szó, magyarul megerősítést jelent. A konfirmáció alkalmával a hitoktatásban és a hároméves konfirmandus előkészítőben résztvevő fiatalok vallást tesznek hitükről, mintegy megerősítve azt a fogadalmat, amelyet szüleik, keresztszüleik tettek a keresztesülésükkor. Ezek az ifjak ekkor válnak az egyház teljes jogú, felnőtt tagjaivá és nyernek felhatalmazást az úrvacsora vételére.

A beregszászi református gyülekezetben már hagyomány, hogy erre az ünnepi eseményre a pünkösdöt megelőző vasárnapon – a konfirmációs vasárnapon – kerül sor. Idén 9 fiú és 14 leány állta körül az Úr asztalát, és tett ünnepélyes fogadalmat Isten és a gyülekezet előtt, hogy Jézus Krisztus igaz követője és a református anyaszentegyház hűséges tagja lesz.

Az ünnepi istentiszteleten Taracközi Ferenc, a gyülekezet vezető lelkésze hirdette Isten ígését Józsué könyve 23. részének 14. verse alapján. A fiatalokhoz szólva hangsúlyozta: ha Isten jelenlétében élük az életüket, mindig lesz kiút, megoldás, mert Ő mindennél és mindenkinél hatalmasabb. „Ragaszkodjatok Istenhez és szeressétek az Urat, akkor a lehető legcsodálatosabb élet vár rátok” – mondta a lelkész útravalóul.

Ezt követően Maksai Attila ifjúsági lelkész kérdéseket intézett a konfirmandusokhoz, amelyeket ők becsülettel megválasztak. A fiatalok fogadalomtételük után a két lelkész Isten áldását kérte további életükre.

Szemere Judit

Versek a mélységből

A költészet napját az idén szülőfalumban, Nagyberegen ünnepeltem. Alkalmam volt itt megismerni olyan diákokat, akiknek gondolatvilága reménykedésre ad okot: „lesz még ünnep ezen a világon!” Mert miről is van szó? Kisebbségben, a polgárháború közeliségének árnyékában élő tizenéves fiatalemberekkel találkoztam, akik keresik a kapaszkodót. Verseket kaptam tőlük, a mélységből a Fennvalóhoz írt fohászokat. Öröndetes, hogy a tollforgatók – köztük Komonyi Arnold és Heé Márk, a Nagyberegi Református Liceum diákjai, illetve Bodnár Milán, a Nagyberegi Középiskola tanulója (aki költeményében az ukrán hadseregbe besorozott fiatal magyar katona helyébe képzelte magát) – több költészeti nap rendezvényen is megosztották mondanivalójukat a versbarátokkal, akik, tapasztalatom szerint, megértették az üzenetet. Bízom benne, hogy a verssorok – és ami mögöttük van – lapunk olvasóiban is visszhangra találnak.

Füzesi Magda

Heé Márk

Szeretnék lenni én...

Szeretnék lenni kicsiny patak,
Mely rohanó, zúgó folyókba viszi a kőkat.
Nem háborogni a bűtől, csak túrni,
Sok milliárd cseppet egy mederbe vinni.

Szeretnék jönni keleti széllel,
Melyet hegyek, fák, erdők szagatnak széjjel.
Majd mikor már a szélből csak szellő maradt,
Hűsíteni a munkást a tűző nap alatt.

Szeretnék lenni föld: jól termő, fekete, agyagos,
Mit taposott már katona, láncfal, gyalogos.
És temetnék magamba kint, keservet, könnyet,
Bár lenne ettől az ember sorsa könnyebb!

Lennék én minden, lennék én akármi,
Csak e sok bűt, s könnyet, Uram, ne kellene látni.

Komonyi Arnold

Kopott ajándék

Istentől kapott égi ajándék,
Ördöglakta, büszke magyar vidék.
Büszke múlttal csonk a jelenben,
Dacosan áll a gyalázzattal szemben.

Merre van a nagyság, a dicső igazság,
Melyet őseinktől örökségül vettünk át?
Hová lett a kereszténység pajzsa,
Melyet angyalaid hajdan dicsón emeltek magasba?

Isten, tán terved ez,
Hogy néped hazáját veszni engeded?
Értem. Kopott ajándékok tovább viszem,
Hogy sorsunk jobbra fordul, Neked elhíszem.

Bodnár Milán

Otthon, édes hon

Otthon, édes hon, de szeretlek téged,
Gyakran gondolkod rád, s meghat az emléked.
Innen a távolból, hol fegyverek szava az úr,
Hová a Kárpátok illata el nem jut.
De én mégis érzem az otthon meleg illatát,
Amely bárhol van is, elkíséri fiát.
Kíséri és óvja sok szerető ima,
Hogyha elesne is, feláll a hon fia.
Ha egyedül van is, nem érzi a magányt,
Hisz az Úr áll mellette erős támasz gyanánt.
Kezébe tette le a hon a fiát.
Otthon, édes otthon, kérlek, ne aggódj hát értem,
Hisz az Úr kezébe tette le az életem.
Mert e kéz megóv minden bajtól, széltől és vihartól.
Szenvedésnek, jajnak hátha meglesz bére,
S nem ömlik ezentúl a magyarnak vére.
Viselj gondot, Uram, e népre, hazára,
Ne kelljen több igát vennie magára.

KÖLTÉSZET-NAPI RENDEZVÉNYEK KÁRPÁTALJÁN

* Április 7-én a Beregszászi Járási Központosított Könyvtárhálózat szervezésében versmondó versenyt rendeztek a 15 évnél idősebbek számára. A kezdeményezéssel hagyományt szeretnének teremteni. A verseny két fordulóban zajlott. Az elsőben minden résztvevő bármely magyar költő szabadon választott versét szavalta. A második fordulóba a legtöbb pontot gyűjtött tizenegy versenyző jutott, ahol kötelező versként József Attila vagy a szintén „születésnapos” Márai Sándor és Dupka György valamelyik költeményét kellett előadniuk.

A két forduló között, amíg a zsűri meghozta döntését, az orosz Hangraforgó könyvtári kör (vezetője Gáti Georgina) zeneszervezési összejövetellel kedveskedett a közönségnek. Aszavalatok elhangzása után Varga Éva, a könyvtárhálózat igazgatója összegezte a verseny eredményeit, majd Weinrauch Katalin, a zsűri elnöke látta el hasznos tanácsokkal a szavalókat és felkészítőiket. A győztesek a verseny szervezőinek és támogatóinak köszönhetően értékes ajándékokat kaptak.

* Április 9-én a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Magyar Tanszéki Csoportja ünnepi műsorral emlékezett a magyar költészet napjára az intézmény Esztergom termében.

* Április 10-én a magyar költészet napja alkalmából ünnepséget rendeztek az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Filológiai Tanszékén. Hagyomány, hogy a költészet napja alkalmából olyan alkotókat látnak vendégül, akik tanulmányaikat az egyetemen végezték. Idén az ünnepséget Horváth Sándor kárpátaljai költő, író, újságíró, a magyar tagozat egykori diákja tisztelte meg jelenlétével.

* Aznap az eszenyi könyvtár, az Eszenyi Boeszkai István Középiskola és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében József Attila születésnapja és a költészet napja tiszteletére könyvbemutatóval egybekötött író-olvasó találkozóra került sor a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjaival (Csordás László /elnök/, Csornij Dávid, Kertész Dávid, Kovács Eleonóra, Varga Nikolett, Shrek Timea, Lőrincz P. Gabriella). Az Intermix Kiadó legújabb könyveit és az *Együtt* folyóirat új számát Dupka György mutatta be.

* Április 11-én a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) csatlakozott a Gittgeylet *Posztolj verset az utcára!* című felhívásához. A költészet napján a társaság tagjai kárpátaljai költők verseit nyomtatták, majd ragasztották ki Beregszász lámpaoszlopaira, hirdetőtábláira és számos más helyre, illetve osztották szét a járókelők között. Ezt követően a főtéren elszavalták József Attila *Tiszta szívvel* és Kovács Vilmos *Verecke* c. költeményét. Marcsák Gergely megzenésített verseket adott elő gitárkísérettel.

* Ugyancsak április 11-én tárlattal egybekötött ünnepi rendezvényt tartottak Be-

regszászbán, az Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében. Az ünnepségen felszólalt Vári Fábián László József Attila-díjas költő, Zubánics László, a KMMI elnöke, dr. Mélykúti Ferenc, Magyarország Beregszászi Konzulátusának vezető konzulja. Lőrincz P. Gabriella beregszászi költő bemutatta az egy éve alakult, mára már hivatalosan is bejegyzett irodalmi társaság, a KVIT tagjait, akik közül sokan fel is olvasták írásait a rendezvényen. A társaság idén első alkalommal hirdetett internetes versmondó versenyt, amelynek díjkiosztóját szintén ezen az ünnepségen tartották. Shrek Timea, a verseny ötletgazdája adta át a díjakat a győzteseknek. Marcsák Gergely megzenésített verseket adott elő József Attilától és kárpátaljai költőktől.

Az ünnepség második felében az ArtTisza Művészeti Egyesület *Találkozás* című tárlatát tekinthették meg a jelenlévők. Szilágyi Sándor, az ArtTisza elnöke köszöntőjében elmondta, hogy a képzőművészet és az irodalom találkozása a mostani rendezvény is, és reményét fejezte ki, hogy a jövőben is szervez majd közös programokat a művészeti egyesület és a KVIT.

* A Nagyberegi Középiskola és a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség szervezésében megtartották a XIII. Beregi Költészeti Napok rendezvényeit, amelynek keretében a szép szó kedvelői idén április 10–11-én kétnapos rendezvénnyel tisztelegtek a líra és művelői előtt. A rendezvénysorozat első napján a Credo verséneklő együttes tagjai – Ivaskovics József, Varga Katica, Soós Lívia, Nagyné Fekete Zsuzsanna – léptek színpadra. Előadásukban magyar költők művei hangzottak el Ivaskovics József megzenésítésében. A program második részében író-olvasó találkozóra került sor, amely keretében Kudlotyák Krisztina, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézetének tanára Füzesi Magda nagyberegi születésű költővel, a Magyar Művészeti Akadémia tagjával, Tancsics-díjas újságíróval beszélgetett életről, költészetéről. A továbbiakban a népzene volt a főszerep: a tiszapéterfalvai Kokas Banda adott nagy sikerű koncertet, ahol ízelítőt kaphattunk a különböző magyar tájegységek dalaiból, táncaiból. Az együttes tagjai – Kokas Károly (harmonika), Szilágyi Csaba (hegedű), Szilágyi Gergely (brácsa), Lakatos Dávid (nagybőgő), Komáromi-Kokas Erzsébet (ének), Kokas Krisztina és ifj. Kokas Ká-

roly (tánc) – kilenc éve zenélnek együtt, autentikus magyar népzene adnak elő.

Április 11-én tartották az általános iskolások megyei versmondó vetélkedőjének döntőjét. Szántó Edit, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ) alelnöke, az Anyanyelvpolók Kárpátaljai Szövetségének elnöke megható beszédével igazi lelki táplálékkal indította útjára a megméretetést.

A zsűri tagjai tizenkilenc versenyző produkcióját hallgatták meg. Amíg a visszavonultak tanácskoznak, a Nagyberegi Középiskola diákjai adtak elő egy igen jól szerkesztett verses-zenés összeállítást a település első írásos említésének 800. évfordulója alkalmából.

Tizenegyen jutottak a második fordulóba, ők kötelező versként Demény Ottó *Anyanyelv* című költeményét adták elő nagy átérettel. Azsűri ismét „jót kért”. Ez alatt a Rákóczi-főiskola Almanach verséneklő együttese – Bodor Viktória, Sütő Réka, Deák Bettina és Simon Dávid – adott műsort.

A KMPSZ és a Nagyberegi Középiskola által meghirdetett versíró pályázat eredményeit a szervezők által felkért Füzesi Magda költő összegezte.

Az idén Szeles Evelin (Viski Kölcsey Ferenc Középiskola), Jakab Dániel (Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium) és Illés Szabina (Nagypaládi Mórész Zsigmond Középiskola) tolmácsolta legszebben a költeményeket.

* A költészet napjához kapcsolódóan a református fiatalok részvételével Versünnepet tartottak Nagyberegen, ahol tollforgatók és versbarátok egyaránt szóhoz jutottak.

* „*Ember, ne félj: nő már a nap!*” Áprily Lajos biztató sora akár mottója is lehetett volna a Nagyberegi Református Liceum rendezvényének, hiszen az ott elhangzottakból biztatás és bizakodás sugárzott: olyan érzések közvetítettek a diák versmondók és vendégeik, amelyekre örömben megfoghatkozott kárpátaljai magyarságnak igen nagy szüksége van.

Kovács András magyartanár köszöntötte az egybegyűlteket, köztük a nagydobronyi testvériskola képviselőit. Ezután Kovács Vilmos, Horváth Sándor, Dupka György, Kecskés Béla, Simon Menyhért, Szép Ernő és más költők verseiből zenés irodalmi összeállítást hallgathattunk meg a szavalókórus előadásában.

Nagy tapsot kapott Lantosné Borbély Katalin, a felvidéki Kicsi Hang verséneklő együttes szólistája, aki Ady Endre, Juhász Gyula, Szabó Lőrinc, Tóth Krisztina megzenésített verseivel kápráztatta el a versbarátokat, sőt, Weöres Sándor *Ha nap süt a rétre...* kezdetű versének előadásakor meg is énekeltette a bátrabb diákokat.

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Almanach verséneklő együttese is szép sikert aratott.

Tudósítóink

ÜNNEPI KÖNYVHÉT BUDAPESTEN

Az idén június 4–7. között zajlott Budapesten, a Vörösmarty téren, illetve számos más helyszínen az Ünnepi Könyvhét.

Supka Géza 1927-ben, a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Országos Egyesülete éves közgyűlésén elhangzott eredeti javaslatának szellemében a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése idén immáron 86. alkalommal szervezte meg az Ünnepi Könyvhétet, amelyhez a 2001-es Olvasás Éve óta 14. alkalommal kapcsolódnak a Gyermekkönyvnapok. A budapesti központi helyszínen, a Vörösmarty téren és a térbe torkolló utcákban 147 pavilonban több mint kétszáz magyarországi és határon túli kiadó mutatta be és árusította könyveit. A rendezvényt a József Attila-díjas Sárközi Máttyás író nyitotta meg.

Csoportkép a Kárpátaljai Magyar Kiadók pavilonja előtt. Ülnek: Elbe István, Füzesi Magda, Lengyel János, állnak: Kovács Sándor, Dupka György írók, és Urbán Magdolna – az OLVASÓ

A Kárpátaljai Magyar Kiadók pavilonjában a hagyományoknak megfelelően sor került az Intermix Kiadó legújabb könyveinek bemutatójára. Többek között Lengyel János, Dupka György, Kovács Sándor, Füzesi Magda, Vári Fábián László dedikált.

Erre az alkalomra az Intermix Kiadó a következő könyveket jelentette meg:

Zubánics László: Világok végein. Északkelet-Magyarország a XVI–XVIII. században: politika, gazdaság, kultúra.

Lengyel János: Arc-poeticák. Beszélgetni jó. Interjúk.

Dupka György: „Ne ítéljetelek el...!” Zsidó népiertás, antiszemita üldözés Kárpátalján a náci és a kommunista eszmék nevében (1938–1991).

A 86. Ünnepi Könyvhét és a 14. Gyermekkönyvnapok további kárpátaljai vonatkozású újdonságai:

Bartha Gusztáv: Világvég (Széphalom Könyvműhely).

Brenzovics Marianna: Hasadás (Pozsony, Kalligram).

Füzesi Magda: Kapunyitogató. Gyermekversek évszakként (Kráter Kiadó).

Nagy Zoltán Mihály: Fogott figurák (Magyar Napló Kiadó).

Perényi János: Nagyszőlőstől Rabatig (Somorja, Méry Ratio).

Vári Fábián László: Ereimben az idő. Versek (Magyar Napló Kiadó).

Az Intermix Kiadónál megjelent könyveket Budapesten, a Fókusz Könyváruházban (Budapest, Rákóczi út 14.) vásárolhatják meg az érdeklődők, illetve a kiadványok letölthetők a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet honlapjáról (www.kmmi.org.ua).

Folyóiratok találkozója

Az *Együtt* folyóirat szerkesztőbizottsága, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) tagjai és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) anyaországi és vajdasági folyóiratok munkatársait, elismert írókat, költőket, újságírókat, lapszerkesztőket láttak vendégül Beregszászban. A találkozóra május 9-én került sor az Európa–Magyar Házban.

A vendégek közt volt Kodöböcz Gábor főszerkesztő és Szakolczay Lajos irodalomtörténész az egi *Agria* képviseletében, Oláh András, a vásárosnaményi székhelyű *Partium* főszerkesztője, Kürti László, a *Partium* és a nyíregyházi *A Vörös Postakocsi* szerkesztője, Szabó Palócz Attila, a budapesti *Napút* és a vajdasági *Sikoly* munkatársa és felesége, Mihájlovits Klára, a *Magyar Szó* vajdasági napilap budapesti tudósítója, valamint a budapesti székhelyű *Kárpátaljai Hirmondó* képviseletében Szemere Judit főszerkesztő-helyettes és dr. Szöllősy Tibor közíró, a szerkesztőbizottság tagja. A házigazdák szerepét a KVIT tagjai, a kárpátaljai magyar irodalom legifjabb nemzedékének képviselői töltötték be, akik egyben a hazai *Együtt* irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat szerzői gárdáját is képviselték.

A találkozón a folyóiratok szerkesztői, munkatársai röviden bemutatták az általuk képviselt fórumokat. Szó esett többek között a kiadványok megjelentetésének nehézségeiről, a támogatottságról, a megjelenés gyakoriságáról, a terjedelemlről, példányszámról, olvasottságról. A jelenlévők belelapozhattak egymás kiadványaiba.

A szakmai megbeszélés moderátora Csordás László, a KVIT elnöke, az *Együtt* olvasószerkesztője volt. A vitakérdések között olyan témák merültek fel, mint a regionalitás fogalma, a nyomtatott és az online folyóiratok előnyei, hátrányai, a fiatal tollforgatók lehetőségei. A résztvevők örömmel konstatálták, hogy ma is van igény a szépirodalomra, és sok a tehetséges fiatal alkotó.

A rendezvény kötetlen beszélgetéssel zárult. A jövőben szeretnének hagyományt teremteni a hasonló találkozókból.

ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓ A FODÓ-KÖZPONTBAN

Május 12-én a Fodó Sándor Kulturális Központban a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet rendezésében író-olvasó találkozóra került sor. A vendég Kürti László költő volt, akivel Csordás László, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság elnöke beszélgetett.

A közönség sorában a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézetének hallgatói is helyet foglaltak. A szervezők nem titkolt szándéka volt, hogy közelebb vigyék a fiatalokhoz az irodalmat, a költészetet, hogy megismertessék velük a kortárs szerzőket.

A beszélgetés során kiderült, hogy a mátészalkai költő „civilben” középiskolai tanár, emellett *A Vörös Postakocsi* online folyóirat szépirodalmi rovatának szerkesztője, doktorál, de közben az olvasóközönségét sem hanyagolja el. Azt is megtudhattuk, hogy viszonylag korán kezdett publikálni, igyekszik csak „jó” verseket írni. Szó esett továbbá az élet és az irodalom kapcsolatáról, a költői szabadság hatáiról, a mai magyar kultúráról és még sok minden másról is. Közben Kürti László felolvasta néhány versét, ezzel téve igazán élővé az irodalmi délutánt.

Sz. J.

Fedák Sári, a neves színművész és operettprimadonna, Beregszász szülöttje hat évtizeddel ezelőtt hunyt el Nyáregyházán. Hat évtized talán elég is lenne ahhoz, hogy befedjen valakit a feledés homálya. Ám Fedák Sári, aki „életerejével hódított”, ma is képes arra, hogy egymástól távol eső településeket kössön össze, hogy embereket toborozzon egy számukra addig ismeretlen nagyközségbe, ahol emléktáblát avatnak a tiszteletére.

Dalmay Árpád, a nyíregyházi székhelyű Beregszászáért Alapítvány elnöke volt az emléktábla-állítás ötletgazdája, aki Mészáros Sándor, Nyáregyháza nagyközség polgármestere személyében partnerre talált a nemes ügy kivitelezéséhez.

Dalmay Árpád és Mészáros Sándor avatóbeszéde után a helyi művelődési házban Kun Ágnes Anna, a Magyar Állami Operaház magánénekese dalbetétekkel színesített ismertetőt tartott Fedák Sáriról. A település iskolásai részleteket adtak elő Kacsóh Pongrác *János vitéz* című daljátékából, amelynek főszerepében első nagy sikerét aratta a primadonna.

Beregszászt, a szülővárost Barna György, a Beregi Református Egyházkerület főjegyzője és Sepa János, a Beregvidéki Múzeum igazgatója képviselte. Jelen volt az ünnepségen dr. Szűrös Mátyás egykori köztársasági elnök, Beregszász város díszpolgára is. A Kárpátaljai Szövetséget Schober Ottó alelnök, Szabóné Badik Dolóresz elnökségi tag és Szepesi Erzsébet Székesfehérváron élő tagtársunk képviselte az ünnepségen.

Olvasóink bizonyára kíváncsiak arra, hogyan került Fedák Sári élete akonyán Nyáregyházára. Dalmay Árpád avatóbeszédében – amelyet alább olvashatnak – erre a kevesek által ismert körülményre is rávilágított.

Az ünnepség a koszorúk elhelyezésével ért véget. A Kárpátaljai Szövetség nevében Schober Ottó és Szabóné Badik Dolóresz koszorúzott.

Tudósítónk

Úgy érzem, régi adósságot törlesztünk most közösen, nyáregyháziak és beregszásziak. Emléket állítunk annak a ragyogó személyiségnek, aki Beregszászból indult és Nyáregyházán fejezte be, ha nem is a pályafutását, de az életét. Messze sodorta a sors szülőföldjétől, bejárta fél Európát és az Egyesült Államokat, lenyűgözve tehetségével mindenütt a közönséget, hogy aztán utolsó éveit – ha nem is jósántából, de önszántából – itt, ebben a csendes községben élje le.

De hát ki is volt Fedák Sári? Beregszászban már aligha, de Nyáregyházán bizonyára akadnak olyan idősebb emberek, akik még emlékeznek rá. A múlt század első felének legnagyobb operettprimadonnája, színművészője volt ő, annak ellenére, hogy nem volt igazán szép, csak bájos, és nem tudott igazán jól énekelni sem. Belső ragyogásával bűvölte el nézőit, hallgatóit. Ady Endre alkalmi verset írt a 22 éves Fedák Sárihoz, majd a Nagyvárad Naplóban 1902-ben így lelkesedett: „*Ez a leány valaki, egyéniség, eredetiség és erő. Az ellenségeinek gyűlölete bizonyítja ezt legjobban, na meg hát ő maga! Benne van a hívatottságnak, büszkeségnek, erőnek, egészségnek, bájnak, fiataláságnak a csodálatos harmóniája. Vádkítóan intelligens és merész*”.

Kisugárzásával, életerejével hódított. Nemcsak Ady rajongott érte, hanem Németh László és Móricz Zsigmond is.

Mindent elért a színpadon, amit színész elérhet: anyagi elismerést és sikert. A 20. század első évtizedeinek egyik legragyogóbb színházi csillaga volt. Elsőpró sikert aratott Huszka Jenő *Bob hercegében*, de még ennél is nagyobbat Kacsóh Pongrác személyére írt *János vitézében*. Ez utóbbi szerepben 574-szer lépett színpadra, saját

maga tervezte jelmezben játszotta Kukoricát Jancsit!

A politikával azonban nem volt szerencséje. A vád szerint kiállt a Tanácsköztársaság mellett, ezért Bécsűjhelyen rövid időre börtönbe került. 1944-ben a német Donausender rádió adásaiban szerepelt, amiért 1946-ban a népbíróság háborús bűnösneként kétévi börtönbüntetésre ítélte, amit később nyolc hónapra enyhített. Szabadulása után Nyáregyházán talált menedéket, többé nem lépett színpadra. Bár 1954-ben a Déryné Színház igazgatója felkérte Csiky Gergely *Nagymama* című színműve címszerepének eljátszására, amire készült is, de betegsége és rövidesen bekövetkező halála megfosztotta e feladat elvégzésétől.

Fedák Sári örökös is jeleset alkotott: 1929-ben jelent meg *Útközben* című műve, majd az '50-es évek elején írta meg önéletrajzáának folytatását *Te most csak álmodjál, Liliom* címmel, amely azonban csak jóval a rendszerváltás után, 2009-ben jelent meg.

„*Neve, alakja mára fogalomná vált a magyar kultúrtörténetben*” – írta róla teljes joggal Cseh Gizella színháztörténész. Jászai Mari pedig ezt mondta: „*Amikor megjelent a színpadon, győzött. Egészen megnőtt körülötte minden. Fensőbbeség, hódolatot parancsoló asszony állt előtttem.*” Blaha Lujza is tisztelte, eztírta: „*Olyan zseniális művésző, amilyen csak ritkán terem a világra.*”

Ma a két fent említett színésző emléket méltán őrzik utcanévek, szobrok, Budapesten terek. Színházakat is elneveztek róluk. Hát az általuk is nagyra tartott Fedák Sári-

ról? Legjobb tudomásom szerint csak Beregszászban van emléktáblája, semmi egyéb. Eppen itt az ideje, hogy halála 60. évfordulójának kapcsán teljes rehabilitációban részesüljön, elfoglalja méltó helyét a magyar színháztörténetben, más neves művészeinkhez hasonló elismerést kapjon! Ideje, hogy róla is nevezzenek el utcákat, tereket, állítsanak szobrot, szobrokat tiszteletére!

Beregszász későbbi legismertebb színészője, Nádas Anna, akinek rövidesen emléktáblát állítunk a városban, példaképének tekintette őt.

Legyünk hát büszkéek rá Beregszászban és Nyáregyházán, élete e két meghatározó településen! Beregszászban 2000-ben avatuk fel emléktábláját, Tóth Emőke zsenyei szobrászművész alkotását. Most itt avatuk fel az emléktábláját, amelyet Balogh Géza nyíregyházi szobrász csodálatosan szép domborműve díszít.

A beregszásziak nevében kétszeresen is köszönetet mondok Nyáregyházának: a háború utáni években nyújtott menedékért az akkori generációnak, a mainak, elsősorban a nagyközség önkormányzatának és a polgármester úrnak pedig azért, hogy lehetővé tették Fedák Sári, vagy ahogy színházi körökben ismerték: Zsazsa jelképes visszatérését Nyáregyházára. Apolják továbbra is a színművésző emléket és őrizzék meg emléktábláját! Legyen személye híd a kárpátaljai Beregszász megyei jogú város és Nyáregyháza nagyközség között.

Dalmay Árpád, a Beregszászáért Alapítvány Kuratóriumának elnöke

Magyar nóta egy KGST-tanácskozáson

A mai fiatalok között bizonyára kevesen vannak olyanok, akik tudják, mi volt annak idején a KGST, azaz a Kölcsonös Gazdasági Segítség Tanácsa. Éppen ezért tegyük egy kis időutazást a rendszerváltás előtti évtizedekbe.

Nos, a KGST 1949 januárjában alakult azzal a céllal, hogy szervezze és koordinálja a „testvéri” szocialista országok együttműködését a gazdaság, a tudomány, az oktatás, az egészségügy, a közlekedés, a kereskedelem és más ágazatok területein. Alapító tagjai voltak a Szovjetunió, Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, Románia és még abban az évben csatlakozott hozzá Albánia, amely 1962 után már nem vett részt a szervezet munkájában. 1950-ben tagja lett a Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Németországnak a II. világháborúban megszállt keleti része. 1962-ben Mongólia, 1972-ben Kuba, 1978-ban Vietnam is belépett a KGST-be. Jugoszlávia 1964-től mint megfigyelő vett részt a szervezet munkájában.

Talán még kevesebben tudják, hogy 1973-ban Finnország, 1975-ben pedig Irak és Mexikó együttműködési szerződést kötött a KGST-vel. Nem érdektelen megjegyezni azt sem, hogy 1979-ben, a KGST 39. ülésén a felsorolt országok mellett részt vett Afganisztán, Angola, Etiópia, a Jemeni Népköztársaság, Laosz és Mozambik küldöttsége is. Ami ennek hátterében állt, azzal jelen írásunknak nem célja foglalkozni.

Hogy a KGST milyen hatékonyan és eredményesen működött, arra egy akkori-ban keletkezett viccből is lehet következtetni:

Kérdés: Mi a KGST címere?

Válasz: Vörös mezőben nyolc sovány tehén fejt egymást.

AKGST létrehozásának fő kezdeményezője és szervezője természetesen a Szovjetunió volt. Nagyra törő céljai közt szerepelt a szocialista tábor kibővítése afrikai, ázsiai és dél-amerikai országokkal.

Ma reklámlapokat virítanak az autópályák mentén, amelyek fogyasztásra csábítanak. A szovjet érában a Szovjetunióban az alábbi és ezekhez hasonló szövegű óriásplakátok díszeltek az utak két oldalán: „A szovjet tudomány az első a világon”, „A gazdaság teljesítményével utolérjük és elhagyjuk Amerikát”, „Moszkvát kommunista mintavárossá fejlesztjük”, „A szovjet emberek mai nemzedéke kommunizmusban fog élni”. A propagandát az emberek jó része kömbösen fogadta vagy nem hitt neki. A szovjet pártvezetés viszont úgy vélte, hogy ha győztek a II. világháborúban, és történelmileg rövid idő alatt újjáépítették az országot, akkor az imperialista-kapitalista világot is le fogják győzni. Már Lenin is megmondta, leírta, hogy az imperializmus rothadó kapitalizmus és előbb-utóbb vége lesz. Utána már csak az emberiség boldog jövője, a kommunizmus jöhet. A le-

ninisták hittek is benne. Később azonban kiderült, hogy a Szovjetunió a háborút őrí-ási emberáldozatok árán megnyerte ugyan, de a békét elvesztette.

A KGST állandó bizottságainak száma 130 körül volt és minden bizottságnak több szekciója is létezett. A KGST központja Moszkvában volt. Vadonatúj, sokemeletes székházat építettek neki, amely egy nagy nyitott könyvre hasonlított. Ennek építéséhez minden tagországnak hozzá kellett járulnia. Magyarország a berendezés legyártását és szállítását kapta feladatul.

Minden szekciónak évente egy vagy két ülése volt, mindig más tagországban. Nekem számos ilyen tanácskozáson volt alkalmam részt venni, így megfordulhattam minden európai tagországban. Távolabbi, egzotikus országokba a nagyfőnökség utazott, a minisztériumok vezető tisztviselői.

Akkoriban Magyarországon az átlagpolgárnak nem volt magánútlevele. Aki hivatalos kiküldetésben utazott külföldre, kapott szolgálati útlevelet, amit hazaérkezése után le kellett adni. Az utazási irodák által szervezett turistacsoportok csoportos útlevelet utazhattak külföldre. Ez valójában egy utaslista volt, amelyet az illetékes hatóság hagyott jóvá és állított ki.

Egy hivatalos kiküldetés KGST-ügyben kisebb jutalomutazásnak is beillett. Az úti okmányokat, repülő- vagy vonatjegyet a munkahelye intézte a kiutazónak, és tisztes napidíjat is kapott a kiküldetés idejére. Szállásra, étkezésre nem volt gondja, mert azt a fogadó fél biztosította, általában megfelelő színvonalon. A Szovjetunió vonatkozásában ez nem mindig volt így.

Érdemes megjegyezni, hogy a szocializmusban sokan jártak a Szovjetunióból Magyarországra különböző hivatalos ügyekben. Általában nem egyedül érkeztek, hanem legalább ketten vagy hárman, mert egyiküknek „ébernek” kellett lennie. Hogyhazatérve kellett-e jelentést írni a kint tartózkodásról, azt nem tudtuk, de feltételeztük.

A szovjet elvtársakat kimondatlanul is kötelező volt megkülönböztetett figyelemben részesíteni, és teljesíteni egyéni kéréseiket is. Ez többnyire valamilyen kurrens árucikk beszerzése volt, tehát vásárlás, városlátogatás, kulturális program, vacsora egy elegáns étteremben, fürdő, egyebek. Volt olyan eset, amikor egy nagyvállalat vezérigazgatója magával hozta a tárgyalásra feleségét és felnőtt lányát. Hogy kedvezzünk nekik, egy balatoni üdülést is biztosítottunk számukra, emellett a Gellért Szállóban laktak Budapesten, és gépkocsi állt rendelkezésükre meg egy kísérő. A két nőre a sznobizmus volt jellemző, és úgy gondolták, hogy nekik státusuknál fogva kijár mindaz, amit kapnak tőlünk. A vezérigazgató férj is úgy gondolta. A nagyvonalú vendéglátás ellenére sem sikerült elérni nála azt, amit szerettünk volna: egyszállítási határidő elő-

rehozását. A mi igazgatónk az utolsó este még megpróbált hatni rá, de nem sikerült. A legelegánsabb étterembe vitte vacsorázni, én tolmácsoltam kettőjüknek. Igazgatónk a merev visszautasítás láttán dühbe jött és kifakadt: „Mondjad neki, hogy az anyja p...ja”. Amúgy nagyon szolid, rendes ember volt, azelőtt sohasem hallottam tőle ilyet. Igaz, akkor már fújdogált nálunka változás szele. A tárgyalás megegyezés nélkül zárult. Másnap a vállalatnál az érintettek megbeszélést a kudarcot, és úgy határoztak, hogy többet nem fognak lefeküdni a szovjeteknek.

Egy alkalommal Romániában voltunk KGST-szekciósülésen, amelyet a vendéglátók egy kisebb üdülőhelyen rendeztek. Az ilyen tanácskozások általában egy hétig tartottak, és terjedelmes jegyzőkönyv aláírásával zárultak. A jegyzőkönyvet itthon azonnal le kellett fordítani és továbbítani az illetékesekhez. A fordítás gyakran okozott problémát, mivel nagyon „légiiesen” fogalmazták meg a szöveget. A „namesajetszja” (elrendezendő), „predpolagajetszja” (feltételezendő), „preduszmatrivajetszja” (előmozdítandó) és hasonló nyakatekert műveltet igék jól hangzottak, de semmire sem köteleztek, mivel nem volt mellettük alany...

Az elutazás előtt szokás volt búcsúesetet tartani egy kis iszogatással, mulatozással. Jelen esetben a vacsora egy étteremben volt, ahol zenekar is játszott. Egyik-másik asztalnál már nótász is hallatszott. A házigazdák a hangulat mederbe terelése érdekében javasolták, hogy minden küldöttség énekeljen egy nótát a saját nyelvén. A zenekarnak kísérnie kellett, de ez felémásra sikeredett. Amikor miránk került a sor, kimentünk a pódiumra és rázendítettünk a „Vörös bort ittam az este...” kezdettű nótára. Erre a zenekar úgy elkezdte húzni, hogy mindenki felkapta a fejét. A delegációk tagjai megtapsolták a produkciót és biztattak, hogy énekeljünk még egyet. El is kezdtünk egy dalt, amikor odajött hozzánk a szlovákoktól, azaz akkor még a csehszlovákoktól egy kolléga, majd a jugoszlávoktól is egy, és a házigazdától is valaki. Ez utóbbi azzal állt közénk, hogy lesz, ami lesz, de ő magyar, és nem bírja ki, hogy ne énekeljen velünk. Két és fél nótát énekelünk így együtt, amikor a zenekar leállt. Valószínűleg szóltak nekik.

Lejőve a pódiumról, szót váltottunk a nótás kedvű kollégákkal. A szlovák egy Pozsony környéki faluból származott, ahol tudtak magyarul, a jugoszláv, aki horvát volt, szintén magyarok között nőtt fel. Mind a ketten törve beszéltek magyarul, de a nótáinkat tudták. A zenekar tagjai marosvásárhelyi cigányzenészek voltak. Kollégáinkkal megállapítottuk, hogy a KGST második „hivatalos” nyelve a magyar.

Nem tudom, mi lett a következménye a magyarnótázásnak, de ez az eset is bizonyítja, milyen állapotok uralkodtak az 1970-es években Ceausescu Romániájában.

Gortvay Gábor

10 dolog, amiért érdemes Kárpátaljára jönni

Töredék hazácska...

A nyugati világtól hosszú ideig elzárt Kárpátalján számos olyan kulturális értéket sikerült megőrizni, amelyek méltán tarthatnak számot a szélesebb közönség érdeklődésére. Egészen a legutóbbi idők szomorú ukrainai eseményeinek kezdetéig a régiót évente több mint egymillió, köztük néhány ezer magyarországi turista kereste fel. Nem véletlenül, Kárpátalja ugyanis egyedülálló élmények, tapasztalatok tárháza lehet a kíváncsi látogatóknak: nemcsak a Kárpátok hegyvonulataiba tett kirándulások és a történelmi emlékhelyek meglátogatása, de a különböző etnikumok békés együttéléséből született kulturális nyencségek felfedezése is izgalmas kihívást jelenthet a figyelmes utazó számára. Válogatásunkban összegyűjtöttük, mi az a 10 dolog, amiért ma is érdemes Kárpátaljára látogatni.

1. A Vereckei-hágó

A hágó, amelyen keresztül a hagyomány szerint a honfoglalás kori magyarok először léptek be a Kárpát-medencébe, a világban szétszórta magyarság egyik fontos zarándokhelye. A sokáig politikai akadályok miatt torzó állapotában maradt itt álló honfoglalási emlékmű ma már teljes fényében látható. A többször megrongált, de aztán mindig helyreállított kapu Matl Péter munkácsi magyar szobrászművész alkotása, és szimbólumai között ott találjuk például a vérszerződésre emlékeztető oltárkövet, a hét magyar törzsre utaló hét kötömböt, valamint felfedezhetjük a turulmadár motívumát is. A Máramarosi-havasok és a Keleti-Beszékidek között 839 méter magasan húzódó hágóra tett kirándulás alkalmas a csendes emlékezésre, a néma főhajtásra az emlékmű előtt, az utazó itt megpihenhet és gyönyörködhet a hágóról nyíló kilátásban.

2. Festői kastélyok, várak és várak

A Kárpátokba tervezett piknikünk felé vezető úton érdemes egy rövid megállót tartanunk a Tudor-féle stílusban épült beregvári Schönborn-kastélynál. A kastély körül hatalmas park terül el virágzó szakurákkal, romantikus kis tóval, közepén tavirózsákkal. Kárpátalja várai közül a munkácsi és az ungvári a leglátogatottabb, de a kalandosabb kedvű utazóknak javasoljuk még a huszti és a nevickei várak meglátogatását is. Utóbbi lábánál nagyszerű, tágas kirándulási hely fekszik, ideális bográcsolásra és labdajátékokra, a nyári melegben itt megmártózhatunk az Ung hűs vizében is.

3. A falusi vendéglátás egyedülálló élménye

Ha valaki nemcsak Kárpátalja épített és természeti látnivalóival kíván megismerkedni látogatása során, hanem az itt élők-

kel is életre szóló barátságot kíván kötni, annak azt javasoljuk, szálljon meg egy falusi turizmusra berendezkedett családnál egy magyarlakta településen. A falusi vendéglátásnál nem a kiadó szobák eleganciája a vonzóerő, hanem a háziak őszinte vendégszeretete, a közös étkezések és az éjszakába nyúló beszélgetések, borozgatások élménye. A félpanziós ellátás falusi vendéglátóknál pénztárcabarát megoldás is, ráadásul a vendégfogadással foglalkozó falvakban az utazó segítséget kap kirándulásai szervezéséhez is. Csoportoknak, családoknak és egyéni utazóknak is ideális választás.

4. Hagyományörző és gasztronómiai fesztiválok

Kárpátalját egészen a közelmúltig az évi száz fesztivál régiójaként emlegették. Az it-

teni hagyományörző és gasztronómiai népi ünnepélyek, kulturális és népművészeti találkozók némelyike az utóbbi években nemcsak a Kárpát-medencei, de az ukrainai belöldi turizmusnak is népszerű célpontja lett. A magyar, szlovák, román, orosz és roma folklórfesztiválok, a bor-, méz-, sajt-, áfonya- és ásványvíz- vagy kovácsfesztivál, a menyasszonyparádé és a böllerverseny csak néhány a legnépszerűbb autentikus, a régióra nagyon jellemző és immár nemzetközi rendezvény közül. A hús legjelentősebb kárpátaljai népi ünnepély időpontjáról a 2015-ös fesztiválnaptárból tájékozódhat az utazó (www.karpataljaturizmus.info).

5. Borok, mézek, lekvárok, sajtok és gyümölcslevek

Gasztronómiai szempontból is számos helyi jellegzetesség vár az ide látogatóra. A beregszászi borvidék régi hagyományokra visszatekintő, ma pedig gyorsan fejlődő bortermelő régió. A Királyleányka, az Olaszrizling, a Bakator, a Traminer, a Szerémi zöld, a Hárslevelű és a kék szőlőből készült Golubok a vidékre leginkább jellemző borok. A kárpátaljai látogatás nem lehet teljes egy helyi gazda pincészetébe való ellátogatás, borkóstolás nélkül. De ne hagyjuk ki a különböző helyi juhsajt-különlegességek, erdei gyümölcsökből készült lekvárok, nagyszerű gombás ételek és bio-gyümölcslevek megkóstolását sem.

6. Ruszin fatemplomok

Kárpátalja népi építészetének színtestjei a többségében XVIII. századi ruszin fatemplomok. Az eredetileg egyetlen vasszög nélkül állított templomok közül kettő, a kőrösmezői és az uzsoki ma már az UNESCO világörökségének része. ➤

■ Nemcsak az építéshez használt faanyag, de a templomok formáinak, stílusjegyeinek köszönhetően a kicsiny építmények szépen beolvadnak az őket körülvevő természeti tájba, harmonizálnak a mögöttük húzódó hegyoldalak fenyőerdőinek látványával. A legszebb fatemplomokat Huszt környékén tekinthetjük meg, a legjobb állapotban fennmaradt falfreskó pedig a sósfalvi templomban látható.

7. Nagyszabású keresztény tömegrendezvények

A Kárpát-medence magyarlakta vidékei közül ma is Kárpátalja számít a leginkább vallásosnak. Az itteni magyar református, római és görögkatolikus egyházak évente több keresztény fesztivált, családi és ifjúsági napot is tartanak. Nagyszerű alkalmak ezek a helyi keresztény közösségekkel való megismerkedésre, a velük való kapcsolat-tartásra, a lelki feltöltődésre és a közös ünneplésre.

10 dolog, amiért érdemes Kárpátaljára jönni

Töredék hazácska...

8. Hangulatos magyar városok

Ungvár, Munkács és Beregszász valamelyikének felfedezése szintén kihagyhatatlan része akárpátaljai utazásnak. Bár Beregszász a régió magyarjainak szellemi-kulturális központjának számít, a három város

közül Kárpátalja megyeszékhelye, Ungvár kecs eget a legtöbb látnivalóval. A dimbesdombos városban a vár mellett a Kárpát-medence egyik legszínvonalasabb falumúzeumát rendezték be. Az Ung partján található Európa leghosszabb hársfasétánya is, a város sétálóutcai pedig alternatív hangulatú kávézók sokaságával vannak szegélyezve.

9. Gyógyvizek és szanatóriumok

Kárpátalja termálvizei és szanatóriumai leginkább az Ukrajnából és Oroszországból

ból érkezett vendégek számára jelentenek vonzóerőt, de az ásványvízforrások mellé újabban épült európai színvonalú gyógyközpontok már a nyugati turisták körében is népszerűek. Kárpátaljai látogatásunk során jó ötlet útba ejteni a saját vagy a polenai ásványvízforrást, és útközben friss ásványvízzel feltölteni palackjainkat az ingyenes kutakból.

10. Túrázás gyalog vagy kétkerekűn

A teljesítménytúrák szerelmeseinek Kárpátalja számos felfedezésre váró célponttal szolgál. Ezek közül a legnépszerűbb a 2061 méter magas Hoverlára, esetleg a Pop Iván, a Pietrosz vagy a Brebenesz kul csúcsokra vezet. De túránk során felkereshetjük a Szinevéri-tavat, a Sipot-vízesést vagy a Fekete- és a Fehér-Tisza összefolyásának

pontját is. A kerékpározók számára pedig szívből ajánljuk a *Kerékpártúrák Kárpátalján* című térképes útikönyvet, amely a hús legjobb kerékpárútvonalat veszi sorra. A fentiek mellett Kárpátalja kiváló célpont nyáron tóparti vagy hegyi kempingezéshez, fürdőzéshez, egész évben halászat-hoz és vadászathoz, decembertől áprilisig pedig a téli sportok szerelmeseit az európainál jóval alacsonyabb árakkal várják a gyors ütemben fejlődő kárpátaljai sitelek.

Kovács Dorottya

Műemlékvédelmi konferencia

A Teleki László Alapítvány műemlékvédelmi továbbképzést szervezett Beregszászban elsősorban a műemlékvédelemben érdekelt személyek, főleg a történelmi egyházak gyülekezeteinek lelkeszei, gondnokai számára.

A rendezvényt dr. Mélykúti Ferenc, Magyarország Beregszászi Konzulátusának vezető konzulja nyitotta meg, majd köszöntőt mondott Puskás Imre, a Miniszterelnökség kulturális örökségvédelemért felelős helyettes államtitkára, valamint Rác Béla, a II. Rákóczi Ferenc Kár-

pátaljai Magyar Főiskola rektorhelyettese.

Nyitóelőadásként Diószegi László, a Teleki László Alapítvány igazgatója számolt be az alapítvány Kárpát-medencei értékmegőrző és értékmentő tevékenységéről (a képen). Szó esett azokról a pályázati lehetőségekről is, amelyek támogatást nyújtanak a kárpátaljai műemlékek felújításához.

Ezután szakmai előadások következtek. A konferencia résztvevői hallhatták Káldi Gyula építész gondolatait, aki a műemléképületek helyreállításának gyakorlati kérdéseit vetette fel. Lángi József restaurátor a falképek, stukkók és egyéb festészeti emlékek állapotfelméréséről, megőrzésük lehetőségeiről beszélt. „Szembeszállni az idővel. Textiliák gondozása és megőrzése egyházi környezetben” címmel Várfalvi Andrea textil- és papírestaurátor tartott előadást. A múzeumokat, műemléképületeket is érintő kérdésekről, a leggyakoribb faanyag-károsodásokról és azok kezeléséről, helyreállításáról Varga Ferenc faanyagszakértő számolt be.

A program a Külgazdasági és Külgügyminisztérium társfinanszírozásával valósult meg.

Sz. J.

Shrek Tímea

A szekrény

Van egy vitrinem.

Sötét, diófa borítású, lakkozott ajtajú, széles, kétpolcos üveges kirakattal. Tükör sosem volt a hátára függesztve. Hordoztam magammal, bárhová is mentem, velem jött. A család öröksége. Anyámé, nagyanymé, dédnagyanymé és így tovább. Amikor már valamelyiküknek nem kellett, továbbadta. Így kaptam meg én is.

Mire is használható egy képzeletbeli üveges szekrényt? Lelkem szentélyének díszé lehet, ahová a legbecsebb dolgokat rakom. Az is lett. Elmém titkos kamrája, minden emlék őrzője. A fiókokba képeket rakok az elmúlt időkről. A szekrény részbe illatot, hangokat, ízeket zárok. De az üveges polc, az a legkedvesebbeknek fenntartott hely. Olyanoknak, akiket mindennap látni szeretnék. Elég, ha bezárom a szemem, elvonulok és kiveszem onnan, újra és újra fel tudom idézni az eseményeket. Giccek és értékes tárgyak vannak benne, arany, ezüst és porcelán. Törött orrú elefánt, angyalok órával és sárkányra hasonlító szobor. Mind-mindkülönálló eleme az életemnek és mindegyik egyformán kedves. Mondhatnám...

Addig gyűjtöttem a kacatokat, amíg az értékesek hátra kerültek a diófadeszkán. Por lepte be őket, és nem töröltem le, csak gyűlt egyre a sok mihaszna holmi. Egy napon aztán nem bírta tovább a súlyt. A polc megrepedt, a fa elcsattant, majd hatalmas robajjal zuhant a földre az üveg. Kiszakadtak a lakkozott ajtók. Magatehetetlenül néztem az összetört pillanatokat, megkopott emlékeket. Arra gondoltam, hogy én is, mint elődeim, továbbadom, vagy csak egyszerűen kidobom a jó öreg vitrint. Magsajnáltam. Nem tehettem, hiszen a részem. Belső szentélyem egyik legféltettebb kincse. Nem a kacatok voltak fontosak, hanem a matuzsálem-bútor, ami már egészen részemmé vált. Fogtam a seprűt, a szilánkokat felsepertem, az ajtókat visszaerősítettem. Hatalmas szemétkupac maradt a terem közepén.

Az épségben maradt kacatok közé nyúltam. Ahogy megérintettem, úgy törtek fel bennem az emlékek. Legsívesebben még a szilánkokat is visszaraktam volna, de tudtam, nem lehet, különben újra megtörténik a törés, amit lehet, hogy nem bírnék elviselni. Szelektálok. De mégis hogyan?

Csak ültem és hosszasan bámultam tovább a törött darabokat.

Semmit sem hagytok meg, majd újra gyűjtök. Okosabban.

Marcsák Gergely

Zár

Csak ketten voltak a konyhában édesanyjával. Aszámlák kifizetésén gondolkodtak. Beszélni nem akartak. N. undornak álcázott beteges kéjjel szívta orrába a dohos lakás émelyítő penészszagát. Anyja azért nem beszélt, mert úgy gondolta, anélkül is értik egymást. A születés óta olyan testrésznek tekinti N-t, aki kiszakadt belőle, és jellemeinek hívott önállósággal gondolkodni kezdett. N. sejtje ezt, de nem hagszik. Jogos örültség – véli.

Jön egy vendég. Szokatlan, nem emlékeznek rá, mikor járt utoljára vendég náluk. A nappaliban a díványra ültetik, és az anya egy pohár vizet hoz az ismeretlennek. Elmondja, hogy az alattuk lévő lakásban él, majd szemérmetlenül kérdegetni kezd a szekrény mögötti titkos ajtóról. Érdekli, kit zártak oda. Talán furcsának tűnhet, hogy másfél év után (mióta ideköltözött) csak most elégelte meg ennyire az állandó kopogást és az éjszakai segélykérő kiáltásokat.

Anyja és N. egymásra néztek, majd a vendégre, és látszólag nem értettek semmit. Csak N. érezte, hogy végre valaki jó kérdést tett fel. Gyermekkori emlékei közt él a titkos ajtó. Ellenállhatatlan vágyat érzett, hogy kinyissa végre. Többé nem nyilváníthatja képzelgésnek, nem nyomhatják el a fejében más gondok, nem vesztet az elmúlt évek kódébe. Az ajtó létezik, és ki kell nyitnia.

Anyja gyenge karja nem bírta a széken tartani. Felugrott, és a vendég segítségét kérte az ódon ruhásszekrény eltolásához. A rothadó, besüllyedt parketten nehéz dolguk volt. Talán öt centivel sem tolták még odébb azt a szekrényt, máris előkerült alóla egy üveggyöly. Hát persze! Az én üveggyölyöm! – gondolta N. Újabb erőlködés után egy apró, bekeregetett családi fotó. Jó ég, ez meg itt volt?! Milyen régen láttam.

A szekrényt kifordították a dívány felé, és valóban ott volt az ajtó. A kulcs a zárban. N. kinyitja, izzadó tenyerével lenyomja a kilincset, és a résnyire tárt ajtón beles. Becsapja, kulcsra zárja, és kéri a vendéget, segítsen visszatolni a szekrényt. Az nem kérdez, segít, majd szó nélkül távozik. Anyja sem mond semmit. Úgy

gondolja, anélkül is megértik egymást. Visszamegy a konyhába.

N. eleinte sokat gondolt a történetekre, de lassan érdektelenné vált. Azért néha még most is látja maga előtt: a szobában két ember ült – anya és fia. Kifejeztelen arccal bámultak rá. A szobában nem volt egyéb bútor, csak a székek, egy asztal és egy ódon ruhásszekrény.

Csornyij Dávid

Nyomtatásügyi problémák

Szökni vágyó gondolatok koponyám belső falán.
Ha kinyomtathatnám őket...
Ötleket,
másnaposságot,
titkokat,
nemes eszmét...
nyomtatnék érzelmeket,
ábrándozó reményt
karácsonyt, csalódást,
nyári szerelmet.
Mindent
magamból.
Zavarják elmémet.

Kifogyott a tinta.

Pógyor Adrián

Fejben mosolygó

Van, aki fejben mosolyog.
Ismerem őt.
Cölöpökön jár
Tért ölelő
Omladékok fölött.
Rá nem hatnak korok.
Időt leplező
Arca előtt leborulok.

Ceruzával
Húz maga előtt
Írányvonalat.
Remeg a szív, a lélek.
Por nem száll fel ott,
Ahol Ő
Keresztülhalad.

Pógyor Levente

Feladom

Összes érzékem egyetlen
mocskos ablaküveg...
igyekszem tisztára kaparni,
de ujjaim erőtleneek,
csak a körmeimet csorbítom.
Vastagon rakódott le rám
– mint a hálóg –
megannyi rothadó tegnap,
és makacsul
nem is akar lehullani rólam,
de amíg egy nyugodt
zug után kutatok
a jótékony
eszméletvesztés szélén,
egy szüette fotel
felé csoszogva
mindenütt lélekfoszlányokat
hagytok magam mögött
a padlón.

**Shrek Tímea, Marcsák Gergely, Oláh András,
Lengyel János, Füzesi Magda és Felhős Szabolcs
az Ünnepi Könyvhétén**

Negyedszázad a jegyzetfüzetekben

(Kultúrműsorok a Kárpátaljai Szövetség rendezésében)

A létrejöttének negyedszázados évfordulóját méltató Kárpátaljai Szövetség elnöksége a kezdetektől nagy hangsúlyt helyezett a nemzettudat, az önazonosság erősítésére, a magyar kultúra, a hagyományok ápolására. Az évek során az érdeklődők számos emlékeztető rendezvényen vehettek részt. A közelmúltban az egyik elnökségi ülésen felvetődött, hogy jó volna legalább dióhéjban feleleveníteni az eseményeket. Kiderült, hogy Schober Ottó kulturális alelnökünk, a Beregszászi Nép-színház egykori rendezője, mint verbeli művelődési dolgozó, a kilencvenes évek elejétől jegyzeteket készített, hogy megörökítse az utókorak egy-egy találkozó vagy irodalmi est hangulatát. Az alábbiakból kiderül, milyen mozgalmas volt az élet közösségünk berkeiben. Pedig krónikásunk csak a kultúrműsorokra fókuszált.

1992. szeptember 15.

A Kárpátaljai Szövetség baráti köreinek találkozója Budapesten, a Római parton.

1992. december 9.

A sátn fattya című dráma bemutatása a Beregszászi Nép-színház előadásában Budapesten a Magyar Honvédség Stefánia úti színháztermében. Szervező Faragó István, a Kárpátaljai Szövetség (KSZ) tanácsadó testületének tagja. Nagy Zoltán Mihály regényét Schober Ottó dramatizálta és rendezte színpadra.

1994. szeptember 16–18.

A Kárpátaljai Szövetség baráti köreinek találkozója Balatonvilágoson, az Alba Regia üdülőben Brenner Sándor szervezésében.

1995. április 29.

A Kárpátaljai Szövetség IV. közgyűlése a Magyarok Házában.

1995. június 16–20.

A Verke-parti öregdiákok találkozója a Kárpátaljai Szövetség szervezésében Beregszászban.

1995. szeptember 9–11.

A Kárpátaljai Szövetség baráti köreinek találkozója Balatonvilágoson. Szervező Brenner Sándor.

1996. szeptember 13–15.

A KSZ baráti köreinek találkozója Balatonvilágoson. Szervező Brenner Sándor.

1997. június 23–24.

A Kárpátaljai Szövetség elnökségének kihelyezett ülése Beregszászban. Kerekasztal-beszélgetés a közelet és a társadalmi szervezetek problémáiról.

1997. szeptember

Zicherman Sándor beregszászi festőművész tárlata a Ma-

gyarok Házában. Szervező Báthory Katalin.

1998. május 28.

A Kárpátaljai Szövetség közgyűlése a Magyarok Házában.

1998. június 26–28.

A Kárpátaljai Szövetség kihelyezett elnökségi ülése Ungváron.

Plenáris ülés a Dayka Gábor Középiskolában.

Szavalóverseny, történelmi vetélkedő.

1998. június

Kiállítás a Magyarok Házában. Őriásképek Ispánky Mária festőművész munkáiból. Szervező Báthory Katalin.

mondott dr. Kelényi István művészettörténész. Közreműködött Csobolya József dalénekes. Író-olvasó találkozó Dupka György, Horváth Sándor, S. Benedek András kárpátaljai írókkal Tóth Istvánnak, a Határon Túli Magyarok Hivatala munkatársának részvételével.

2002. június 16–17.

Kihelyezett elnökségi ülés Beregszászban.

A magyar nyelvű oktatás helyzete Kárpátalján. Előadók: Arpa Péter, az Ungvári Dayka Gábor Középiskola igazgatója, Ambrus Pál, a Técsői Hollósy Simon Középiskola igazgatója, Szabad Géza, a Beregszászi Kossuth Lajos Középiskola igazgatója és Dr. Kázmér Sándor, a Kárpátaljai Szövetség tanácsadó testületének vezetője.

A magyar nyelvű felsőoktatás helyzete Kárpátalján – dr. Orosz Ildikó, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusok szövetségének (KMPSZ) elnöke.

Találkozó Szepesi Attila József Attila- és Babérkoszorú-díjas költővel, Beregszász szülöttével a Beregszászi Művészeti Iskola koncerttermében. Moderátor Csanádi György újságíró.

Az ungvári Credo versenklő együttes (vezető Ivaskovics József) fellépése a balatonföldvári találkozón

2000. június

Kiállítás Budapesten Hidi Endre nagydobronyi keramikus, Ukrajna érdemes népművésze munkáiból a KSZ részvételével Báthory Katalin szervezésében.

2001. június

Ortutay Zsuzsa szobrász, keramikus és Prófusz Marianna, Ukrajna népművészeti mesterének kiállítása a Magyarok Házában.

2002. június

Veres Péter beregszászi festőművész kiállítása. Bevezetőt

2002. szeptember

A Kárpátaljai Szövetség tagjainak találkozója Balatonföldváron a Riviéra szállóban.

Az ungvári Credo együttes műsora Ivaskovics József vezetésével.

Találkozó a Kárpátaljáról meghívott vendégekkel. Résztvevők: Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének (MÉKK) elnöke, Ortutay Zsuzsa keramikus, Balázsi Rozália, a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor

Egyesületének alelnöke, Der-ceni Ibolya, Ukrajna érdemes népművésze.

Csobolya József énekmondó előadójestje *Ezeréves Amen* címmel.

2003. április

Találkozó Vári Fábián László József Attila-díjas kárpátaljai költővel.

2003. szeptember

Balatonföldvári találkozó a Riviéra szállóban.

Kiállítás Prófusz Marianna beregszászi szövőnő, a népművészet mestere és Helj László beregszászi festőművész munkáiból.

Könyvbemutató. Meghívott vendégek: Dupka György író, Füzesi Magda költő és Nagy Zoltán Mihály író.

Műsoros est a Beregszászi Művészeti Iskola tanárainak és diákjainak közreműködésével.

2004. február 22–23.

Kárpátaljai Napok Budapesten a KSZ szervezésében.

Író-olvasó találkozó. Résztvevők: Lator László Kossuth-díjas költő, Füzesi Magda költő, Szöllősy Tibor író, Zubánics László történész.

Csoportos kiállítás Ortutay Zsuzsa, Helj László, Koszták István, Kolozsvári Ferenc beregszászi kötődésű képzőművészek alkotásaiból. Megnyitotta dr. Medvigy Endre, a Magyarok Háza művészeti vezetője.

A KSZ évi beszámoló közgyűlése.

A beregszászi Tanítók Háza táncsoportjának műsora Bundás Lajos és Bundás Viktória vezetésével.

2004. szeptember

Balatonföldvári találkozó.

Beszélgetés kárpátaljai fiatal írókkal és költőkkel. Moderátor Dupka György, a MÉKK elnöke.

Dinnyés József daltulajdonos előadójestje.

2005. április

A Kárpátaljai Szövetség közgyűlése.

100 képen százféleképpen – Beregszász 1938. XI. 9. – 1939. XI. 9. között. ABeregvidéki Múzeum fotókiállítása Sepa János múzeumigazgató rendezésében. Kultúrműsor: a Nagypaládi és a Verbóci Művészeti Iskola műsora Grigora Éva vezetésével. ➡

Negyedszázad a jegyzetfüzetekben

(Kultúrműsorok a Kárpátaljai Szövetség rendezésében)

2005. szeptember 9–11.

Balatonföldvári találkozók.
A KIKKMAK (Kárpátaljai Írók, Költők, Képzőművészek Magyarországi Alkotó Közössége) alakuló ülése. Elnök Lator László Kossuth-díjas költő, társelnökök S. Benedek András irodalomtörténész, Kutlán András festőművész, titkár Benda István újságíró lett.

Fotókiállítás *Tűzről pattant le-
gények régen és most az 1938–
2005. közötti időben*. Rendezte
Sipa János, a Beregvidék Mú-
zeum igazgatója.

Képzőművészeti kiállítás be-
regzsászi gyökerű művészek:
Kádas Katalin, Pókos Szeptelana,
Koszták István, Prófus Mar-
anna munkáiból, valamint a
Nagyberegzi Középiskola diákja-
inak kézimunkáiból.

Író-olvasó találkozó. Résztve-
vők: Pomogáts Béla, Dupka
György, Horváth Sándor, Kudla
György, Barzsó Tibor, Wein-
rauch Katalin, Lengyel János,
Bakos Kiss Károly, Ígyártó
Gyöngyi.

Kultúrműsor. Irodalmi össze-
állítás *Trianon 1920. június 4.*
címmel a Beregvidéki Nyugdí-
jasok Petőfi Sándor Egyesülete
kórusának előadásában Krajnik
Iren vezetésével.

2005. október 24–28.

Honismereti tábor Budapes-
ten a KSZ szervezésében be-
regvidéki diákok és kísérőtaná-
rak részvételével.

A tábor programja:

Látogatás a budai várba, a
Nemzeti Múzeumba, a Baziliká-
ba, a Nemzeti Színházba, a Par-
lamentbe.

Előadások: Katona Tamás, a
Kárpátaljai Szövetség elnöke az
1956-os forradalomról, Dr. Sán-
dor Ildikó kutató a hagyomány-
ápolásról.

Kirándulás az Ópusztaszeri
Nemzeti Történeti Emlékparkba.

2006. március 31. – április 1.
Kárpátaljai Napok Budapes-
ten.

Nyelvi és irodalmi fórum. Elő-
adók: Karmacs Zoltán, a II. Rá-
kóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar
Főiskola tanára és Sebestyén
Árpád, a Debreceni Egyetem
nyugalmozott tanára.

Könyvbemutató. Lator Lász-
ló Kossuth-díjas költő bemutat-

ta Cébely Lajos, Ígyártó Gyön-
gyi és P. Lator Ilona viski írók
könyveit.

Író-olvasó találkozó S. Bene-
dek András irodalomtörté-
nésszel és Vári Fábán László
József Attila-díjas költővel.

Az eszenyi Ritmus néptánc-
együttes műsora Szabó Tibor
vezetésével.

2006. június 16–17.

Kihelyezett elnökségi ülés
Beregszászban.

*Műveltség nélkül nincs iga-
zi felemelkedés* címmel találko-

festőművész munkáiból. Meg-
nyitotta Kutlán András, a
KIKKMAK társelnöke.

Író-olvasó találkozó. Résztve-
vők: Benda István, a
KIKKMAK titkára, Csanádi
György, Schober Ottó, dr.
Szöllősy Tibor.

Rokiczky Erikakárpátaljai költ-
ők általa megzenésített verseit
adta elő gitárkísérettel.

A *Munkács. Ahogy nagyszü-
leink látták* című képeslapalbu-
mot Katona Tamás, a Kárpátal-
jai Szövetség elnöke ismertette.

Katona Tamás, S. Benedek András, Lator László, Benda István
és Papp Lászlóné, a KIKKMAK előkészítő csoportjának tagjai

zó az olvasókkal a Bereg Köny-
vesboltban S. Benedek András,
Vári Fábán László, Füzesi Mag-
da, Szöllősy Tibor, Weinrauch
Katalin, Dupka György részvételével.
A találkozón jelen volt
Kalász Márton, a Magyar Író-
szövetség elnöke.

Látogatás a II. Rákóczi Fe-
renc Kárpátaljai Magyar Főis-
kola könyvtárában. Bemutatta
Orosz Ildikó, a főiskola elnök
asszonya.

Kirándulás Tiszabökenybe.
Bay István, a Nagyságos Fe-
jedelem pénzügyi bizalmasa és
Bay Mihály, Thököly Imre és II.
Rákóczi Ferenc diplomatája em-
léktáblájának avatása a tisz-
abökenyi református templom
falán.

Emlékkonferencia Bay István
és Bay Mihály tiszteletére a
Tiszapéterfalvai Polgármesteri
Hivatalban. Előadók: dr. Minya
József, Zubánics László,
Szöllősy Tibor, valamint Józán
Lajos református és Marosi Ist-
ván görögkatolikus lelkész.

2006. szeptember 22–24.

Balatonföldvári találkozók.
Kiállítás Zicherman Sándor

S. Benedek András irodalom-
történész, a KIKKMAK társel-
nöke bemutatta a kárpátaljai fi-
atal írók és költők *Új vetés* című
antológiáját. Mester Magdolna,
Bakos Kiss Károly, Lengyel Já-
nos írásaikból olvastak fel.

Dupka György, a MÉKK el-
nöke a kárpátaljai könyvkiadás-
ról tartott tájékoztatót.

Füzesi Magda költő bemutat-
ta *Szöttes pirossal, feketével*
című könyvét.

2007. június

Kihelyezett elnökségi ülés
Szentendrén.

Ismerkedés Szentendrénél és
Mikola Szjadriszkij kijevi mű-
vész mikroszkopikus méretű al-
kotásainak megtekintése.

Látogatás Kátay Mihály és
Kutlán András festőművészek
műtermébe.

2007. szeptember 14–16.

Balatonföldvári találkozók.
A Kárpátaljai Hirmondó szer-
kesztőbizottságának ülése.

Fotókiállítás a Szernyei
Gyöngyösbokrétá Együttesről
és Fircák Iván kárpátaljai erőmű-
vészről a Beregvidéki Múzeum
rendezésében. Megnyitotta
Katona Tamás és Sipa János.

Emlékkonferencia Kovács
Vilmos kárpátaljai költő születé-
sének 80., halálának 30. évfor-
dulója kapcsán. Méltatók
Pomogáts Béla és S. Benedek
András irodalomtörténészek.

Beregszászi Olga művésznő,
Beregszász díszpolgárának mű-
sora.

Találkozó a KÁRISZ és az Uk-
rajnai Magyar Demokrata Szö-
vetség Ifjúsági Szervezete
(UMDSZ ISZ) tagjaival. Felszól-
alt Mester Magdolna, Lengyel
János és Dupka Nándor.

2007. október 27–30.

Honismereti tábor Budapes-
ten. Meghívott vendégek: a Ki-
jevi Szlavisztikai Egyetem ung-
vári kihelyezett tagozatának és
a Munkácsi Pedagógiai Főisko-
la diákjai.

A tábor programja:

Botlik József egyetemi tanár
előadása *A határon túli ma-
gyarság szerepéről és sorsfor-
dulóiról az egyetemes magyar
történelemben* címmel.

Kirándulás Szentendrére és
Visegrádra. A házigazda
Kutlán András festőmű-

Negyedszázad a jegyzetfüzetekben

(Kultúrműsorok a Kárpátaljai Szövetség rendezésében)

▼ vész, a KIKKMAK társelnöke.

Látogatás a Budai várba. Bemutatta Katona Tamás történész, a KSZ elnöke.

Látogatás a Parlamentbe és a Nemzeti Múzeumba.

Pomogáts Béla irodalomtörténész előadása: *A jelenkori Kárpát-medencei magyar irodalom*.

2008. május 16–18.

A Kárpátaljai Szövetség kihelyezett elnökségi ülése a Felső-Tisza vidéken.

A Kölcsény Ferenc Középiskola falán elhelyezett Kölcsény- emléktábla megkoszorúzása. Katona Tamás emlékezett nemzeti imádságunk költőjére. Tiszteletadás Fodó Sándor, a KMKSZ és UMDSZ alapító elnökének sírjánál a viski temetőben. Érdemeit méltatta S. Benedek András irodalomtörténész. Látogatás a XIII–XIV. században épült viski református templomba.

Elnökségi ülés a Viski Tájházaiban. Előadást tartott: Katona Tamás, a KSZ elnöke, Forgón László, a Viski Kölcsény Ferenc Középiskola igazgatója, Ambrus Pál, a Técsői Református Líceum igazgatója. *Ukrajna útja Európába* címmel Perényi János elnökségi tag előadását felolvasta dr. Damjanovich Imre, a KSZ társelnöke.

Ismerkedés a Viski Zöld Falusi Turizmus Szövetség munkájával Ötvös Ida elnök vezetésével.

Találkozás Técső város lakosságának képviselőivel a Técsői Református Líceum dísztermében.

Forradalom és szabadságharc a végeken címmel Katona Tamás, a KSZ elnöke tartott előadást.

Okfejtések a határokon átívelő hid építéséről. Előadó S. Benedek András irodalomtörténész.

Könyvbemutató: Szöllősy Tibor Hollósy Simonról írt, a Széphalom Kiadó gondozásában megjelent könyvét bemutatta Oláh János, a *Magyar Napló* című folyóirat főszerkesztője.

A Kossuth-szobor és Hollósy

Simon festőművész mellszobrának megkoszorúzása Técsőn.

Pál István Szalonna és bandája közreműködésével jótékonysági koncert a viski magyar iskola fejlesztéséért.

2008. április 30. – május 4.

Honismereti tábor Budapesten. Meghívott vendégek: a técsői és a viski magyar középiskolák tanulói.

A tábor programja:

A Nemzeti Színház épületét bemutatta Flament Krisztina, a színház titkára.

Molnár Ferenc *Üveg cipő* című vígjátékának megtekintése.

Városnézés: Bazilika, Andrássy út, Hősök tere, Városliget, Vajdahunyad vára.

Kirándulás a Budai várba és az I. kerület polgármesteri hivatalába Katona Tamás, a KSZ elnökének vezetésével.

A Parlament megtekintése.

A Nemzeti Múzeum megtekintése.

A kárpátaljai írók és költők alkotásainak magyarországi fogadtatása címmel Pomogáts Béla tartott előadást.

mel a Bartók Béla-díjjal kitüntetett ungvári Credo együttes műsora Ivaskovics József vezetésével.

Író-olvasó találkozó. Pomogáts Béla bemutatta Pap Ildikó kárpátaljai író *Táltosok* című könyvét. Lengyel János *Fallal az arcnak* című könyvéről beszélt.

2008. október 27–31.

Honismereti tábor Budapesten. Meghívott vendégek: a Nagyszőlősi Perényi Zsigmond Középiskola, a Nevetlenfalui Középiskola és a Péterfalvai Kölcsény Ferenc Középiskola diákjai.

A tábor programja:

A Budai vár és az I. kerület polgármesteri hivatala épületének bemutatása Katona Tamás történész, a KSZ elnökének vezetésével.

Kirándulás Szentendrre. Házigazda Kutlán András festőművész, a KIKKMAK társelnöke. Ismerkedés Visegrád és Esztergom nevezetességeivel.

Látogatás a Parlamentbe, az Operaházba és a Nemzeti Múzeumba.

A Felső-Tisza-vidéki kihelyezett elnökségi ülés résztvevői a házigazdálkál a viski Kölcsény-emléktáblánál, 2008

Kirándulás Szentendrre és Visegrádra. Házigazda Kutlán András festőművész.

2008. szeptember 12–14.

Balatonföldvári találkozó.

A Kárpátaljai Hírmondó kihelyezett szerkesztőbizottsági ülése Füzesi Magda főszerkesztő vezetésével.

Képkiallítás Ujfalu István festő munkáiból. Megnyitotta Schober Ottó, a KSZ elnökségi tagja.

Mert a haza nem eladó cím-

Előadások a Magyarok Háza Bolyai-termében.

A fenntartható fejlődés környezeti védelmi vonatkozásai. Előadó Dr. Damjanovich Imre, a KSZ társelnöke.

Ukrajna útja Európába. Előadó Dr. Perényi János, a KSZ elnökségi tagja.

A Vígyszínházban Eisemann Mihály *Egy csók és más semmi* című operettjének megtekintése Petruska Márta, a KSZ elnökségi tagja szervezésében.

2008. november 7.

Kézfogás határok nélkül. Irodalmi est Czébely Gabriella és Lengyel János, a KÁRISZ tagjainak részvételével a Békásme gyeri Polgári Kör rendezésében.

2009. március 27–28.

Kárpátaljai napok Budapesten.

Képzőművészeti kiállítás Fuchs Andrea ungvári grafikus alkotásaiból.

Fotókiállítás *Kárpátalja várjai és nevezetességei* címmel Zubánics László munkáiból.

Nyelvi és irodalmi fórum. *A kárpátaljai magyar köznyelv különlegességei.* Előadó: dr. Deák Ferenc, a pszichológiai tudományok kandidátusa.

A könyv szerepe a szórványban élő magyarság körében. Előadó: dr. Sebestyén Árpád, a Debreceni Egyetem nyugalmazott tanára.

Könyvbemutató: Bagu Balázs és dr. Deák Ferenc *Beszéljünk magyarul* című könyvét dr. Sebestyén Árpád ismertette.

A MÉKK tevékenysége és az Intermix Kiadó eredményei és tervei címmel Dupka György tartott előadást és bemutatta Weinrauch Katalin „...majd megmondom neki...”, Schober Ottó *A statisztika így kívánta*, Lengyel János *Fallal az arcnak* és Lőrincz P. Gabriella *Karcok* című, a kiadónál napvilágot látott kötetit.

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet munkájáról Zubánics László, az intézet igazgatója tartott tájékoztatót.

Képzőművészeti kiállítás. A Kutlán András képzőművész alkotásait bemutató retrospektív kiállítást Lator László Kossuth-díjas költő, a KIKKMAK elnöke méltatta.

Kulturális program. A tiszapéterfalvai Kokas népi zenekar és néptáncgyűttes, illetve a Péterfalvai Művészeti Iskola közös műsora.

2009. április 17–19.

Kihelyezett elnökségi ülés Ugocsában (Tiszabökény, Tiszapéterfalva és Nagyszőlős).

Ütközben látogatás a beregszászi Európa–Magyar Házba, az Ujfalu István festőművész alkotásaiból és Prófusz Marianna bereg-

Negyedszázad a jegyzetfüzetekben

(Kultúrműsorok a Kárpátaljai Szövetség rendezésében)

■ szászi népművész szötte-seiből készült kiállítás megte-kintése.

Tiszteletadás a Tiszabökény határában lévő Turul-obeliszknél.

Tájékoztató hangzott el a Péterfalva, Tiszabökény, Forgolány, Farkasfalva és Tivadarfalva településeket felölelő Tiszapéterfalvai Községi Tanács munkájáról Illés István polgármester előadásában.

Katona Tamás, a KSZ elnöke beszámolt a szövetség munkájáról.

Dr. Minya József, a Mórícz Zsigmond Kulturális Egyesület elnöke ismertette a szervezet munkáját.

Dr. Perényi János, a KSZ elnökségi tagja *Ukrajna útja Európába* címmel tartott előadást. Kultúrműsor: a Nevetlenfalui Középiskola és Művészeti Iskola növendékeinek műsora.

Konferencia a Nagyszőlősi Perényi Zsigmond Középiskola dísztermében. *Forradalom és szabadságharc Kárpátalján* címmel Katona Tamás, *Ugozza irodalmi hagyományai* címmel S. Benedek András tartott előadást.

Tiszteletadás Kiss Ferenc neves irodalomtörténész tiszapéterfalvai emléktáblájánál, valamint a tiszabökényi református templom falán elhelyezett emlékjelnél: Bay Istvánnak, a nagyságos fejedelem pénzügyi bizalmijának és Bay Mihálynak, Thököly Imre és II. Rákóczi Ferenc diplomatájának, a falu születneinek emléktáblájánál.

A Tiszapéterfalvai Képtár és Falumúzeum megtekintése Borbély Ida igazgató asszony kala-uzolásával.

2009. szeptember 11–13.

Balatonföldvári találkozó.

A *Kárpátaljai Hirmondó* kibővített szerkesztőbizottsági ülése Füzesi Magda, Katona Tamás, Pomogáts Béla, Skultéty Csaba, Szöllősy Tibor, Szemere Judit és Molnár Bertalan részvételével.

Képiállítás Harangozó Miklós kárpátaljai festőművész alkotásaiból. Megnyitotta Schober Ottó és Szöllősy Tibor.

Fotókiállítás *Kárpátalja neve-*

zetességei címmel Kovács Sándor fotóiból. Megnyitotta Zubánics László.

Videofilm-vetítés: Kovács Sándor *Verecke* című filmjének és Dr. Bándiné Tóth Klára csömöri tagtársunk kárpátaljai kirándulásukról készített video-filmjének megtekintése.

A Kárpátaljai Szövetség közgyűlése.

Kultúrműsor: operettdelután Nagy Anikó és Csobolya József beregszászi művészek közreműködésével.

Koncert az operabarátoknak: a beregszászi születésű Benza Györgyi, a Müncheneri Operaház magánénekesének koncertje Marco de Prosperis neves karmester, zongoraművész kíséretével.

Ökumenikus istentisztelet Pocsai Vince református lelkész és Bendász Dániel görögkatolikus esperes szolgálatával.

Kárpát-medencében. Elbe István, az Országos Széchényi Könyvtár osztályvezetőjének előadása.

Könyvbemutató: Lengyel János *Halott ember karácsonya* és Czébely Gabriella *Holló hajam vankosán* című könyvét bemutatta Pomogáts Béla irodalomtörténész.

Singer Zsuzsa *Nyomok a lelkemben. Asztalini munkatáborok kényszerű öröksége* című könyvét Dupka György ismertette.

Képzőművészeti kiállítás Réti János és Magurszky Norbert munkáiból.

A Kárpátaljai Szövetség közgyűlése.

Az Ungvári Közművelődési és Művészeti Koledzs Napraforgó táncegyüttesének műsora Sütő Mihály, Ukrajna érdemes művelődési dolgozójának vezetésével.

A balatonföldvári találkozót résztvevőinek egy csoportja, 2009

2009. október 31.

Beregszász városát bemutató est a budapesti Fészek Művészklubban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet rendezésében, a KSZ tagjainak részvételével.

2010. március 19–20.

Kárpátaljai Napok Budapesten. A KIKKMAK és KÁRISZ közös rendezvénye.

A *kárpátaljai magyar könyvkiadók értékmentő szerepe* címmel Dupka György, az Intermix Kiadó igazgatója tartott előadást.

Magyar emlékhelyek sorsa a

2010. május 18.

Baráti találkozó Budapesten a Szabolcs–Szatmár–Bereg Megyei Baráti Társaság, a MEKK, a KMMI, a *Beregi Hírlap* és Kárpátaljai Szövetség képviselőjében a Mátyás utcai klubhelyiségben. Résztvevők: dr. Tisza László, Dupka György, Zubánics László, Petruska Márta és Schober Ottó.

2010. szeptember 10–12.

A KSZ balatonföldvári találkozója. A magyar–ruszin barátság jegyében lezajlott rendezvényt Katona Tamás, a KSZ elnöke nyitotta meg.

Képzőművészeti tárlat megnyitása a Balatonföldváron a Riviéra Hotelben tartott Nemzetközi Képzőművészeti Alkotótábor résztvevőinek alkotásaiból. *A művészet és a remény ünnepe* címmel Manajló András képzőművész, a Kárpátok Régió Közhazsnú Egyesület elnöke, az Országos Ruszin Kisebbségi Önkormányzat elnöke mondott beszédet.

A találkozót központi rendezvénye. Katona Tamás, a Kárpátaljai Szövetség elnöke beszámolója az utóbbi esztendőben végzett munkáról.

Ötéves a *Kárpátaljai Hirmondó*. Füzesi Magda főszerkesztő beszámolója.

Dr. Botlik József történész, egyetemi tanár előadása Kárpátalja és a görög katolikus egyház történetéről, illetve a magyar–ruszin kapcsolatok alakulásáról.

Kerényi Gyula Emlékérem létrehozásáról szóló határozat elfogadása Benza György elnökségi tag javaslatára.

Találkozó Szepessy László beregszászi származású, magyar országos és Európa-bajnok súlyemelővel.

Kovács Sándor, a KIKKMAK társelnöke *Verecke* című dokumentumfilmjének bemutatása az alkotó közreműködésével.

Ökumenikus istentisztelet Szűcs István és Puskás László görögkatolikus lelkészek szolgálatával.

2010. október 1.

Vendégségben Miskolcon. Tóth Antal József elnök meghívására a Kárpátaljai Szövetség Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szervezetének tagsága találkozott Schober Ottóval, a KSZ elnökségi tagjával, aki beszámolt a szövetség munkájáról. Megtekintették Magyarország első ipari műemlékét, az egykori Fazola-kohót, a Massa Múzeumot, a szabadtéri gépiállítást.

2010. november 26.

Könyvbemutató a Polgárok Házában. Kovács Sándor, a KIKKMAK társelnökének *Honfoglalásunk hét emlékműve* című könyvét Horváth Zoltán György, a Romanika Kiadó tulajdonosa, Elbe Ist-

Negyedszázad a jegyzetfüzetekben

(Kultúrműsorok a Kárpátaljai Szövetség rendezésében)

■ van, az Országos Széchényi Könyvtár osztályvezetője, Káldi Gyula, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal fősztályvezetője méltatta.

2011. március 18.

Találkozó Szöllősy Tibor közíróval, a *Kárpátaljai Hirmondó* folyóirat szerkesztőbizottsági tagjával Miskolcon a Kárpátaljai Szövetség Borsod–Abaúj–Zemplén megyei szervezetének rendezvényén Tóth Antal József elnök szervezésében.

2011. március 26.

A Kárpátaljai Szövetség közgyűlése.

Zubánics László *Kárpátalja várjai és nevezetességei* című fotókiállítás.

Vári Fábián László *A tenger nevében* című versét dr. Szabó Józsefné Jobák Márta szavalta el.

A Nagykőrösi Református Tanítóképző Főiskola Karácsony Sándor Színpadának műsora. Összeállítás Vári Fábián László verseiből a költő 60. születésnapja alkalmából. Szerkesztette és színpadra állította Debreczeni Tibor Mezőváriban született Csokonai-díjas rendező.

2011. június 3.

Találkozó Skultéty Csabával, a Szabad Európa Rádió egykori szerkesztőjével Miskolcon a Kárpátaljai Szövetség Borsod–Abaúj–Zemplén megyei szervezetének rendezvényén Tóth Antal József elnök szervezésében.

2011. szeptember 9–11.

Balatonföldvári találkozó.

Kiállítás: a Pálffy Julianna és Pálffy István képzőművészek alkotásaiból rendezett tárlat megnyitása. Beszédet mondott Schober Ottó.

A *Kárpátaljai Hirmondó* folyóirat szerkesztőbizottságának kihelyezett ülése.

Hol van az a nyár? A Varga–Dobos duó szórakoztató műsora.

A Kárpátaljai Szövetség központi rendezvénye: közgyűlés. Katona Tamás, KSZ elnökének beszámolója.

Kutlán András, a KIKKMAK társelnökének beszámolója.

Kitüntetések átadása: Báthory Katalin Örökös tag, Petruska

Márta Tiszteletbeli tag kitüntetésben részesült.

Együttműködési szerződés aláírása a bécsi Szent István Egylet és a KSZ között a kárpátaljai magyar tanintézetek jól tanuló diákjainak ösztöndíjazásáról.

Könyvismertetés. Dr. Fedinec Csilla *Kárpátalja: 1919–2009* című könyvét Katona Tamás mutatta be.

Honfoglalásunk hét emlékműve címmel vetítéssel egybekötött előadást tartott Kovács Sándor szakíró.

Koncert: a Beregszász Dixieland Band műsora Glóger Károly vezetésével.

Kerényi Gyula Emlékérem átadása Kocsis Árpádnak, a KSZ alapító tagjának.

Operaest: Benza Györgyi művésznő, a Münchener Operaház tagjának vendégszereplése Marco de Prosperis neves karmester, zongoraművész kíséretében.

A Kárpátaljai Hirmondó szerzőinek egy csoportja: Lengyel János, Szemere Judit, Bakos Kiss Károly, Füzesi Magda, Weinrauch Katalin, Molnár Bertalan, Dutkay László, 2011

Ökumenikus istentisztelet Egressy Miklós görögkatolikus atya szolgálatával.

2012. április 21.

A Kárpátaljai Szövetség éves közgyűlése.

A közgyűlésen *Honfoglalásunk hét emlékműve* címmel elhangzott Kovács Sándor közíró filmvetítéssel egybekötött előadása.

2012. szeptember 7–9.

A Kárpátaljai Szövetség tag-ságának balatonföldvári találkozója.

Képzőművészeti kiállítás

Manajló Iván, Garanyi József, Sütő János, Boksay József, Soltesz Zoltán, Manajló András, Puskás László, Kron Zsuzsa, Kuzma Borisz, Kutlán András, Ujfalussy István kárpátaljai művészek munkáiból. Megnyitotta Katona Tamás.

A balatonföldvári ruszin ifjúsági alkotótábor résztvevőinek rajzaiból készült kiállítás megtekintése.

Kerekasztal-beszélgetés Kárpátalja oktatási, szociális, kulturális, gazdasági helyzetéről.

A Varga–Dobos duó szórakoztató műsora.

A Kárpátaljai Szövetség központi rendezvénye Katona Tamás vezetésével.

Dérer Miklós, a Manfred Wörner Alapítvány programigazgatójának előadása *Ukraina útja Európába* címmel.

A *Kárpátaljai Hirmondó* nyílt szerkesztőbizottsági ülése az aktív szerzők részvételével, Füzesi Magda főszerkesztő ve-

képviselőivel Bárdos István vezetésével.

Kirándulás Tihanyba.

Táncmulatság, tombola, baráti beszélgetések.

Ökumenikus istentisztelet Dávid Árpád református lelkész szolgálatával.

2013. január 25.

A KIKKMAK rendezvénye a Polgárok Házában.

Író-olvasó találkozó Czébely Gabriella és Lengyel János fiatal alkotókkal.

Könyvbemutató: Füzesi Magda költő ismertette *Kagylóének* című verseskötetét.

Kovács Sándor, a KIKKMAK irodalmi szakosztályának vezetője a Tisza folyóról tartott előadást.

Gortvay Gábor, a Bercsényi Miklós Alapítványtitkára a magyar himnusszal kapcsolatos írását olvasta fel.

Könyvbemutató: Lőrincz P. Gabriella bemutatta az *Együtt* című folyóiratot és az Intermix Kiadó gondozásában megjelent *Szárnypróba* című antológiát, amely fiatal kárpátaljai szerzők műveiből ad válogatást.

Szemere Judit, a *Beregi Hírlap* magyar kiadásának szerkesztője a 100. születésnapját ünneplő újságot méltatta.

2013. február 22.

KIKKKMAK-rendezvény a Polgárok Házában.

Füzesi Magda, a *Kárpátaljai Hirmondó* főszerkesztője beszélt a folyóirat múltjáról és jövőjéről.

Vendégek voltak Czébely Gabriella, Madár János költők és Kovács Sándor szakíró.

Az esten fellépett a Varga–Dobos duó és Lakatos Dóra énekesnő.

2013. február 27.

Óbudai Teadélután Füzesi Magda kárpátaljai költővel, a *Kárpátaljai Hirmondó* főszerkesztőjével. A hangulatos estén a verskedvelő érdeklődők is szóhoz jutottak: Dr. Szabó Józsefné Jobák Márta a költő *Ima mindenkor* című versét szavalta el, dr. Badik Adrienn, a *Kárpátaljai Hirmondó* olvasója és Szabóné Badik Dolóresz Füzesi Magda *Fohász a szülőföldhöz* című versét

Negyedszázad a jegyzetfüzetekben

(Kultúrműsorok a Kárpátaljai Szövetség rendezésében)

olvaszt fel magyarul, illetve ukrán fordításban. Dimyész József daltulajdonos Füzesi Magda verseire írt CD-jéről adott elő dalokat. Bemutatásra került Füzesi Magda *Kagylóének* című verseskötete és a *Kárpátaljai Hírmondó* folyóirat.

2013. március 1.

A KIKKMAK rendezvénye a Polgárok Házában.

Tavaszköszöntő kulturális est.

Kovács Sándor filmvetítéssel egybekötött előadása a milleniumi emlékművekről.

Dupka György, a MÉKK elnöke „*Hova tűnt a sok virág...*” című könyvét mutatta be, és beszélt az egykori szibériai munkatáborok helyére való utazásáról. Részleteket mutattak be az MTV által ezen utazásról készített dokumentumfilmből.

Az Osztváta együttes Zoltáni Zsolt vezetésével megzenésített verseket adott elő.

2013. április 6.

A Kárpátaljai Szövetség XXIV. tisztújító közgyűlése.

Előtte Schur Alekszander tárogatóművész játéka szórakoztatta a gyülekezőket.

2013. április 26.

KIKKMAK-rendezvény a Polgárok Házában.

A találkozót résztvevői: Csernák Árpád, a kaposvári *Bűvópata*k folyóirat alapító főszerkesztője; Borbély András kőszvári irodalomtörténész, az *Újnautilus* című internetes folyóirat főszerkesztője, aki Szilágyi Domokos költőre emlékezett; dr. Szöllősy Tibor köztársasági díjas festőművész és Técső város kapcsolatáról tartott előadást; Gortvay Gábor, a KSZ elnökségi tagja a *Magyar Szemle* című folyóirat korábbi számaival ajándékozta meg az érdeklődőket; a Nosztalgiafiúk: Varga Zoltán és Dobos Tibor nosztalgiaműsorral szórakoztatta a közönséget. Az est moderátora Lengyel János író-történész volt.

2013. április 29.

Kárpátalja a Kuckóban.

Találkozó Füzesi Magda költővel, a *Kárpátaljai Hírmondó* főszerkesztőjével és a Kárpátaljai Szövetség tagjaival. A

A Kárpátaljai Szövetség elnöksége 2013 áprilisában:
Benza György, Czébely Gabriella, Kövér Katalin, Rajcsin Kornélia, Szabóné Badik Doloresz, Gortvay Gábor, Dr. Damjanovich Imre, (ülnek) Kovács Gyöngyi Zsuzsanna, Katona Tamás, Schober Ottó

Kagylóének című verseskötetét Debreczeni Tibor Csokonai-díjas drámapedagógus és dr. Lisztóczy László irodalomtörténész méltatta.

2013. május 31.

A KIKKMAK kulturális estje a Polgárok Házában.

Autonómia törekvések Kárpátalján a múlt század 90-es éveiben címmel Dalmay Árpád, a Beregszásziért Alapítvány el-

regi Hírlap főszerkesztő-helyettese.

2013. szeptember 13–15.

A Kárpátaljai Szövetség balatonföldvári találkozója. Megnyitotta Dr. Damjanovich Imre, a KSZ társelnöke. Egyperces néma tiszteletadás Katona Tamás, szövetségünk nemrég elhunyt elnöke emlékének.

A kárpátaljai ArtTisza Művészeti Egyesület tagjainak mun-

zetéről Zubánics László történész tartott előadást. Az azt követő vitában részt vettek: Benza György, Lőrincz P. Gabriella, Kutlán András, dr. Fodor István, Papp Lászlóné, Kődöböczné Csík Lilla, Kapitány Marianna, Kovács Sándor, dr. Báthory Katalin. Vitavezető dr. Damjanovich Imre volt. A vitába bekapcsolódott dr. Tanka László, a Magyar Világtalálkozó alapító elnöke.

A Varga–Dobos duó régi slágerek felelevenítésével szórakoztatta a jelenlévőket.

A találkozó központi rendezvénye: a szövetség tisztújító közgyűlése. Dr. Damjanovich Imre elnökké választása Katona Tamás elhunytja után.

A Kárpátaljai Írók, Költők, Képzőművészek Magyarországi Alkotó Közösségének (KIKKMAK) a nevét a Kárpátaljai Irodalmárok, Művészek Alkotó Közössége (KIMAK) névre változtatta a profil szélesítése érdekében. A jövőben háromtagú elnökség – Kovács Sándor elnök, Lengyel János titkár, Füzesi Magda elnökségi tag – szervezi a közösség tevékenységét.

A találkozón Giricz Vera, az Országos Ruszin Önkormányzat elnöke és dr. Damjanovich Imre, a Kárpátaljai Szövetség elnöke együttlüködési megállapodást írtak alá a két szervezet között.

A Kárpát-medencei Lapok II. Együttlüködési Fóruma. Résztvevők: Kabók Erika, az újvidéki *Magyar Szó* szerkesztő-újságírója, Kriják Krisztina, a horvátországi *Új Magyar Képes Újság* főszerkesztője és Andócsi János, a *Horvátországi Magyar-ság* című folyóirat felelős szerkesztője.

Könyvbemutató. Dr. Fedinec Csilla, az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpontja Kisebbségi Kutatóintézetének tudományos munkatársa bemutatta Brenzovics László *Nemzetiségi politika a visszacsatolt Kárpátalján 1939–1944 között* című könyvét.

Ahol a Tisza születik című új dokumentumfilmjét bemutatta Kovács Sándor szakíró.

Operaest: Georgina von

KIKKMAK-est a Polgárok Házában 2013 májusában:
az érdeklődők egy csoportja

nőke, a KMKSZ Beregszászi Járásai Szervezetének egykori elnöke tartott előadást.

Az esten felszólalt Kovács Sándor köztársasági díjas tanár, a KIKKMAK irodalmi tagozatának elnöke, Gortvay Gábor, a Berceányi Miklós Alapítvány titkára, Füzesi Magda költő, a *Kárpátaljai Hírmondó* főszerkesztője és Szemere Judit, a Be-

kaiból összeállított kiállítást Schober Ottó nyitotta meg. A tárlatot Kutlán András, a KIKKMAK társelnöke méltatta. A művészeti csoportot Szilágyi Sándor, az egyesület elnöke mutatta be.

Kerekasztal-beszélgetés. Kárpátalja oktatási, szociális, kulturális, gazdasági állapotáról, a szörvényben élők sajátos hely-

Negyedszázad a jegyzetfüzetekben

(Kultúrműsorok a Kárpátaljai Szövetség rendezésében)

Benza (Benza Györgyi) beregszászi születésű művésznő, a Münchener Operaház tagjának műsora Marco de Prosperis neves karmester, zongoraművész kíséretével.

A Rivál együttes szórakoztató műsora Sidó Zoltán énekes közreműködésével. Tombola.

Ökumenikus istentisztelet, amelyen Radvánszky Ferenc mezőkaszonnyi-bótrágyi református és Egressy Miklós makkosjányosi görögkatolikus lelképásztorok szolgáltak.

2013. szeptember 29.

KIMAK-rendezvény a Polgárok Házában.

A *Szárnypróba* című, Kárpátalján megjelent antológiában szereplő fiatal szerzők bemutatása Csordás László kritikus, az *Együtt* folyóirat olvasószerkesztője által. Az irodalmi est vendége volt Hájas Csilla, Pusztai-Tárczy Beatrix és Bakos Kiss Károly. Az est moderátora Lengyel János volt.

2013. október 1.

Találkozó a nyíregyházi Bencs Villában a Beregszásziért Alapítvány és a Bencs Villa rendezésében. Vendégek voltak: Füzesi Magda költő és Ortutay Zsuzsa keramikus.

A költőt dr. Lisztóczy László irodalomtörténész mutatta be. Szavak hangzottak el Füzesi Magda verseiből Tamás Anamária és Barta Gábor diákok előadásában.

Az est házigazdája Dalmay Árpád és Orémusz Maja voltak.

2013. november 8.

KIMAK-rendezvény a Polgárok Házában.

Lengyel János előadása Kozma Miklósról, a Magyar Rádió megalapítójáról, a Magyar Távirati Iroda egykori igazgatójáról.

A témához hozzászólt Gortvay Gábor, a rendezvénysorozat társszervezője, a Kárpátaljai Szövetség elnökségi tagja.

2014. május 17.

A Kárpátaljai Szövetség közgyűlése.

Előtte: kuruc dalok Schur Alekszander tárogatóművész előadásában.

A Csepeli Kulturális Hagyományörző Egyesület Népdal- és Nótaköre és a szalkszentmártoni citerások műsora.

A balatonföldvári találkozó résztvevőinek egy csoportja, 2014

Elbe István, Tóth Anikó és Buday Ákos *Kárpátalja* című könyvének bemutatója a szerzők jelenlétében.

2014. szeptember 5-7.

Balatonföldvári találkozó

Kiállítás Kutlán András festőművész festményeiből és bőrből készült alkotásaiból 75. születésnapja alkalmából. Dr. Damjanovich Imre, a KSZ elnöke a Kárpátaljai Szövetség Örökös tagja kitüntető oklevelet nyújtott át az ünnepeltnek.

Kiállítás Szabados Natália amatőr festő és szobrász, Bú József falfaragó és Tóth Vera gobelinkészítő munkáiból. A kiállításokat Schober Ottó nyitotta meg, a műveket és alkotóikat Benedekné Kövér Katalin elnökségi tag méltatta.

vezette, amelyben aktívan részt vett Menyhárt István mezővári református lelképásztor, Lőrincz P. Gabriella, a KMMI irodalmi referense, Kapitány Marianna Debrecenben élő nyugalmazott pedagógus, Kovács Sándor közíró, dr. Báthory Katalin, a Százak Tanácsának tagja, Szemere Judit, a *Kárpátaljai Hirmondó* főszerkesztő-helyettese, Bú József falfaragó, Bródi András festőművész és sok más tagtársunk.

Balaton és tokaji borok kóstolója. Asommelier Benedekné Kövér Katalin volt.

Vacsora utáni szórakoztató zene Farkas Sándor zongoraművész előadásában.

A Kárpátaljai Szövetség közgyűlése. A tanácskozás előtt

Érdeklődők Kutlán András képzőművész kiállításán, 2014

Kerekasztal-beszélgetés Kárpátalja oktatási, szociális, kulturális, gazdasági helyzetéről. A fórumot dr. Damjanovich Imre

Cselényi István görögkatolikus pap és Menyhárt István református lelképásztor ökumenikus istentiszteletet tartott. Dr.

Damjanovich Imre elnök beszámolt a szövetség munkájáról, terveiről. (A közgyűlés keretében a gazdasági, illetve a kulturális tevékenységet irányító al-elnöki posztra választotta a tagság Kovács Gyöngyi Zsuzsanna, illetve Schober Ottó elnökségi tagokat.) Kovács Sándor, az alkotókörösség elnöke tájékoztatta a szövetség tagságát a KIMAK tevékenységéről.

A *Kárpátaljai Hirmondó* főmunkálat Füzesi Magda főszerkesztő, Szemere Judit főszerkesztő-helyettes, Schober Ottó elnökségi tag és Weinrauch Katalin író válaszolt az olvasók kérdéseire. Számos ötlet hangzott el a folyóirat szerkesztését illetően. Az egyik, hogy a Kárpátaljai Szövetség adjon ki antológiát a jövőre 10. évfordulóját ünneplő lapban közreadott legjobb publikációkból (e célra Kutlán András festőművész árverésre ajánlotta fel öt alkotását). A másik, hogy a címlapfotókból kiállítást kellene rendezni. A KSZ megfontolás tárgyává teszi a javaslatokat.

A *titokzatos Máramaros* címmel Kovács Sándor tartott képvétítéssel egybekötött előadást, majd a Csepeli Kulturális Hagyományörző Egyesület Népdal- és Nótakörének műsorában gyönyörködhetnek az érdeklődők.

2014. október 10.

Beregszászi Népszínház – anno. A Beregszásziért Alapítvány és a Bencs Villa meghívására Dalmay Árpád, illetve Orémusz Maja szervezésében Schober Ottóval, a Beregszászi Népszínház egykori rendezőjével, a Kárpátaljai Szövetség al-elnökével találkoztak az érdeklődők Nyíregyházán.

2014. október 17.

Irodalmi est Dunakeszin a Kölcsény Ferenc Városi Könyvtárban.

Találkozó Lengyel János kárpátaljai író-költővel, a KIMAK (Kárpátaljai Irodalmárok, Művészek, Alkotókörössége) titkárával, Csonka Mária könyvtár-igazgató meghívására.

Összeállította:

Schober Ottó,
a Kárpátaljai Szövetség
kulturális tevékenységet
irányító elnökhelyettese

20 ÉVES AZ UNG-VIDÉKI BARÁTI KÖR, 10 ÉVE MŰKÖDIK A DRUGETH-PROGRAM

Az Ung-vidékről elszármazottak 1995. augusztus 30-án a Kárpátaljai Szövetségen belül megalakították az Ung-vidéki Baráti Kört azzal a céllal, hogy az egykori Ung vármegye Trianon után csehszlovák, a második világháború után szovjet, majd ukrán fennhatóság alatt élő magyar lakosságát támogassák.

Az Ung-vidéki Baráti Kör céljai megvalósítása érdekében a Kárpátaljai Szövetség keretében egy alapítványt hozott létre, és biztosította működéséhez az anyagi feltételek megteremtését. Névadójául, a Magyar Tudományos Akadémia engedélyével, Bercsényi Miklóst, egykori ungi főispánt, a Rákóczi-szabadságharc hőst választotta. Az alapítvány feladatai között szerepel a kárpátaljai magyarság megsegítése elsősorban oktatási, művelődési és szociális téren, valamint az identitástudat megerősítése. Hosszú előkészítő munka után az alapítványt a Fővárosi Bíróság 1998. szeptember 28-án bejegyezte.

Szemelvények a Bercsényi Miklós Alapítvány tevékenységéből

1998. június 26–28.

A Kárpátaljai Szövetség kihelyezett ülés-e Ungváron. Az anyagi feltételeket a Bercsényi Miklós Alapítvány biztosította. Plenáris ülés a Dayka Gábor középiskolában. Szavalóverseny, történelmi vetélkedő az 1848/49-es forradalom és szabadságharc eseményeiről. Megállapodtunk egy magyar nyelvű biológia tankönyv kiadásának anyagi támogatásában.

2000. június 28.

Találkozás és megbeszélés Gazda Erzsébettel, az ungvári járási oktatási osztály vezetőjével és Varga Katalinnal, a palágykomoróci iskola igazgatójával a magyar iskolák oktatási helyzetéről és támogatásáról.

2001. február 21.

Jótekonysági hangverseny a Dayka Gábor középiskola javára. Jelen volt Arpa Péter, az iskola igazgatója, zongoradarabokat adott elő ungvári diáklány, szavalt Marcsák Gergő, a későbbi Drugeth-program résztvevője.

2001. november 9.

Szülőföldem címmel hagyományörző műsor az Ungvári járás 14 általános iskolája tanulóinak részvételével a Szürtei Középiskola nagytermében.

2002. július 21–26.

A hagyományörző programban jeleskedő gyerekek magyarországi nyaraltatása a Forráshelyi Alapítvány üdülőhelyén. Budapesti városnézés, múzeumlátogatás, a gyerekek kalauzolás.

2002 szeptemberében

Mécs László-est, előadó Skultéty Csaba politikai szakíró.

2002. november 17.

Ortutay Mária újságíró előadása és filmvetítése édesapja, dr. Ortutay Elemér görögkatolikus pap életéről és meghurcolásáról, a Gulágon töltött éveiről.

2003 novemberében

Kihelyezett elnökségi ülés Ungváron a Nemzetek Házában (Pravosláv part). Részt vettek: Barzsó Tibor újságíró, Egressy György, a *Kárpáti Igaz Szó* főszerkesztője, Gortvay Erzsébet egyetemi tanár, Dupka György író, a Kárpátaljai Szövetség elnökségének tagjai. Fogadás este a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének (MÉKK) székházában. Ünnepi gyűlés Szelmencen a félbevágott székelykapu avatásakor.

2004. április 11.

A *Versben tündöklő* című irodalmi pályázat meghirdetésére 26 pályamunka érkezett, amelyek elbírálása a Megyei Magyar és Idegen Nyelvű Könyvtárban történt. A pályázatban 12–15 éves gyerekek vettek részt. Köszönet illeti a segítségért többek között a MÉKK-et, a könyvtárat, a *Kárpáti Igaz Szó* szerkesztőségét. A szerény vendéglátást a Bercsényi Miklós Alapítvány fedezte.

2004. július 15–20.

A gyerekeknek annyira tetszett az ungvári találkozó, hogy kérésükre tehetséggondozó tábort szerveztünk Dercenben. Ez lett tehát az I. Drugeth Tehetséggondozó Tábor. Köszönet Orosz Károly igazgató úrnak, aki lehetővé tette a szervezést az iskola bázisán. A tábornytás alkalmából 250 személy részvételével istentiszteletet tartottak a helyi református templomban. Zsukovszky Miklós tiszteletes prédikációjában kihangsúlyozta a tudás és a hit szerepét az ember életében. A tábor programjának keretében előadásokat tartottak Gortvay Erzsébet és Györke Magdolna, az Ungvári Nemzeti Egyetem tanárai, Barzsó Tibor irodalmi szerkesztő, Horváth Sándor költő és két helyi magyartanár. Csobolya József énekművész is foglalkozott a gyerekekkel, de besegített tornatanárként a házigazda Orosz Károly is. A magyarországi támogatóink közül meg kell említeni a Csodaszarvas Egyesületet. Ők egy magnós rádiót ajándékoztak a gyerekeknek gyakorlás céljából. A tábor vezetője Gortvay Gábor alapítványi titkár volt.

2004. július 25–28.

A *Szent Korona* pályázatra beküldött írásbeli dolgozatok szerzőinek és a vetélkedő résztvevőinek magyarországi vendéglátása.

2005. március 19.

Pályázat kiírása *Az én József Attilám* címmel a költő születésének 100. évfordulója tiszteletére, amelyben 32 gyerek vett részt. Az ünnepi műsort a Megyei Magyar és Idegen Nyelvű Könyvtárban tartottuk. Az ungvári Drugeth Gimnáziumban fizika és matematika versenyt szerveztünk, amelynek nagy sikere volt.

2005. március 27.

Jótekonysági hangverseny a Magyar Kultúra Alapítvány házában a Drugeth-

program támogatására. Többek között műsort adott Bánffy György színművész, a Lyra kórus, vezényelt Nográdi László Ungvárról elszármazott karnagy.

2005. augusztus 15–20.

A II. Drugeth-tábor megrendezésére Ungváron, a Közművelődési Szakközépiskolában került sor. Ebben az iskolában magyar tagozat és folklórcsoport is működik. Mikola Mitrovka igazgató úr befogadta a táborlakókat. Hálás köszönet érte. József Attila-év lévén a diákok kérésére a költő verseinek elemzésével foglalkoztunk. Aktuális közéleti, gazdasági, politikai témák is terítékre kerültek, de szó esett a szerelemről is. Szopó István, a tábor résztvevője cikket írt a *Kárpáti Igaz Szó* című kárpátaljai megyei újságba. A tábor vezetője Gortvay Gábor volt.

Jó kapcsolatot ápolunk a felsőoktatási intézményekkel is. 2005-ben az alapítvány meghívására dr. Molnár István magyarországi jogász, a szegedi egyetem tanára a Kijevi Szlavisztikai Egyetem ungvári kihelyezett tagozatának magyar–angol szakán előadást tartott.

2006. március 31. – április 1.

Javaslatunkra a *Kárpátaljai Napok Budapesten* kulturális műsorára meghívást kapott az Eszenyi Középiskola Ritmus táncegyüttese. Pályáztunk a Fáy Alapítványhoz az iskola megsegítésére, de sajnos nem nyertünk. Gortvay Gábor alapítványi titkár patronálta az együttest Budapesten.

2006. augusztus 14–19.

A III. Drugeth Tehetséggondozó Tábornak ismét az Ungvári Közművelődési Szakközépiskola adott otthont. A tábor programja az évfordulók és a költészet jegyében zajlott. Megemlékeztünk a nándorfehérvári győzelem 550. évfordulójáról, a Rákóczi-szabadságharcról és ezzel kapcsolatosan Bercsényi Miklósról, az 1956-os forradalom 50. évfordulójáról. A tábornak 15 résztvevője volt. Segítségükre volt állandó támogatónk, a budapesti Csodaszarvas Egyesület és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége. Több tagunk nagyon szépen szavalt, felmerült egy szavalókórus alapításának gondolata. Györke Magdolna meghívott egyetemi tanár vállalta a felkészítést. Kilátásba helyeztük a tudományos diákköri tevékenységet. A tábor vezetője Gortvay Gábor volt.

Szemelvények a Bercsényi Miklós Alapítvány tevékenységéből

2006 novemberében

Ismerekdedi est a Szlovákiába került Ung-vidékkel, ezen belül is Nagykaposzal és környékével. Anagykaposi vendégek nagyon tartalmas előadást és filmvetítést tartottak. Szó esett a helyi magyar pedagógus kórusról, amelyik abban az időben már volt Erdélyben, de Magyarországra nem kapott meghívást. Az est megszervezésének ötletgazdája a Rákóczi Szövetség volt.

2007. március 15.

Versmondók és verskedvelők találkozója Csapon. Tizenkilencen jelentkeztek az óvodás korosztálytól a szépkorúakig. Itt láttuk, hogy mennyire éheznek az emberek a szép magyar szóra.

2007. március 25.

Jótekonysági hangverseny és árverés a Magyar Kultúra Alapítvány székházában a Drugeth-program támogatására. A bevételt növelték a képzőművészeti alkotások árveréséből befolyt összegek: Kutlán András két festményt, Illár Erzsébet több kis szobrot ajánlott fel. Kovács Éva, a költő özvegye Kovács Vilmos-könyveket ajándékozott. Nagyon sok segítőtársunk akadt. A rendezvény nagyon jó hangulatú volt.

2007. augusztus 13–18.

A IV. Drugeth-tábort Kárpátalján tartottuk az Ungvári Közművelődési Szakközépiskolában. A programezttal középkori történelmünk sorsfordító eseményeire épült. Tehetséggondozó táborunk rendszeres előadója volt Győrke Magdolna egyetemi tanár, nyelvész. Táborvezető Gortvay Gábor.

2007. szeptember 19.

Irodalmi est a Polgárok Házában. Kárpátaljáról érkezett gyerekek szavaltak, köztük Ungvári Évike. Bemutattuk Papp Ildikó csapi író *Holtunkiglan* című könyvét.

2007. októberében

Irodalmi est a Polgárok Házában. S. Benedek András irodalomtörténész tartott előadást akárpátaljai irodalomról.

2007. október 27–30.

Honismereti tábor. Meghívott vendégek a Kijevi Szlavisztikai Egyetem ungvári kihelyezett tagozatának és a Munkácsi Pedagógiai Főiskola diákjai. Autóbusz fogadása és parkolás rendezése, szállásfoglalás a Kós Károly kollégiumban, előadások és kultúrprogram szervezése.

2007. november 5.

Kovács Vilmos-est az 1977-ben elhunyt költő születésének 80. évfordulója alkalmából.

2008. július 16–21.

Az V. Drugeth-tábort Kárpátalján, Homokon szerveztük. Eddigi táborainknak 60 résztvevője volt. Vannak állandó visszatérő tagok és mindig vannak újak. Magyarországon a reneszánsz éve volt. A tábor te-

matikáját is e témakör uralta. Folytatódott a tudományos diákköri tevékenység. A programban résztvevő diákok közül kilencen vállalkoztak dolgozatírásra szabadon választott témában. A zsűri értékelése után 6 dolgozat került nyilvános felolvasásra a homoki kultúrházban. Szeretnénk több gyereket bevonni a tudományos diákköri munkába. Köszönet támogatóknak, a Los Angeles-i Tollas Tibor felnőtt cserkészcsapatnak. Táborvezető Gortvay Gábor.

A Drugeth Tehetséggondozó Tábor résztvevői, 2009

2009. augusztus 15–20.

A VI. Drugeth-tábor helyszíne Homok volt, tizennyolcan kapcsolódtak be a munkába. A résztvevők között voltak visszatérők, egyetemisták, újonnan jelentkezők. A tábor fő témája a magyar történelem volt, mert a magyar iskolákban az addigi egy magyar történelemórát is megszüntették. Egy hét alatt nem lehet pótolni a történelemtudás hiányosságait, de fel lehet kelteni az érdeklődést iránta. Folytatódott a tudományos diákköri tevékenység. Hatan írtak dolgozatot különböző témákban. Azsűri Mór Csaba nyolcadik osztályos tanuló munkáját tartotta a legjobbnak, aki a szülőfalujáról írt nagy szeretettel. A tábor a Los Angeles-i cserkészcsapat támogatta. Táborvezető Gortvay Gábor volt.

2009 szeptemberében

Skultéty Csaba politikai szakíró és Gortvay Gábor alapítványi titkár ellátogattak aszlovákiai Ung-vidékre, Nagykaposra, hogy tájékozódjanak az ottani magyar szervezetek munkájáról.

2010. március 19–20.

Kárpátaljai napok Budapesten. A Drugeth Tehetséggondozó Tábor évekig befogadó Ungvári Közművelődési Szakközépiskola Napraforgó táncgyűjtésének érkezése Budapestre, az együttes fogadása és kalauzsolása.

2010. augusztus 10–14.

Hetedik alkalommal szerveztük meg a Drugeth Tehetséggondozó Tábor, ezúttal Ungváron. A programban tizenheten vettek részt. A táborban folytattuk a történelemmel való foglalkozást. Két helybeli középiskolai történelemtanárt hívtunk meg, akik előadásokat tartottak. Látogatást tet-

tünk az ungvári helytörténeti múzeumba. A tábor programját Marcsák Gergő, az Ungvári Nemzeti Egyetem negyedik évfolyamos magyar szakos hallgatója állította össze, aki minden táborunkban részt vett. Folytatódott a tudományos diákköri munka. Anyilvános felolvasás Homokon, a zsűri és a hallgatóság előtt történt. Támogatóink voltak a budapesti Csodaszarvas Egyesület és a Los Angeles-i felnőtt cserkészcsapat. Táborvezető Gortvay Gábor.

2011. augusztus 16–21.

A Drugeth-tábort, amely immár a nyolcadik volt, első alkalommal szerveztük Budapesten, Máriaremetén a cserkészházban. A Csodaszarvas Egyesület X. Nemzetközi Vezetőképző Táborával közösen munkálkodtunk. Fő feladat volt a fiatalok felkészítése a közéleti tevékenységre. A további témák között szerepelt az összmagyarság megmaradásának kérdése. Egyik meghívott előadónk Katona Tamás, a Kárpátaljai Szövetség elnöke volt. A történelem 300 évvel ezelőtti véget ért Rákóczi-szabadságharcáról, nemzetünk hősi időszakáról tartott előadást. Szó volt még a demográfiai helyzetről, a Trianon ütötte sebekről is. Szerveztünk városnézést, műzeumlátogatást. Részt vettünk a Szent István-napi ünnepen, megnéztük a tűzijátékot. Állandó támogatóinknak hálás köszönet. Táborvezető Gortvay Gábor.

2012. július 16.

Kárpátalja visszacsatolása után a nagykanizsai cserkészek zászlót ajándékoztak Kovászó kárpátaljai falunak. Gortvay Erzsébet irodalomtörténész a Kölcsy Ferenc le származottai utáni kutatás során rátalált az említett faluban egy Kelcsy (Kölcsy) vezetéknévű családra, akik évtizedeken át megőrizték ezt az ajándék zászlót. Az erekllye nagy nehézségek közepette került vissza Nagykanizsára. Nagykanizsán Gortvay Gábornak Rózsás János ismert író, Gulág-kutató volt segítségére, akit alapítványi titkárunk többször is felkeresett. Sajnos az író a zászlóavatás előtt meghalt. Felvettük a kapcsolatot a Nagykanizsai Önkormányzattal, és pályáztunk Lengyel János fiatal kárpátaljai író könyvének kiadására. Anyert 100 000 forintból, a Bercsényi Miklós Alapítvány hozzájárulásával megjelenik a tervezett könyv.

2012. augusztus 15–21.

A IX. Drugeth Tehetséggondozó Tábor ismét Budapesten, Máriaremetén tartottuk együtt a Csodaszarvas Egyesület XI. Nemzetközi Vezetőképző Táborával, megosztva a költségeket. A tábor munkájának mottója: *Docendo discimus – tanítva tanulunk*. Az életben folyamatosan tanulni kell, hogy elkerüljük a buktatókat. Nemzetpolitikai,

Szemelvények a Bercsényi Miklós Alapítvány tevékenységéből

◀ oktatási, gazdasági, sport és egyéb kérdések merültek fel. Ezúttal nem ismert előadókat hívtunk meg, hanem egyetemistákat, hogy ők tartsanak előadásokat a velük egykorúaknak. A fiatalok nagyon felkészültek voltak. Egyikük a globalizáció számunkra káros hatását elemezte. A magyar sportolók sikereiről tartott előadást Makray Katalin olimpikon. Kirándulás volt a Pálosrendi kolostor feltárt romjaihoz. Meglátogattuk a Parlamentet. Augusztus 20-án megnéztük a tűzijátékot. Máriaremetén, a Szent Korona dombon tartottunk ünnepséget. A dombra mindig hoznak földet az elcsatolt területekről érkezettek. Köszönetet mondtunk Ferenc Éva és Csobolya József ének-művészeknek, valamint támogatóinknak. Táborvezető: Gortvay Gábor.

2012. november 16.

Irodalmi est, a Kárpátaljai Írók, Költők, Művészek Magyarországi Alkotó Községe és a Bercsényi Miklós Alapítvány közös rendezésében a józsefvárosi Polgárok Házában. Fiatal írók, költők bemutatása, felkarlása és támogatása.

2013. január 17.

Támogatási szerződés aláírása a Magyar Kanizsai Önkormányzattal egy fiatal kárpátaljai író könyvének kiadására.

2013. augusztus 15–21.

A X. Drugeth-tábort ismét Budapesten, Máriaremetén tartottuk a Magyar Csodaszarvas Egyesület által szervezett XII. Nemzetközi Vezetőképző Táborral együtt, megosztva a költségeket is. A tábor témái sokrétűek voltak. Több kárpátaljai fiatal előadó jött el. Elsőként Kovács Eleonóra, a „mi drugethes lányunk” beszélt a Mátyás-kori humanizmusról, érintve a reneszánszt, illusztrációkkal mutatta be az akkori művészeti és építészeti irányzatot. A következő előadó Hajas Csilla volt, ő a kárpátaljai gyermekirodalom történetét vizsgálta 1990. óta. A harmadik kárpátaljai Kurmai-Ráti Szilvia volt, aki a „málenkij robot” mibenlétéről beszélt. Rávilágított arra, hogy ez nem jóvátételi munkának tekinthető, hanem gyakorlatilag tudatos népiértés volt. Tutusko Ágnes (aki az Ungvári Nemzeti Egyetemen diplomázott) előadásában az 1914–1915. évi kárpátaljai orosz betöréssel foglalkozott. Kárpátaljáról előadóként jelen volt Lengyel János író. Még sok meghívott tisztelte meg a tábort. Az előadások sorozatát Murányi László rádió- és tévébemondó irodalmi estje zárta sok szép verssel. Mint minden alkalommal, a tábor ideje alatt volt városnézés, kirándulás és gyönyörködtünk a tűzijátékban. Táborvezető Spenik János, a Csodaszarvas Egyesület elnöke volt.

2013. december 27.

Lengyel János *Időbe töltve* című könyve nyomdakész állapotban van.

2014. július 25–29.

A XI. Drugeth Tehetséggyógyozó Tábor jubileumi, mert 2004-ben szerveztük az első. A táborélet eseményeiről Spenik János táborvezető, a Csodaszarvas Egyesület al-

elnöke írt részletes beszámolót, amelyet a *Kárpátaljai Hírmondó* jelen lapszámában olvashatnak az érdeklődők.

A fentiekben nem tértem ki az Ungvidéki Baráti Kör 20 évére, azokra az eredményekre, amelyek nem az oktatási és kulturális életre vonatkoztak. Pedig ilyen jellegű tevékenység is volt bőven. Sok érdekes rendezvényről találtam adatokat az archívumunkban. Hogy csak néhányat említek: 1999-ben Balla D. Károly verseiből szerveztünk szavalóversenyt. 2000-ben 37 résztvevővel milleniumi szavalóversenyt rendeztünk. Mesemondó versenyünkön három iskola 15 diákja vett részt és még sorolhatnám.

A Drugeth tehetséggyógyozó program 10 évről a fent leírtakban sok mindenről beszámoltam, de nagyon röviden, és sok mindent nem említettem a szervezési, kapcsolattartási és egyéb dolgokról. A Drugeth-programmal a fiatal magyar értelmiségiek nevelését tűztük ki feladatul. Megvalósulásával szép eredményeket értünk el. Szeretném hangsúlyozni, hogy a Drugeth-program nem csak a nyári tábor idején végzett munkából áll, hanem egész évi tevékenység: kapcsolattartás, találkozás, feladatok megbeszélése. Megérte a fáradozást, hiszen büszkeségeink kiváló fiatal értelmiségiek. Köztük van Marcsák Gerő, aki elvégezte az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar szakát, tanár az ungvári Dayka Gábor középiskolában, szaval, zenél, már az első táborban is ott volt. Ungvári Éva az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar–angol szakán szerzett diplomát, tolmácként dolgozik, számos alkalommal volt táborunk részvevője, szaval. Balogh Zoltán a magyar szak elvégzése után újságíróként dolgozik Ungváron. Nyíri Katinka az Ungvári Rádió és Televízió magyar adásának munkatársa. Kovács Eleonóra az Ungvári Nemzeti Egyetem történelem szakán diplomázott, történelemtanár, prózát ír. Csordás László könyvszerkesztő. Hajas Csilla PhD-képzésben vesz részt. Veres Éva közgazdasági szakon tanul, amellel hitoktató. Szopó Livia a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán tanul, tanító és óvodapedagógiai szakon. Móré Csaba vendéglátó szakember, református kántor. Sajnos sokakkal nincs már kapcsolatunk, szétszórtok.

Az alapítvány az évek folyamán sok különböző programot szervezett. Már megalapítása évében, 1998-ban megszervezte a Kárpátaljai Szövetség kihelyezett ülését Ungváron. Az anyagi feltételeket a Bercsényi Miklós Alapítvány biztosította. A programok közül meg kell említeni a történelmi vetélkedőket, a szavalóversenyeket, a *Szülőföldem* címmel tartott hagyományörző műsort, a Bercsényi Miklós-émléktábla avatását, a Magyarok Házában, illetve a Polgárok Házában tartott irodalmi műsoros esteket, Mécs László, Kovács Vilmos, illetve a fiatal kárpátaljai írók, Papp Ildikó,

Lengyel János bemutatását, jótékonyági koncertek szervezését, az állandó kapcsolattartást a hazai és külföldi civil szervezetekkel.

A Bercsényi Miklós Alapítvány a működéséhez szükséges anyagi háttér biztosításához pályázatok írásával próbálkozik. A Mocsáry Lajos Alapítványnál szociális célokra nyert pályázat összegéből több éven keresztül segítettük a nyugdíjas pedagógusokat, a nagycsaládból származó és árva gyerekeket, támogatást nyújtottunk egy magyar biológia tankönyv kiadásához Ungváron, iskolai fogászat részére fogászati anyagokat, iskolai felszerelést és tisztálkodó szereket vásároltunk.

A Mocsáry és a többi jótékonyági alapítvány megszűnésével nehezebb lett az anyagi helyzetünk, már nem tudtunk szociális segítséget nyújtani, és ezért tevékenységünket más irányban, főleg az oktatás és a kultúra területén folytatjuk. A Bercsényi Miklós Alapítvány pályázatokból, adományokból és az adó 1%-nak felajánlásból tartja fenn magát.

2004 februárjában a *Kárpáti Igaz Szó* újságban egy általános iskolások számára meghirdetett, *Versben tündököelve* című irodalmi pályázattal indítottuk tehetséggyógyozó programunkat Ungváron. 2004 nyarán szerveztük az első Drugeth Tehetséggyógyozó Tábor, amelyet azóta minden évben megszervezünk. A Drugeth nevet azért választottuk, mert Drugeth László 1647-ben alapította Ungváron a gimnáziumot, és ezzel sokat tett szűkebb pátriánk népének oktatásáért. A nyári tehetséggyógyozó Drugeth-tábort korábban Kárpátalján szerveztük, de egy ideje már Budapesten, Máriaremetén tartjuk a Csodaszarvas Egyesülettel és annak anyagi támogatásával. A nyári táborok programja változatos, mindig egy bizonyos témakörben szerveződik nagy súlyt helyezve Magyarország történelmére, az identitástudat erősítésére. 2014-ben az I. világháború kirobbanásának 100. évfordulója volt a téma. A Drugeth-program része a tudományos diákköri tevékenység.

Aktívan részt veszünk a Kárpátaljai Szövetség munkájában.

2013-ban pályázaton nyert pénzen az alapítvány kiadta Lengyel János kárpátaljai szerző könyvét, amely megjelent a könyvvásáron is. Sok elköteleződés van, köztük Csontváry-Kosztka Tivadar festőművész emléktáblájának állítása az ungvári iskolában, a Gyöngyösi kúria sorsának rendezése Ungváron, azaz Radváncon, egy kollégium létrehozása és még lehetne sorolni. Bizunk benne, hogy pályázati támogatással bebizonyíthatjuk a szülőföldön maradtaknak: nem feledjük a gyökereinket.

Zólyominé Vékassy Ilona,
a Kárpátaljai Szövetség
Bercsényi Miklós Alapítványának
elnöke

Beszámoló a Bercsényi Miklós Alapítvány XI. tehetséggondozó táborának programjáról

Tavaly nyáron immáron tizenegyedik alkalommal került megrendezésre hagyományos tehetséggondozó táborunk, ezúttal is Budapesten. A Magyar Csodaszarvas Egyesület segített nekünk a szállás és az étkezés biztosításában.

A tábor időpontja ezúttal eltért a korábbiaktól. Eddig mindig úgy időzítettük, hogy együtt ünnepelhessük augusztus 20-át, ezúttal azonban július végére tettük, mert az I. világháború kitérésének 100. évfordulójára emlékeztünk. Amint tudjuk, a háború 1914. július 28-án kezdődött, így a tábor tematikáját is e köré építettük. Ez az a háború, amely az egyik legmélyebb nyomot hagyta az újkori Magyarország, a magyar nemzet történetében. Ezért is tartottuk fontosnak a témával való kiemelt foglalkozást.

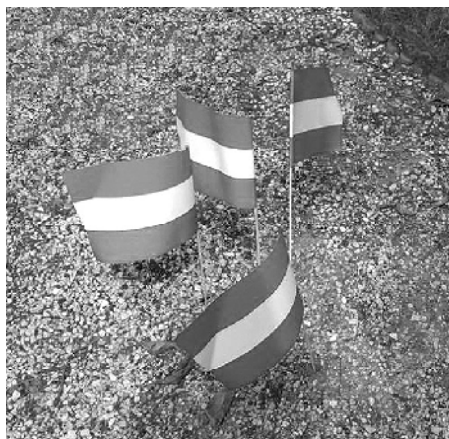
Az előadások sorát Kovács Eleonóra kárpátaljai történelemtanár nyitotta a „*Tábori Újság*” megjelenése *Przemysln 1914 őszén* címmel. Nóra ott volt már az első táborunkban is, némi túlzással mondhatnánk azt is, hogy a mi neveltünk. Mondanivalójával a háború lényegére tapintott. Ugyanis egy győztes villámháború helyett a Központi Hatalmak egy elhúzódozó, óriási vér- és anyagi áldozatokat követelő közdelembe keveredtek, amit nem tudtak megnyerni.

A tábor résztvevői között néhány délvidéki iskolás is volt, egyik képviselőjük szintén tartott előadást. Ennek központi alakja Gavriló Princip volt, aki a Ferenc Ferdinánd elleni szarajevói merénylettel okot adott a háború kirobbantására. Az előadásból megtudhattuk, hogy Gavriló Princip megítélése Szerbiában még ma sem egységes, egyesek nemzeti hősnak tekintik.

A háború ismeretlen vonásairól, a háború és Trianon kapcsolatáról tartott érdekesítő előadást Gecse Géza történész, a Magyar Rádió *Határok nélkül* című műsorának főszerkesztője. Hangsúlyozta, hogy a békediktátum nem közvetlenül a háború elvesztéséhez köthető: okai jóval megelőzik azt.

Gecse Géza fent említett véleményét erősítette meg dr. Nagy László ügyvéd is, aki rávilágított arra, hogy a történelem folyását nem feltétlenül a könyvekből ismerhetjük meg, szert kell tenni a háttéresemények ismeretére is. Ehhez sok olvasásra és nagyfokú kíváncsiságra, valamint a világra való nyitottságra van szükség. Ezt szerettük volna bemutatni a tábor résztvevőibe.

Ugyancsak a háború előzményeiről és főbb eseményeiről tartott érdekes előadást Dr. Szabados György, a Szegedi Egyetem tanára.

Hazaszeretetről, összetartásról, szavahihetőségről beszélt Gortvay Gábor, a Bercsényi Miklós Alapítvány titkára, aki elmondta, hogy e fogalmak a nemzet erősségét és egyben összetartó erejét is jelentik. Minden nemzetnek szüksége van rájuk békeidőben, de legfőképp a háborúk alatt és az utánuk való újjáépítéshez, újjászüléshez.

Különösen igaz ez a Magyarországot ért sorscsapások, csonkítások vonatkozásában.

A tematikát színesítette Pálfi György kiemelkedő és érdekes informatikai, multimédiás, valamint Csigó Ernő környezetvédelmi előadása. Ernő megjegyezte, hogy a kör-

nyezetvédelem nemcsak modern korunk témája, hanem már 100 évvel ezelőtt is probléma volt.

Egy másik üdítő kitérőt jelentett Csaba Zoltán képes beszámolója. Ő a saját fotóival mutatta be, hogy merre járt a Kárpát-medencében. Mindenkiben megerősítette, hogy érdemes és majdhogynem kötelező minden magyarnak ismernie a mindannyiunk otthonát jelentő földrajzi egységet.

Az előadások mellett kirándulást tettünk a Hadtörténeti Múzeumba, ahol megtekintettük a korabeli katonai öltözeteket és fegyvereket, valamint a hadszíntereken készült fényképeket.

Szintén hagyományosnak mondható módon a határon túliak ünnepélyes keretek között elhelyezték az otthonról hozott maréknyi földet a Szent Korona Dombnál, ezzel szimbolikusan is egyesítve Magyarországgal az elcsatolt régiókat.

Az eseménysorozatot az I. világháború 100. évfordulójára való nyilvános megemlékezéssel zártuk a Przemysl emlékműnél. Ezt a Szénatéri Konzervatív Kör szervezésében Sinkovits-Vitai András színművész zenés-verses előadásával kezdtük. Ezután átvonultunk az Országúti Ferences Templomba, illetve amellelte lévő Csodaszarvas Parkba, míg végül elértünk a Margit híd budai hídfőjénél lévő emlékműhöz.

Bár a tábor nem a szokásos időpontban került megrendezésre, de a téma, maguk az előadások érdekesek, az előadók pedig nagyszerűek és felkészültek voltak. Mindezek együtthatásaként egy sikeres rendezvény állt össze.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik közvetlenül vagy közvetetten hozzájárultak a táborunk megvalósításához – legyen az előadó, résztvevő, vagy a szervezésben közreműködő. Reméljük, hogy 2015-ben is összejön a megfelelő támogatás, és ismételten megrendezhetjük a táborot.

Spenik János,
Magyar Csodaszarvas Egyesület

Aszfaltolvasztó hőségben az utca árnyékos oldalát keresve megyek a dolgom után, miközben óvatosan igyekszem kikerülni a hatalmas, malacfialtató gödört a járda közepén, a város egyik legforgalmasabb részén. És ha csak ez az egy gödör volna – sóhajtom. Istenem, hogy lepusztult ez a város, hogy tönkrement! Kár, hogy a városatyák csak autóval suhannak át az utcákon, és nem tartoznak a gyalogjárók táborába, így aztán nem is zavarja őket a járdák állapota! És hiába a sok csiricsaré színűre mázolt ház, a gombamód szaporodó pucos üzletek ajtaja előtt nyújtózkodó színes keramitjárda, az összhatás szívet fájdtóan szürke, elszomorító. Mindezek dacára mégis fájón veszem tudomásul, hogy az anyaországba véglegesen áttelepült városombeliek szemében olyan csodabogarfélnék, elvakult lokálpatriótának számítok. Mert minden hibája ellenére szépek látom a várost, a városomat, és tíz körömmel védem azok ellen, akik nem így érzékelnek iránta, vagy csak a rosszat látják meg benne. Akik így gondolkoznak, azoknak igazán soha nem volt otthonuk e város. Akkor sem, amikor itt éltek. Én a szülővárosomat a múlt tükrében látom, a szeretet varázsszemüvegén át nézem. Gondolataimban kutatva nemcsak az egykor szépen rendben tartott utcák, házak hangulatát tudom felidézni, hanem a valamikor itt élt emberek emlékét is. Akik nélkül ez a város nem jelentette volna nekem az „otthont” sem egykor, sem most. És korántsem csak a tisztviselő, ismert, nagynevű emberekre gondolok...

Az úton egy autó halad el mellettem megfontolt lassúsággal, ám olyan csörömpöléssel, zörgéssel, hogy egy szekérnek is becsületére válna. Egyike az első Zsiguliknak, szemmel láthatóan minden egyes alkatrésze önállóulni kíván. Uram Teremtőm, torpanok meg hirtelen a rám törő emlékek hatására. Úgy érzem, mintha egy láthatatlan kéz érintésére az elmúlt évtizedekre boruló feledés ködfátyola váratlan recsenéssel szétféslett volna, hogy mögüle előkocogjon egy mokány lovacska húzta lapos hátú stráfszekér, városunk valamikori jellegzetes színfoltja. De hiszen ez a Zsiguli pontosan úgy zörög, mint egykor a Markovics Zsiga stráfszekere! – álmélkodom a felismerésen.

Zsiga... később Zsiguci. Kevés ember volt Beregszászban, aki ne ismerte volna Zsigát, ne került volna valamilyen formában kapcsolatba vele. Pedig nem volt sem közéleti személyiség, sem egyházi nagyság, sem tanár, sem mérnök. Zsiga fuvaros volt. Egyszerű, becsületes nagyszakállú zsidó ember, tízgyermekes családapa. Túl nagy ez a család egy emberre, mondták neki a tizedik kis jövevény megérkezése után. Zsiga belemosolygott az egyre hosszabbodó szakállába, úgy válaszolta: ahogy nő a szakállam, úgy nő vele együtt a családom is, hál' Istennek. De nem magam tartom el őket, hanem együtt a lovammal. Bizony, stráfszekérével, egyszem lovacskájával kereste meg

EGYSZERVOLT BEREGSZÁSZIAK: ZSIGUCI

gyermekéi számára a betevőt, fuvarozásból tartotta el a családját. A hajnal már kinn találta a vasútállomáson, várta az első vonatot. Akkurátusan felpakolta szekérére a vidékről érkező asszonyok eladásra szánt áruját, és elszállította a piacra. Onnan a Rozsoskerten hajtott végig, ahol, ha felhangzott a stráfszekér jellegzetes zörgése, a lópaták csattogása, a gyerekek kitódultak az utcára és loholtak a szekér után, amíg Zsiga bácsi észre nem vette őket. Kapaszkodtak fel, intett hátra hatalmi jelvényével, becses ostorával, amellyel leginkább csak suhintgatta a lovat. Arra kell az ostor, hogy irányítsam, magyarázta, ha erről kérdezték. No meg az ostorral tiszteltet nagyszámú ismerősenek, vagy köszönt vissza a gyalogosoknak.

Hogy mennyire ragaszkodott az ostarához, annak legjellemzőbb példája az a történet, amit a lelkében „örökberegszászi” kedves idős barátom mesélt el nekem. Egy bárszonyos sötét szeptemberi estén Zsiga négykézláb matatta végig Jánositól a Gát felé vezető országút jó részét, hogy kedvenc ostarát megtalálja. Katókaék Kerepecről, a Mária-búcsúból igyekeztek hazafelé gyalogosan és halálra rémültek a sötét éjben magányosan, kocsis nélkül bandukoló szekér láttán, amely mellett néha felbukkant egy embernek tűnő, de mégis inkább valami nagyobb állathoz hasonlító furesa árnyalak, ami araszolva tapogatta az utat és folyamatosan dübnyögött, motyogott maga elé. Szerencsére valaki ráismert a „fantom” hangjára, így nem fogtak össze ellene, és nem támadtak rá a gyanútlan Zsigára, aki, miután elpanaszolta ostora elvesztése fölötti bánatát, hazafuvarozta a fáradt társaságot. Különben gyalogolhattak volna hazáig, hiszen lekésték a Farkas Laci bácsi nevével fémjelzett Munkács-Beregszász között közlekedő, akkoriban még igen csak ritkán járó autóbust.

A szekér végében ülő, verebéként csivitelő, lábaikkal harangozó gyereksereg addig élvezte az utazást, amíg Zsiga bácsi oda nem szólt: Gyuri, Pisti, szálljatok le, ti még kicsik vagytok, én meg most a Bábókára megyek, és az messze van... A többi eljöhét velem a Görbe utcáig. Soha nem volt ellenvetés, mert féltek, hogy mások elmarad a szekerezés. Ismerte a gyerekeket név szerint, ahogy a városunk felnőtt lakosságának jelentős részét is. A malomból hazaszállította a megőrölt lisztet, a fatelepről a téli tüzelőt: fát, szenet, ki mit vásárolt; költöztetett lakásból lakásba, szóval bármit becsülettel elvégzett, amit rábíztak, ez volt a mindennapok kötelező munkája. De az igazi, az álomfoglalkozás számára a „taxizás” volt, úgy ám!

A hatvanas évek elejétől egyre többen látogattak haza Magyarországról azok, akik még a háború előtt vagy közvetlenül utána hagyták itt városunkat. A dél körül érkező vonatból kiszállva taxi után néztek, mert a

csomagok bizony nehezek voltak, a város központja meg messze. Kalapos, nagyszakállú ember várta az utasokat a kijáratnál, mondván, hogy ő a taxis. Remek, örültek meg az elsőként odaérkező emberek, hol a Zsiguli? Ott van ni, bökött Zsiga ostarával a stráfszekérre. Aztán nem kell izgulni, mindenki pakkja felfér a szekérre, én meg hához szállítom. Dr. K. Gy-né kicsit megszeppelve nézett a határozottan fellépő Zsigára: mi pedig gyalog kövessük a szekeret?! Csak tessék nyugodtan hazasétálni és megébédelni együtt a kedves vendégeivel! Én időben és hiánytalanul meghozom a csomagokat. Akkor mondanám a címet... Ne tessék fáradni, tudom, hova kell vinni, ismerem a doktor urat. Mi tagadás – mesélte Micike –, nem igazán voltam nyugodt. Főleg, hogy már az uzsonna ideje is eljött, és a csomagok még mindig nem voltak sehol. Aztán megszólalt a kapucsengő, és Zsiga hiánytalanul behozta a bőrdököket. Elnézést, magyarázkodott, de ma sokan érkeztek, és hát sorjában kellett széjjelhordanom mindenki csomagját. Mennyivel tartozunk? Hát, amennyit gondolni tetszik... Tudta, hogy aznap ez lesz a legjobb kérése. Bár azt meg kell adni, soha nem kért sokat senkitől. A vendégek jóízűen mosolyogtak a diskurzuson: hát itt a taxi nem Zsiguli ugyan, de Zsiguciként jól megállja a helyét...

Így ragadt Zsigára a Zsiguci név, amit ő nem is bánt. Én nem igazán kerültem vele kapcsolatba, csupán egyszer vagy kétszer járt nálunk. Ha jól emlékszem, ő hozta haza az első hűtőszekrényemet és talán a gáztűzhelyt is. Inkább a gyerekeit ismertem, a tíz közül mindig járt néhány a gyermekkönyvtárba. Akadt közöttük egy kiemelkedően okos, zseniális matematikus, a többi átlagos képességű, szorgalmas gyermek volt, kivéve azt az egyet, akiről azt beszéltek, hogy kicsit habókos. Pedig talán nem is volt az, csak túl nagy kalandvágy szorult bele, és ezt nehezen tudták elfogadni. Csak ezzel a kettővel van gondom, panaszkolt Zsiga a szekér bakján ülve alkalmi kísérőjének. Az egyik túl okos, azt taníttatnom kell, öltöztetni, etetni, még szerencse, hogy segít a Hitközség, de a másik... Gondterhelten vakarta meg a feje búbját: már megint eltűnt.

– Hova ment?

– Azt csak a Jehova tudja... Az asszony most is, mint mindig a kapuban állva várja haza... Hát, majd csak megjön...

– Szóltak a rendőrségnek?

– Minek, ha elmúlik a bolondériája, egy-két hónap múlva előkerül. Volt az már Moszkvában, Leningrádban, Odesszában, mikor hol... Nagy a Szovjetunió!

Nagy volt bizony, de még milyen nagy! Erről mesélhetett volna az a professzor, akit a mi vidékünkől az I. világháború végén, majdnem gyerekként vittek ki az orosz frontra, és aztán, mint hadifogoly ke-

EGYSZERVOLT BEREKSZÁSZIAK: ZSIGUCI

■ rült el Szibériába. Úgy alakult az élete, hogy ott maradt, elvégezte az egyetemet, s végül maga is egyetemi tanár lett. Majd negyven évig nem hallott magyar szót, amíg vizsgára nem jelentkezett nála járásunk egyik országszerte ismert kolhozelnöke. Barátságba keveredtek és A. T. meghívta magukhoz vendégségbe a professzort. Aki meg is érkezett, bár nem éppen a megbeszélte időpontban. Szegény fejét kimondhatatlan boldogság töltötte el, amikor Kárpátaljára érve magyar szót hallott, ezért úgy érezte, hogy minden útjába akadó magyarral illik koccintani az örömteli esemény tiszteletére. Így esett, hogy Bátyúban lemaradt arról a vonatról, amelyikkel őt várták, és csak a kora hajnali kofászerelvénnyel érkezett meg az üres állomásra. Elárvultan ténfergett a sínek között egészen addig, amíg Zsiga észre nem vette. Illuminált állapotára való tekintettel a professzor akkor már sem oroszul, sem magyarul nem tudta elmagyarázni, hogy kihez is jött voltaképpen. Zsigucit, mint becsületes taxist, ez nem térítette el abbéli szándékától, hogy ő bizony elszállítja a kis embert a megfelelő címre. Hogy hogyan derítette ki végül, kihez is vigye, ez most már a Zsiga titka marad, de úgy reggel hat óra körül bezörgetett az elnökekhez, hogy meghozta a vendéget.

Zsiga örült, ha szívesen felültek a szekere azokra, akik igénybe vették a szolgáltatását. Csak üljenek fel maguk is a csomagjaik mellé, szólt oda a két fiatal tanítónőnek, akik éppen Moszkvából érkeztek haza, miközben nehéz bőröndjeiket felpakolta a szekér végébe. Ültek az én szekereimen már nagyobb nagyságak is! Sem Aranka, sem Márta nem kérték magukat, lábukat lóbálva, vidám nevetgélés közepette szekereztek be Zsigával a város főterére. Volt, aki a kocsisbakra kérezkodott fel Zsiga mellé, ott mégis csak kényelmesebben esett az ülés, mint a rázós szekér deszkahátulján.

Ne vessünk!

Kovács meghal és lekerül a pokolba. Két bejárat van, az egyikre ki van írva, hogy szocialista pokol, a másikra meg, hogy kapitalista pokol. Aszocialista pokol előtt rettentően nagy sor áll, míg a kapitalista pokol előtt senki. Kovács odamegy a kapitalista pokol kapujába és megkérdezi:

- Itt mit csinálnak az idekerült emberrel?
- Szögeket vernek a testébe, tüzes vasal sütögetik és forró olajban főzik.
- Erre átmegy a szocialista pokol kapujába és megkérdezi:
- És itt mit csinálnak az idekerült emberrel?
- Szögeket vernek a testébe, tüzes vasal sütögetik és forró olajban főzik.
- Akkor miért állnak itt ennyien sorban?
- Mert itt vagy szög nincs, vagy tüzes vas nincs, vagy olaj nincs, vagy egyik sincs.

* * *

A hetvenes évek közepén történt, hogy az egyik nagyon felkapott vendéglő portás-kidobó asszonya is Zsiga mellé telepedett a bakra, amikor a téli tüzelőjét hozták haza a fatelepről. A júliusi hőség lehámozta az emberekről a fölösleges ruhadarabokat, talán ez lehetett az oka, hogy a szélteben-hosszában egyformán vaskos asszony a ruhája alatt a mezítelen bőrén kívül mást nem viselt sem alul, sem felül. Ahogy a fatelepről kifordultak a főútra, a lovacska rántott egyet az istrágon, hogy a poros bekötőútról feltornázza a lignittel megrakott szekeret a magasabban fekvő betonútra. A váratlan rándulástól az asszony hátrahanyatlott a szénre és kurta lábait széjjelvetve, mindkettőt felrúgta a magasba. Amíg a levegőt markolászva igyekezett visszaszerezni elvesztett egyensúlyát, kalimpáló lábairól a bő szoknya lecsúszott, és lágyan a nyakába hullva feltárta a nő testének teljes panorámáját. Az asszony nagy nyögések közepette panaszkodott a vele megesett csúfságot a bakon ülő, közönyében rendíthetetlen embernek: látja, Zsiga, milyen nagy pechem van? Zsiga vetett egy lapos pillantást az elibe tárulkozó dimbes-dombos látványra, és fapofával válaszolta: látom, de mifelénk ezt másként hívják...

A '80-as években aztán Zsigáék is útra keltek, elmentek a többi zsidó családdal együtt új hazát keresni. Remélem, jól döntöttek. De vajon az új haza a jólétén kívül nyújtott-e igazi otthont a számukra? Boldogságot és békességet... Mert mostanában a Békesség Angyala inkább becsukja a szemét és a fejét is elfordítja, amikor arrafelé röpös... Szeretném hinni, hogy azok az emberek, akik Beregszászból mentek el, most is szeretettel, jó emlékekkel gondolnak vissza a szülőföldjükre, a városra, ahol még ma is oly sokan emlékeznek rájuk.

Weinrauch Katalin

Az orosz–amerikai tárgyalások idején találkozik Reagan és Gorbacsov. Reagan kabátján van három gomb. Gorbacsov kíváncsian kérdezi:

- Mire jók ezek a gombok?
- Tudod – válaszolja Reagan –, az első gomb arra kell, hogy ha melegem van, megnyomom, és a kabátom légkondicionált lesz. A második gomb arra való, hogy ha fázom, megnyomom, és a kabátom fűtött lesz. A harmadik pedig arra való, hogy ha elfáradok, megnyomom, és a kabátom masszíroz.

Gorbacsovnak nagyon tetszik a dolog, és a következő tárgyaláson ott van a hátán egy hatalmas Zil teherautó ajtaja. Megkérdezi Reagan:

- Mire való ez az egész?
- Tudod, ha melegem van, letekerem az ablakát, ha fázom feltekerem.
- És ha elfáradsz?
- Odavágom a földhöz az egészet.

Megosztom

A Facebook közösségi oldalon megszokott dolog, hogy ha valaki fontosnak tart egy-egy értesülést, talál egy meglepő vagy szívmengető fotót, megosztja élményét ismerőseivel. Többek javaslatára új rovatot indítunk folyóiratunkban, amelyben az olvasók mások figyelmébe ajánlhatják szubjektív kötődéseiket.

Gondolatok

Hargitai Gyuláról

Madár János a Kárpátaljai Hírmondó előző számában Váci Mihályról publikált megemlékezést a költő születésének 90. évfordulója alkalmából. Szerzőnk ezúttal *Afény árva jelei* (Hargitai Gyula képes monográfiája) című készülő könyvéből közöl rövid részleteket.

„Hargitai Gyula költő neve nem volt ismeretlen számomra eddig sem. Azok közé tartozom, akik – a Nők Lapja, a Mozgó Világ, az Új Tükör, a Magyar Nemzet, a Csepel és más folyóiratok régi számaiban – felfigyelhetek szokatlan, zaklatott verseire. Mindig is rokonomnak, szellemi társamnak éreztem őt az irodalomban...

1956-ban született Budapesten. Már gyermekkorában megmutatkozott erőteljes irodalmi érdeklődése. Később magyartörténelem szakos tanárként kezdett dolgozni. Irodalmi kibontakozását Keresztury Dezső segítette. Néhány országos folyóiratban már meg is jelentek versei, amikor 1982-ben – huszonhat évesen – meghalt. Keresztury Dezső ajánlásával a Magvető Könyvkiadónál jelent meg posztumusz kötete *Fehér lobogás* címmel 1988-ban.

Megrendítő számomra az a hiány, amit szörnyű halála ránk örökölt. Olyan örökség ez, olyan szent és megfellebbezhetetlen feladat, amit nekünk – irodalmi meg szállottsággal élő embereknek – kell elvégezni. Kellő alázattal és türelemmel újra kell gondolni minden versét, minden könyvét és hátrahagyott töredékét, dokumentumát...”

Az igazat megvallva, csak Madár János biztatására néztem utána, mit kell tudni a fiatalon elhunyt Hargitai Gyuláról, a nagy ígéretéről. Verseit – egyet én is megosztok az olvasókkal – gondolatébresztők, örülök, hogy olvasásukra időt szántam.

Füzesi Magda

Hargitai Gyula

A Kárpátok mögött

A Kárpátok mögött
összebújnak a kis faluk
a városokkal.
Álmomban gyönggyé vált
egy honi rög,
s én átöleltem
meztelen karommal.
Itt minden idegen.
Cinke tépi a szívem,
s nem tudnak mit kezdeni
fanyar mosolyommal.

Jó vicc...

Egyetemista éveimben tolmács voltam. Természetes anyanyelv- és kötelező államnyelvtudásom gyakorlati használata életben tartotta idült éhségben szenvedő pénztárcámat, ráadásul találkozhattam anyaországi testvéreimmel, s ami lényeges: utazhattam, világot láthattam, úgy, ahogyan „futottak még”-polgárként addig és azután sem – ingyen.

Kijevbe kísértem egy fiatalokból verbuvált csoportot. A város repülőgépgyárának kollektívája patronálta a vendégeket, azon belül a háború veteránjainak szövetsége (volt idejük).

Végigjártuk vagyis autóbuszoztuk a félévrosnyi nagyságú gigászt, meg- és bemutatták, amit lehet és szabad egy katonai jellegű üzemkolosszusban. Feltöltődve és halálos fáradtan (és persze éhesen) ültünk asztalhoz. Én, a tolmács, az asztalfőn foglaltam el a számomra kijelölt helyet a vendégek és házigazdák „vezetői” között. Akölsönös üdvözlések elhangzása után kezdetét vette a lucullusi lakoma. A pohárköszöntő egy-egy „kerítésdöngető” kiürítésével nyert kétoldali melegeledést, amit én – lévén „munkahelyen” – kihagytam, ehelyett tolmácsoltam a kétoldali, udvariassággal telített szónoklatokat. A vendégek a terített asztal láttán, no meg, hogy végre „lehorgonyozhatunk”, túlfűtve, hosszasan tapsoltak a házigazda – érmekekkel teletűzdelt veterán – szótrillája végeztével, ami fellelkesítette az öreg harcost, s újra szólásra emelkedett, miközben a hallgatóság megkezdte a gasztronómiai élvezetek begyűjtését.

Én persze figyeltem, fordítottam, nem nyúlhattam sem pohárhoz, sem villához, sem kanálhoz; pedig az éhség miatt tantaloszi kínokat éltem át. Az ismét felcsattanó udvarias taps felbátorította a jelenlévő veteránokat: újabbak és mások jelentkeztek szólásra, hogy éltessek az örök szovjet–magyar barátságot, és nyomatékot adjanak szavaiknak egy soron következő pohár ürítésével, ami meghatványozta szónoki készségüket.

A címzetek végül is már nem tapssal – hiszen egyik kezük folyamatosan foglalt volt –, hanem az éppen kezük ügyében levő poharak, palackok kocogtatásával honorálták a felszólalókat, miközben jóízűen fogyasztották az ételkülönlegességeket: lazacot, kaviárt, gombaszószokat.

Mivel én folyamatosan „használatban” voltam, csak egy-egy korty vizet nyelhettem, mert már cserepesedett az ajkam, a gyomorsavam indult felfelé. Szenvedtem. A magyar vendégek voltak annyira figyelmesek és „jólneveltek”, hogy viszont-felszólalással reagáltak, és a vodka hatására egy-egy viccel körítették mondókájukat. A jókedv tetőfokára hágott, amit a veterán-vezető önmaga szellemességének tulajdonított, és ez a ferde nárcizmus újra csak szólásra inspirálta, ami nekem testi-lelki tortúrát jelentett.

Bedobtam a törülközőt: enni kezdtem, mert már akut gyomorfekély környékezett, és a pincérek kezdtek leszedgetni előlem a sok finomsággal telített érintetlen tányérokat. Nagy elánnal kapaszkodtam az élvezetek létráján – megfelelkezve mindenről és mindenkiről –, amikor is a szófosást befejező orátor rám mordult: „Fordítson!”. Csak tudtam volna, mit! Feltételeztem, hogy valami vicceset mesélt. Mentettem magam és a helyzetet.

„Kedves barátaim – kezdtem, megrágás nélkül küldve le a falatot –, nem figyeltem, mit mondott az öreg szivar, de feltételezem: szellemeskedett, ezért kérem, hogy a mondatom befejeztével röhögjenek egy nagyot.”

Soha életemben nem hallottam akkora kacagást. A szónok kedélyesen megveregette a vállamat, és a fülemből sügta: „Jó vicc volt, ugye?”.

Szőllősy Tibor

La Fontaine után szabadon

A hazug

A falu birkanyáját rábízták Jánosra, hadd őrizze. Na, nem azért, mintha ő lett volna a legmegbízhatóbb vagy a legékebb, hanem, mert belőle volt a legkisebb haszon: nem szeretett vetni, kapálni, aratni, vagyis dolgozni – megették hát juhásznak. Tavasz kezdetén kihajtotta a gazdák bégető négy lábúit a közeli hegyekbe, ott legelészték, ténferegtek egymás körül a birkák meg János. Unták is magukat, de lévén a birkáknak emberi türelmük: nem panaszkodtak.

Nem úgy János! Elhatározta, hogy kitalál valamit, valami újat. Gondolkodott tavasztól ősziig, míg végül csak kifundálta. Elkezdett torkaszakadtából kiabálni: „Segítség! Segítség! Farkasok! Megeszik a birkákat!”.

Meghallották az emberek a segélykiáltást, kapát, lapátot, botot fogtak, és rohantak üzni-ölni a farkasokat, védeni a nyáját. Amint odaértek, ahol a nyáj legelt, nem láttak farkast, és nem hiányzott egy fia birka sem. János meg

a botjára támaszkodva somolygott. Dühösek lettek az emberek, mert János lóvá tette őket, indultak is haza morogva.

Hanem néhány nap elteltével megint csak kiabálásra lettek figyelmesek. János ordította, hogy támadnak az ordások, felfalják a birkákat. Rohantak ismét a gazdák, de nem láttak farkast. János meg jól nevetett rajtuk. Mikor aztán harmadszor is segítségért kiáltott, nem ment lépre senki. „Rajtunk most már nem fogsz ki, te hazug” – mondogatták. Akadt olyan falubeli, aki meg mert volna esküdni rá, hogy hallotta János kacagását.

Tudta a főbirkász, hogy harmadszorra, meg azután sem jön már egyetlen becsapott ember sem, ezért eladta a birkanyáját a hegyen túlról jött kupeceknek, megtömté tarisznyáját pénzzel, jót derült az átejtett gazdák, mert még papírt is kapott a vásárlóktól, amelyben tanúsítják: látták, amint a farkasok felfalták a nyáját, hiába kiabált segítségért János...

A kisgida és a farkas

A néhány napos gida vizet inni ment a hegyi patakhöz. Éppen a víztükrör fölé hajolt, mikor ráförmedt egy ordas:

– Zavarod a vizemet, ezért megeszlek!

– Nem zavarom én, csak szomjas vagyok, inni szeretnék – rebegte a kisgida.

– Akkor tavaly zavartad a vizemet! – acsarkodott a farkas.

– Tavaly még meg sem születtem – reménykedett a kisgida.

– Akkor az apád vagy az anyád

vagy valamelyik rokonod! – vicsořított a lompos farkú.

– Az nem lehet, mert nem is laktak ezen a tájon – nyöszörgött a menüjelölt.

– Hmm! – villantotta fogait a vadló. – Melyik partján állsz a pataknak?

– A jobb partján – válaszolt már-már könnyezve.

– No, ez is elég ok arra, hogy meg-egyelek!

Azzal: hamm, bekapta.

Mese a réparól

Répát ültetett tavasszal a gazda, legyen majd ősszel-télen mit enni. Kapálgatta, öntözte a palántát, gazda szemmel hizlalta. Nőtt, vastagodott a répa, mire eljött az ősz, takarosán felhízott. El is jött az ideje, ki kellett húzni a földből. Megragadta a gazda a répalevél szárát és húzta, de az egy jótányit sem mozdult. Nekigyürkőzött, most már két kézzel húzta, de bizony úgy sem sikerült. Kiáltott az udvar felé: „Gyere, asszony, fogd a derekam, húzzuk együtt a répát!” Jött is a gazdasszony, fogta a gazda derekát, most már ketten húzták – nem mozdult a répa. Megint csak nekigyürkőztek: húzták, ráncigálták, mégsem járt eredménnyel. Hívta az asszony a Bodri kutyát: „Gyere, Bodri, ragadj a szoknyámba, húzzad te is a répát, hármasan tán menni fog!” Jött is legott a Bodri, elkapta a gazdasszony szoknyáját, most már hármasan húzták a répát, de bíz az csak nem akart megválni az ágyától. Bodri kutya vakkantott a csűr felé: „Gyere, Cirmos cica, húzzad te is a répát!” Szaladt Cirmos cica, fogta Bodri farkát

és most már négyesben: a gazda a répalevél szárát, a gazdasszony a gazda derekát, Bodri az asszony szoknyáját, Cirmos cica a Bodri farkát húzta, ám a répa csak nem mozdult. Hátraszólt a Cirmos cica: „Gyere, Laci egér, segíts nekünk!”.

Szaladt Laci egérke, ám nem a sorba állt, hanem átszaladt a répa másik oldalára, megpöörte bajuszát, jobb kezébe fogta a répalevél szárát, és egy mozdulattal kiemelte a hatalmas gyökeret. Volt is nagy öröm, tánra perült az egész csapat, bevitték a répát a konyhába, megtisztították, felaprították, megterítették az asztalt, feldarabolták, mindenkinek a tányérjába került egy jókora darab. A legkisebb adag Laci egérnek jutott, mert hát, amint a gazda megjegyezte, ő a legkisebb a családban.

Mint minden mesének, ennek is van tanulsága. Nem csak az a fontos, hogy milyen erővel húzzuk, hanem az is, hogy merre. És még egy: nem biztos, hogy aki a legtöbbet teszi, az kapja a legnagyobb jutalmat.

Sz. T.

Küldjön egy képet!

Ungvár, 1943

A családi fényképalbumokban biztosan mindenkinél van egy-két olyan kép, amelyet különösen közelinek érez, gyakran nem is tudja miért: vagy a legrégebbi képeinek egyike, vagy valami kedves eseményt, emléket ábrázol, de lehet, hogy egyszerűen azért, mert több kortársam szerepel rajta, akik élő bizonyítékai, hogy egyszer te is fiatal voltál, tartóztál egy közösséghez, amelynek azóta szintje nyoma veszett... Nekem is van pár ilyen képem, az egyiket 1943-ban rögzítette az ungvári fényképész. Ünnepi öltözkézből ítélve talán óvodánk évzáróján készült a fotó. Ugy gondolom, szüleink és az óvoda alkalmazottai már tudták, hogy sokkal többről van szó: a „levegőben volt” városunk vagy akár hazánk búcsúja a függetlenségtől. A képet később gyakran elővettem, nézegettem.

Az ungvári görögkatolikus katedrális közvetlen közelében készült a kép, ahol a bazilitarendi apácák voltak az óvónők. Az egyik nővért Theofilának hívták, ő a képen baloldalt ül, és csak 23 éves. Pár évtizeddel később elhagytam a szülővárosomat, hogy tanulmányaimat idegenben folytassam, de T. nővér még gyakran érdeklődött felőlem, ha Ungváron összefutott anyámmal. Egyszer bizalmasan elmondta azt is, tudja, hogy milyen messze vitt engem a sors, de mindig imádkozik értem, hogy a Gondviselő ne hagyjon engem magamra, ne legyen mostoha hozzám...

Egyszer a családi fényképek nézegetése közben a kezembe került ez a kép és arra gondoltam, hogy a már idős nővér biztos örülne ennek a kedves emlékeknek. Nem tartottam valószínűnek, hogy viharos és hosszú élete során sikerült azt megtartania. A következő

ungvári látogatásom alkalmával felkerestem a nővért, és odaajándékoztam neki a kép másolatát. Kellemes meglepetés érte őt, mert kiderült, hogy az ő példánya már régen elkalódott, és a fotó láttán nem tudta titkolni örömet, hálásan köszönte a kis ajándékot. Elmult néhány év, és egyszer anyám azt üzent nekem, hogy találkozott T. nővérral, aki szomorúan elpanaszolta, hogy azt a felvételt, amelynek úgy örült és vigyázott rá, valaki mégis kinézte magának és ellopta, ami a nővért nagyon elkészerítette. Azt az üzenetet küldte nekem, hogy nagyon megköszönné, ha hozná neki még egy másolatot. Mivel akkor az már digitalizált verzióban is megvolt nálam, örömmel kinyomtattam még egy példányt, és a következő hazalátogatáskor újból felkerestem a nővért. Mondanom sem kell, mennyire örült a képnek! Ezek után még sokáig élt Theofilia nővér, talán csak fél évtizede annak, hogy az Úr magához szólította. Kilenven éves lehetett akkor...

A képen látható 48 óvódás mind ungvári, a város centrumában lakhattak: a Pincesor, a Káptalan, a Korzó utcák környékén, és gondolom/remélem, többen ma is élnek, 75–78 évesek lehetnek. Arra gondoltam, hogy ha felismerik magukat a képen, a nővérhez hasonlóan, ők is örömet lelnek benne, mert a kép még mindig a régi énünket sugározhatja felénk. Jól ismertem a fényképet, ezért számomra sosem volt gond felismerni magam a kis tömegben (4. vagyok balról az ülő első sorban). De remélem, sokan mások is magukra ismernek. Sok szerencsét!

Dr. Fodor István
Gödöllő, Kossuth utca 14/7.

Nemzetközi nyugdíjas-találkozó

Május 10-én méltatta megalakulásának első évfordulóját a Csapi KMKSZ Nyugdíjasklub. Az ünnepi alkalom tiszteletére tartott rendezvényre meghívást kapott a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesülete, de képviseltette magát több magyarországi és kárpátaljai nyugdíjasklub is. Az összejövetel résztvevőit többek között Horváth László, a magyarországi Vasutas Nyugdíjasklubok Országos Szövetségének elnöke, a Civil Összefogás Fórum Nyugdíjas Kerekasztalának vezetője és Czíkó Anita ungvári magyar konzul köszöntötte.

Ezután színvonalas műsor szórakoztatta a jelenlévőket. Fellépett a csapi nyugdíjasklub kórusa, a csapi gyerekekből álló Arabeszk táncsoport, a helyi zeneiskolások Harmónia Énekegyüttese, valamint a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesületének énekkara.

Gonczi Tibor, a Beregvidéki Nyugdíjasok
Petőfi Sándor Egyesületének elnöke

Kétszázesztendő jubileum

Ezernyolcszázötvenöt májusában ez a nap legalább két generáció szívét, agyát, lelkét érintette meg, mint tavaszi szél kellemesen bizsergő szívdobogást keltő érzelmi telítettségű jelenség két ember életében változást előidéző esemény.

Akkor a fiatalok: a huszonnégy éves ifjú és a tizenhat éves lány meg a szüleik volt a két nemzedék, akiknek a házasságkötés ünnepet és örömet, örömnepet jelentett.

Kétezertöt májusában a testvéreim, az unokatestvérek közül, akinek eszébe jut, plusz én, a kincskereső, nekem sikerült kibányásznom felmenőinkről, amit találtam örülhetünk, ünnepelhetünk. Jómagam két szinten lelki életet élek:

1. A vallásosság, a hit szintjén.
2. Felmenőink családjainak története, eseményei tárgyi emlékei – fontosak. Örökségük – kincs.

Az, hogy voltak mi is lehetünk, mint összetartozó egymásba kapaszkodó láncszemek.

Születésük életben maradásuk egyenes ágon a teljes vérvonallal megléte, megtalálása Teremtőnk ajándéka. Több emberöltőn át így a mi születésünket életünket is a Mindenható kegyelméből 200 éve házasságot kötött szépszüleinktől származtatjuk. Loker Donát és Aloysia Czentár házasságkötésének 200 éves jubileuma számunkra bensőséges, felemelő érzésekkel a szívünkben szép megemlékezés.

Locker László
Szőlősgyőrök

ELISMERÉSEK

* Liszt Ferenc-díjjal tüntették ki **Pál István** „Szalonna” viski származású népzénekest, a Magyar Állami Népi Együttes zene-
karvezetőjét.

* Nemzeti ünnepünk alkalmából állami kitüntetésekkel adtak át a kárpátaljai magyar oktatási, tudományos és gazdasági élet több kiemelkedő teljesítményét nyújtó képviselőjének március 13-án Ungváron, Magyarország Ungvári Főkonzulátusán.

Bronz Érdemkereszttel jutalmazták **Kokas Károlyt**, a Péterfalvai Művészeti Iskola zenetanárát a kárpátaljai magyar népdal- és néptáncok megőrzése és átörökítése érdekében végzett tevékenysége, kiemelkedő zeneoktatói munkája elismeréseként;

Ezüst Érdemkeresztet vehetett át **Pecsora Elek**, a beregszászi Diana Termelői és Kereskedelmi Vállalat tanácsadója a kárpátaljai konzulátusi missziók működéséhez nyújtott támogatói, valamint példamutató vállalkozói tevékenysége elismeréseként;

Arany Érdemkereszt birtokosa lett **Béres Katalin**, a Palágykomoróci Általános Iskola igazgatója a kiemelkedő tudományos és példamutató pedagógusi munkája, valamint a magyar nyelvű oktatás és iskolafejlesztés érdekében végzett vezetői tevékenysége elismeréseként; **Bocskai István**, Nagyszőlős polgármestere a kisebbségben élő magyarság érdekeinek képviseletét és a határokon átnyúló önkormányzati kapcsolatok erősítését szolgáló településvezetői munkája elismeréseként; **Dr. Legeza Attila**, a Munkácsi Agrárpári College tanára a kárpátaljai magyar nyelvű szakosítás megőrzése és fejlesztése érdekében végzett odaadó munkája elismeréseként; **Pál László**, a Beregrákosi Református Egyházközség és a Kajdánói Református Egyházközség lelkesze a kárpátaljai magyarság nemzeti önazonosságának erősítése és a helyi magyar közösség összefogása érdekében végzett elkötelezett lelkeszi és közéleti tevékenysége elismeréseként; **Weisz József**, a beregszászi Shalom Alapítvány vezetője a kárpátaljai magyar zsidó emlékhelyek megőrzését és helyreállítását szolgáló tevékenysége, valamint a régió fejlesztése és új munkahelyek teremtése érdekében végzett munkája elismeréseként.

* Az Ungvári Főkonzulátus Sajtó-díjában részesült **Tóth Viktor** újságíró (Kárpáti Igaz Szó), **Vaszil Ilnickij**, a Sztribna Zemlja-Feszt főszerkesztője, továbbá a **Kárpátalja.ma** szerkesztője.

* Magyarország Kijevi Nagykövetségén dr. Keskeny Ernő nagykövet Áder János köztársasági elnök megbízásából **Ezüst Érdemkereszt** kitüntetést nyújtott át **dr. Bertha Nórának**, a Kijevi Nyelvészeti Egyetem tanárának a magyar nyelv oktatásában végzett kiemelkedő munkája elismeréséül.

Mikszáth Kálmán-díj a nemzeti értékek népszerűsítéséért

A Mikszáth Kálmán Kulturális és Média Alapítvány a polgári értékeket képviselő, kiemelkedő színvonalú sajtómunkásságért járó díjat idén a kárpátaljai magyar költő, néprajzkutató, szerkesztő Vári Fábán Lászlónak ítélte oda. Az átadó ünnepséget a Magyar Írószövetség klubjában tartották április 20-án. A laudációk hangsúlyozták, hogy Vári Fábán László kiemelkedően sokat tett a Kárpátalján élő magyarság szellemi és lelki egységének megőrzéséért. A kuratórium elnökségi tagjai (Andrásfalvy Bertalan, Fábán Gyula, Hámori József) kiemelték, hogy az a szakmai és emberi alázat, töretlen munkakedv, küldetéstudat és szolgálat, ami Vári Fábán László munkásságát jellemzi, példaértékű nem csupán szűkebb hazájában, de az egész magyarság körében.

MÁRCIUS

* Március 5. A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban Gál Natália és Kacsur András, a társulat két tagja bemutatta *Koszorú* című zenés irodalmi műsorát.

* Március 7. Füzesi Magda költőt, Tancsics Mihály-díjas újságíró látta vendégül a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) legutóbbi műhelybeszélgetésén.

* Március 8. A Péterfalvai Művészeti Iskolában a magyar népdalkincs gyöngyszemeivel örvendeztettek meg az érdeklődőket Komáromi-Kokas Erzsébet népdalénekes és tanítványa egy ünnepi osztálykoncert alkalmával.

* Március 8. A Munkácsi Görög Katolikus Püspökség beregszászi esperesi kerülete híveinek részvételével keresztúti körmenetet szervezett Beregszászon.

* Március 10. *Páncélosokkal az életért. „Koszorús Ferenc a holokauszt hőse”* című kötet ünnepélyes bemutatására került sor a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Dísztermében. A Koszorús Ferenc Emlékbizottság által kiadott kötetben (megjelenését támogatta a Civil Alap – 2014, a Nemzeti Kulturális Alap és The American Hungarian Federation) helyet kapott Dupka György *A kárpátaljai zsidó népiertás első fejezete* című tanulmánya is.

* Március 12. Tarasz Sevcenkóra, a polihistor költőre, az ukrán nép géniuszára emlékeztek a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézetének diákjai és tanárai.

* Március 13. Nemzeti dalmondó verseny zajlott le az Ungvári Dayka Gábor Középiskolában a tanintézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége szervezésében. A győztes Papp Viktor, az Ungvári Drugeth Gimnázium diákja lett.

* Március 13. Ünnepi megemlékezés volt az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karán. Csóka László (Százhalombatta) festőművész *Jelek az úton* című kiállítását dr. Spenik Sándor dékán nyitotta meg a kar Bercsényi Miklós-könyvtárában.

* Március 13–14. Megrendezték a Kijevi Magyar Napokat az 1848–49-es magyar szabadságharc kezdetének 167. év-

fordulója alkalmából a Magyarok Kijevi Egyesülete szervezésében. A rendezvényen részt vett és ünnepi beszédet mondott Zubánics László, az Ukrán Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke. A kulturális programok közül sikeresnek bizonyult a Kárpátaljai Képző- és Iparművészek Révész Imre Társaságának kijevi kiállítása, valamint a KMMI és az Intermix Kiadó közös könyvbemutatója.

* Március 13–16. Nemzeti ünnepünk alkalmából a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) támogatásával Nagy Anikó, az Ungvári Filharmónia énekesnője és Mészáros János Elek magyarországi énekes koncertsorozatot adott Kárpátalján.

* Március 14. Az 1848–49-es forradalomra és szabadságharcra emlékeztek a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán. A megemlékezést megtisztelte jelenlétével Palkovics László, Magyarország felsőoktatásért felelős államtitkára is, aki az ünnepséget megelőzően Orosz Ildikóval, a főiskola elnökével aláírta az intézmény további támogatásáról szóló szerződést.

* Március 15. A beregszászi ünnepség a református templomban kezdődött. Az istentisztelet után a gyülekezet tagjai, akárcsak Beregszász római, illetve görögkatolikus hívei egy rövid megemlékezésre Petőfi Sándor szobrához vonultak. A szervezők, egyházak és intézmények képviselői az emlékműnél elhelyezték koszorúikat. A koszorúzás ideje alatt a katolikus egyház kórusa szolgált.

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség is Beregszászban, a Petőfi-szobor mellett tartotta meg központi rendezvényét az 1848–49-es forradalom és szabadságharc 167. évfordulója alkalmából. Többek között ünnepi beszédet mondott Kis Miklós Zsolt, a Miniszterelnökség agrár- és vidékfejlesztésért felelős államtitkára, Babják Zoltán, Beregszász polgármestere, Brenzovics László parlamenti képviselő, a KMKSZ elnöke. A *Szózat* elnéklése után, az ünnepség zárásaként a nagygyűlés résztvevői megkoszorúzták Petőfi Sándor szobrát.

Ünnepi rendezvényre került sor Nagyszőlőson, a

baró Perényi Zsigmondról elnevezett magyar tannyelvű középiskola dísztermében, ahol dr. Torzsa István beregszászi konzul mondott beszédet.

A munkácsiak hagyományosan a podheringi emlékműnél tartottak koszorúzással egybekötött megemlékezést. Többek között ünnepi beszédet mondott Bodnár Zsolt ungvári konzul, Gulácsy Géza, a KMKSZ alnöke, Lengyel Zoltán, Munkács polgármestere.

Ungváron, a Petőfi téren a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MEKK) szervezésében a KMKSZ és az UMSZ vezetősége együtt ünnepelt az ungvideki magyarsággal. Fuchs Andrea, a MEKK alnöke felkonferálásával Papp Viktor, az Ungvári Magyar Tannyelvű Drugeth Gimnázium tanulója szavalt a *Nemzeti dal*t. A vendégek bemutatását követően Béres István római katolikus atya imádsággal áldotta meg a jelenlévőket. Vida László ungvári magyar konzul felolvasta Orbán Viktor magyar miniszterelnöknek nemzeti ünnepünk alkalmából a határon túli magyarokhoz intézett üzenetét. Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc kezdetének 167. évfordulója alkalmából ünnepi beszédet mondott dr. Keskeny Ernő kijevei magyar nagykövet, Viktor Pohorelov, Ungvár polgármestere, dr. Brenzovics László parlamenti képviselő, a KMKSZ elnöke, Zubánics László, az UMSZ elnöke, Fülöp Lajos történész, az Ungvári Duhnovics Társaság elnöke, v. Kövér György, a Vitézi Rend Kárpátaljai Tagozatának vezetője, Ungvár város egykori alpolgármestere, valamint az ifjúság nevében Marcsák Gergely költő, tanár. Dupka György, a MEKK elnöke tizenkét pontba szedve mondta el, hogy mire lenne még szüksége a kárpátaljai magyarságnak. Végezetül Héder János református lelkész, a Kárpátaljai Református Egyházkerület főjegyzője mondott gyűjtő hangú beszédet. A rendezvény végén megkoszorúzták Petőfi Sándor szobrát és elénekelték a *Szózat*ot. Az ungvári szabadtéri megemlékezést a művészeti iskolában bemutatott ünnepi műsor követte.

* Március 15. Zenés műsort rendeztek a Munkácsi járásban lévő beregszentmiklósi várban Bartos Józsefnek, a vár házigaz-

dájának szervezésében. A koncerten közreműködött Zdena és Jurij Teszpicso, valamint Marianna Szvitlicki. Az esten kelta dallamok mellett Georg Händel, Szergej Rahmanyinov, Liszt Ferenc, Howard Shore és az ukrán Miroszlav Szkorik zeneszerző művei csendültek fel.

* Március 19. Kárpátaljai magyar festők műveit állították ki Brüsszelben, a Magyar Fejlesztési Központ székházában. A tárlatot Bocskor Andrea EP-képviselő nyitotta meg. A kilenc festményből álló kiállítás a Révész Imre Társaság tagjainak – Réti János, Erfán Ferenc, Magyar László, Kopriva Attila, illetve Kalitics Erika, Temető István, Lakatos Szergej – alkotásait tartalmazza.

* Március 19. Ugron Zsolna népszerű magyar író-író-olvasó találkozón vett részt a Rákóczi-főiskola dísztermében. Az *Úrilányok Erdélyben* című bestseller szerzőjét elkísérte Lévai Anikó, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet jószolgálati nagykövete és Molnár-Bánffy Kata kommunikációs szakember is.

* Március 20. A Nemzetközi Művészfotószalon *Szpeleográfia 2014* című kiállításának ünnepélyes megnyitójára került sor a megyei közigazgatási hivatal épületében.

* Március 20. A költészet világnapja előtt egy nappal, március 20-án a Vári II. Rákóczi Ferenc Középiskolába látogatott a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) néhány tagja. A fiatal kárpátaljai magyar írókat, költőket és értelmiségieket tömörítő alkotócsoporthoz képviselői élő irodalomórát tartottak a 8–10. osztályos tanulóknak. Az irodalmárok a Rákóczi Szövetség középiskolai (ifjúsági) alapszervezete és a tanintézmény magyar tanárai meghívására érkeztek Mezőváriba.

* Március 21. Lezajlott az „Által mennék én a Tiszán...” népdaléneklési verseny a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség szervezésében.

* Március 21. Kijevben, a Nemzeti Művészeti Akadémia központi kiállítótermében megnyitották Micska Zoltán munkácsi festőművész kiállítását. A kárpátaljai alkotóképet már másodízben mutatják be Ukrajna fővárosában, de műveivel aktív résztvevője különböző nemzetközi és országos kiállításoknak is.

* Március 22. Hamupipőkébált tartottak a Tiszaújhegyi Fiókönyvtárban a három éve működő baba-mama klub szervezésében.

* Március 23. Az ungvári folkkocsmává alakult Váralja kávézóban fergeteges koncertet adott Szalonna és bandája. Az esten közreműködött Jakab István és Várad Enikő néptáncos, akik egyben a kárpátaljai programsorozat szervezői is. Pál István Szalonna és bandája évtizedek óta népszerűsíti az autentikus magyar népzene Kárpátalján, illetve a Kárpát-medencében.

* Március 23–25. Első alkalommal szerveztek ukrainai országos tantárgyi vetélkedőt magyar nyelvből és irodalomból Ungváron. A rendezvénynek a Kárpátalja Megyei Pedagógus-továbbképző Intézet adott otthont.

* Március 27. Kopriva Attila munkácsi alkotó képeiből nyílt kiállítás a székesfehérvári Forrás Galériában.

* Március 27. A.II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézete adott otthont az immár harmadik alkalommal megrendezett nemzetközi roma oktatási, tudományos-módszertani szemináriumnak.

ÁPRILIS

* Április 7. A helyi magyar értékeket bemutató programsorozatot indított el a Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület. Kész Barnabás, a projekt egyik koordinátora elmondta, hogy Ung megyében a fazekasmesterséggel, Munkács környékén a cirokseprű készítésével, Bereg megyében pedig a szövés technikájával és a beregi szőttessel ismerkedtek meg a fiatalok. Az egykori Ugocha vármegyében a hordókészítés technikáját, a Felső-Tisza-vidéken pedig a fafaragás fortélyait láthatták a környék iskoláiból érkezett diákok. A foglalkozások Nagyberegen kezdődtek, Nagypaládon a helyi tanintézetben folytatódtak. A programot a Lakiteleki Népfőiskola Alapítvány támogatta.

* Április 15. Bokotaj András kárpátaljai születésű üvegművész színes üvegtárait és üvegszobraikat mutatták be Budapesten a Forrás Galériában. Az *Idővonalak kereszteződése* című kiállításon a Nemzetstratégiai Kutatóintézet Kárpát-haza Galéria rendezvénysorozatának keretében.

* Április 20. Az Ungvári járás számos magyar lakta településén fekete festékekkel fújták le a falunévtáblát. Az esetek általános jellemzője, hogy az egyelőre ismeretlen elkövetők mindenhol csak a magyar feliratot próbálták meg eltüntetni, a cirill betűs változat senkit sem zavart. Így járt többek között az egy községi tanácshoz tartozó Kincseshomok és Katergény, Eszeny, Nagy- és Kisdobrony, valamint Tiszaágtelek is. Rendőrségi nyomozás indult a provokátorok kilétének felderítése ügyében.

* Április 22. Győrben, a Kazinczyról elnevezett *Szép magyar beszéd* verseny jubileumi, ötvenedik döntőjének eredményhirdetésén Kazinczy-díjat kapott Szántó Edit nyugalmazott kárpátaljai pedagógus.

* Április 23–25. A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ) és a szövetségben oktató pedagógusok szervezésében Szolyván és Rahón szavalóversenyen mérettették meg magukat a szövetségben folyó magyar nyelvű oktatásban részt vevő fiatal versmondók.

* Április 24. Első alkalommal szervezték meg a *Kárpáti Kör 2015* elnevezésű nemzetközi művészfotóverseny kiállítását, valamint a díjkiosztó ünnepséget a Kárpátalja Megyei Állami Közigazgatási Hivatal épületében.

* Április 27. Az ungvári Váralja kávézó az autentikus magyar népzene és néptánc művelői által ismét folkkocsmává alakult át. A Kárpátalján új hagyományörző programként elindított folkkocsmahavonta egy alkalommal várja az érdeklődőket Beregszászban és Ungváron. A jelenlévők ezúttal a Sodró együttes közreműködésével ismerkedhettek meg a Kárpát-medence sokszínű népzenei hagyományvilágával.

* Április 29. *Békeért és Harmóniáért* címmel rendezett jótékonysági estet a 2014 áprilisában alakult Kárpátaljai Rózsahölgyek Társasága a Rákóczi-főiskola épületében. A befolyó összegből a beregszászi bentlakásos iskolában tanuló gyermekeket támogatják. A kárpátaljai lányok-asszonyok összefogását a kezdetektől fogva támogatta, segítette a kecskeméti Rózsahölgyek Társasága. Az alkalmon részt vett Magyarország Beregszászi Konzulátusának képviselőjében Faragó László. Az est fővédnöke és egyik fellépője a számos el-

ismerést magának tudó Pitti Katalin Liszt Ferenc- és Déryné-díjas operaénekesnő volt.

MÁJUS

* Május 2. Svájci énekesekkel tartott közös koncertet a Cantus kamarakórus a Kárpátalja Megyei Filharmonia nagytermében.

* Május 3. *Senkiföldje* címmel nyílt kiállítás a hollandiai Laag-Keppel városban, amelyen Veres Agota beregszászi festőnő alkotásait is bemutatták.

* Május 3. Jótékonyági koncertet adott Csuprik Ételka zongoraművész, a Kárpátalja Megyei Állami Filharmonia szólistája, Ukrajna érdemes művésze a nagyszőlősi városi művészeti központ nagytermében.

* Május 5. Homoki Gábor tiszapéterfalvi festőművész első egyéni kiállítását a nagyszőlősi Impasto képgalériában rendezték meg. Munkáit a közönség eddig Beregszászban és Ungváron, három évvel ezelőtt pedig Kijevben is láthatta. A 40 festményt bemutató kiállítás megnyitóján Fuchs Andrea, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület titkára, Bródi Iván, Ukrajna érdemes művésze tartott műelemző beszédet. Az eseményen közreműködött a Kokas Banda.

* Május 5. A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház társulata Beregszászban bemutatta *Az ördög három aranyhajú szála* című mesejátékot.

* Május 9. Beregszászban, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán a Gödöllői Szimfonikus Zenekar vonós kamaraegyüttese adott jótékonyági koncertet. A Pro Cultura Subcarpathica szervezésében megvalósuló estbevétele Popovics Denis kezelésére fordítják.

* Május 10. A Magyar Melódiák kamaraegyüttes (művészeti vezető Stefkó Antal) koncertezett a Kárpátaljai Megyei Filharmonia hangversenytermében.

* Május 12. Dr. Tóth Mihály elnökletével terepszemlével egybekötött munkakülést tartott a Szolvyai Emlékparkbizottság a sztálinizmus áldozatainak emlékparkjában.

* Május 12. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola színjátszó szakköre a *Hókirálynő* című mesejátékot mutatta be a Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház színpadán.

* Május 15. Fodó Sándorról elnevezett emlékszobát avattak az egykori koronavárosban, Visken. Aszobát a Viski Kölcsény Ferenc Középiskola egyik osztálytermében alakították ki, ahol a látogatók megismerkedhetnek Fodó Sándor életével, munkásságával, szellemiségével.

* Május 15. A KMKSZ jóvoltából a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskola diákjai autentikus magyar tánccházon vehettek részt.

* Május 15. A magyarság kulturális és nyelvi összefogásáért 1970-ben létrejött Anyanyelvi Konferencia (AK) Nagyváradon tartotta 13. rendezvényét. A Partiumi Keresztény Egyetemre a világ sok tájáról (Ausztráliától Ukrajnáig) érkeztek képviselők. A fórumot Tökés László nyitotta meg, köszöntőt mondott Hoppál Péter kulturális államtitkár és János Szabolcs rektor. A konferencián a kárpátaljai magyarság nyelvpolitikai és kulturális helyzetéről Dupka György tartott előadást. Az AK megtartotta tisztújító közgyűlését is. Tisztségviselők lettek: Pomogáts Béla tiszteletbeli elnök, Balázs Géza elnök, Moritz László és Pusztay János alelnök. Az egyes régiókat képviselő tiszteletbeli alelnökök közé választották mások mellett Dupka Györgyöt (Ukrajna), tiszteletbeli elnökségi tag lett Zubánics László (Ukrajna).

* Május 16. A budapesti X. kerületi ukrán önkormányzat meghívására a magyar fővárosban tartott előadást a kárpátaljai Bavka bábszínház.

* Május 17. 31 ország művészeinek 500 alkotásából mutatnak be válogatást azon a kiállításon, amely az ungvári helytörténeti múzeumban nyílt a *Kárpáti Kör* elnevezésű nemzetközi fotószalon keretében.

* Május 17. Szabadein szentmisét tartottak Beregszászban a görögkatolikus egyháznak az illegálisból való kilépése 25. évfordulója alkalmából a Munkácsi Görög Katolikus Egyházmegye Beregszászi Esperesi Kerületének hívei számára.

* Május 20. *Boldogasszony* címmel kiállítást szervezett a Nemzetstratégiai Kutatóintézet (NSKI) Kárpát-haza Galériája. A budapesti tárlaton mások mellett Erfán Ferenc, Kopriva Attila és Magyar László kárpátaljai festőművészek alkotásait is megtekinthetik az érdeklődők.

* Május 21. A Károli Gáspár Református Egyetem együttműködési megállapodást kötött a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolával, amelynek értelmében Beregszászban mentálhigiénés segítő szakember továbbképzési szakot indítanak.

* Május 23–30. A Békéscsaba Jókai Színház Karády Katalinról szóló, *K und K* című darabjával nyitották meg a legnagyobb ukrán színházi rendezvényt, a XVII. Melpomena Tavrija Nemzetközi Színházi Fesztivált, amelyet Herszonban rendeztek meg.

* Május 23. Megtartotta soros közgyűlését a Kárpátaljai Határmenti Önkormányzati Társulás (KHÖT), amelynek napi rendjén az Ukránban tervezett közigazgatási reform megvitatása szerepelt.

* Május 27. Kosztyó Gyula (Pázmány Péter Katolikus Egyetem) és Suslik Ádám (Károli Gáspár Református Egyetem) doktoranduszok tartottak előadást eddigi kutatásaikról az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Karán.

* Május 27. Nagyközönségisikert aratott a Magyar Állami Népi Együttes *Megidézett Kárpátalja – Hágókon innen és túl* című jótékonyági koncertje a kijevei Csajkovszkij Zeneakadémián.

* Május 29. Az Ungvári Magyar Főkonzultátuson megrendezett találkozó vendége volt Ilan Morral, Izrael Állam Magyarországra akkreditált nagykövete, aki látogatást tett Kárpátalján. Felkereste a beregszászi, munkácsi és ungvári magyar zsidó emlékhelyeket, találkozott a helyi magyar és orosz/ukrán ajkú zsidó szervezetek vezetőivel, az ungvári rabbival. Erre az alkalomra hívták meg Dupka Györgyöt, aki a nagykövetnek és az egybegyűlteknek bemutatta az általa vezetett kiadó legújabb könyveit, köztük a *Zsidósors Kárpátalján: a deportálástól az internálásig* című tanulmánykötetet és a „*Ne ítéljétek el...!*” *Zsidó népiertés, antiszemita üldözés Kárpátalján a náci és a kommunista eszmék nevében (1938–1991)* című monográfiáját, amely a náciizmus és a kommunizmus kárpátaljai zsidó, magyar, sváb-német áldozatainak szenvedéstörténetét örökíti meg.

* Május 29. Az Ungvári Magyar Tannyelvű Elemi Iskola és

Drugeth Gimnázium (2014. szeptember 1-jétől így nevezik a tanintézetet) udvarán lezajlott ballagási ünnepségen Dupka György, a MÉKK elnöke meghívott vendégszónokként részt vett a 19 érettségiző búcsúztatóján. A tanintézmény az utóbbi években magyar elitképző műhellyé vált, a tavalyi végzősök mind tovább tanulnak a különböző egyetemeken, főiskolákon. Kovács Péter igazgató tájékoztatása szerint már kétszázalnyi első gyereket beírtak a következő tanévre, nagy a túljelentkezés. Furcsa helyzet alakult ki: nincs több hely, illetve tanterem. Az ukrán/ruszin és a vegyes nemzetiségű családokban felértékelődött a magyar nyelv, a fél város a Drugethbe akarja beírni gyermekét.

A Kárpátalja Megyei Állami Közigazgatási Hivatal oktatási ügyi főosztályának jelentése alapján 8962 végzős középiskolai tanuló van idén Kárpátalján. Tavaly valamivel több, 9170 diák szerzte meg az érettségi bizonyítványt.

* Május 30–31. Színes programokat kínált az V. Magyar Világtalálkozó, amelynek keretében a budapesti Syma-csarnokban tartották meg a Világfalú nevű rendezvényt, ahol közösségi standdal bemutatkozott mások mellett Kárpátalja is. Sikkerrel lépett fel a nevetlenfalui Sztójka Vanessa énekes.

* Május 31. Hetven kárpátaljai gyerek is részt vett a *Fölszállott a páva* budapesti válogatóján. Utazásukat, ellátásukat a Magyar Református Szeretetszolgálat és a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap támogatta. A továbbjutók bekerültek a Szeretetszolgálat Nyilas Misi Ösztöndíj Programjába, amely olyan tehetséges magyarországi és határon túli tanulóknak biztosít rendszeres anyagi támogatást, akik szerény anyagi lehetőségekkel rendelkeznek. A kárpátaljai versenyzők egy rövid ének- és táncműsorral is kedveskedtek a budapesti közönségnek, amelyet a Hősök terén adtak elő.

* Május 31. A magyar hősök emléknapján v. Dupka György és v. Kövér György törzskapitány a Vitézi Rend nevében kegyeleti koszorút helyezett el Ungváron, a Bercsényi úti Magyar Katonai Temetőben.

Összeállította:

Zubánics László és Dupka György

Jubileumi tárlat

Áprilisban Beregszászban, a helyi Turisztikai Információs Központban kiállítást rendeztek Zicherman Sándor (*a képen jobbról a második*) alkotásaiból a képzőművész 80. születésnapja alkalmából. Az ünnepélyes megnyitón Kovács László kiállításszervező köszöntötte a közönséget, majd röviden ismertette Zicherman Sándor életútját, munkásságát. A jubileumi tárlatot Szalipszki Endre, a beregszászi magyar külképviselet főkonzulja nyitotta meg. Babják Zoltán, Beregszász polgármestere köszöntötte az ünnepeltet és emléklapot nyújtott át Zicherman Sándornak.

és emléklapot nyújtott át Zicherman Sándornak.

A művész köszönetet mondott a szervezőknek a kiállítási lehetőségért. Elmondta, hogy bármely táján járjon is a világnak, mindenütt kárpátjainak érzi magát. Pirigyi Gergely az alkalomhoz illő zeneszámok előadásával teremtett emlékedett hangulatot a rendezvényen.

Tudósítónk

Kárpátaljai képzőművészek kiállítása Csepelen

Május 29-én a csepeli Erdei Éva Galériában a helyi ukrán önkormányzat rendezett kiállítást kárpátaljai festők műveiből.

Elsőként Erdei Kvasznay Éva galériatulajdonos, alkotóművész köszöntötte a közönséget. Megtudtuk, hogy tizenhárom esztendeje működik a képtár, havonta rendeznek itt tárlatot, de a kárpátaljai festők munkáinak népszerűsítése nagyon fontos számára, hiszen e régióhoz kötik a gyökerei: Ungváron érettségizett, ott gyűjtött életre szóló élményeket.

Köszöntötte az egybegyűlteket Moravik Attila alpolgármester is, aki elmondta: a helyi ukrán önkormányzat dícséretes munkát végez a művelődés szervezése, a csepeliek összekovácsolása terén. Jurij Kravcsenko, az Országos Ukrán Önkormányzat elnöke arról beszélt, hogy a kárpátaljai emberek mindenütt feltalálják magukat, befogadók és alkalmazkodók a körülményekhez, azaz békességre születtek.

A kiállítás megnyitó ünnepségén a Bernáth család tagjai adtak műsort, majd kötetlen beszélgetés következett. Nagy örömmel fedezték fel egymást a régen látott ismerősök: a közelmúltban Beregszászból Csepelre költözött Imre Sándor képzőművész és az évtizedek óta Budapesten élő Koszták István grafikus legutóbb éppen négy évtizeddel ezelőtt találkozott. Jelen volt a tárlaton a Bicskén élő Pálfy házaspár, Julianna és István, akiknek műveit 2011 szeptemberében láthatták a Kárpátaljai Szövetség tagjai a hagyományos balatonföldvári találkozón.

A kiállítók – Ljubomir Borscs, Irina Neszterovics, Vlagyiszlav Najgyenov, Petro Puha, Olekszandr Gembik, Szkakandi János, Koszták István – alkotásai elnyerték az egybegyűlteket tetszését. Sokáig beszélgettek még a Kárpátaljáról elszármazottak, illetve azok a barátok és ismerősök, akik földijeink közvetítésével megszerették szűkebb pátriánkat. Sokszor került szóba, milyen szomorú az otthon maradtak helyzete, akik nem érzik feladatuknak, hogy beleavatkozzanak az orosz-ukrán háborúba, mégis viselik annak gazdasági terheit.

Köszönet illeti Erdei Kvasznay Éva galériatulajdonost a nagyszerű kulturális élményért.

Köszönet illeti Erdei Kvasznay Éva galériatulajdonost a nagyszerű kulturális élményért.

Köszönet illeti Erdei Kvasznay Éva galériatulajdonost a nagyszerű kulturális élményért.

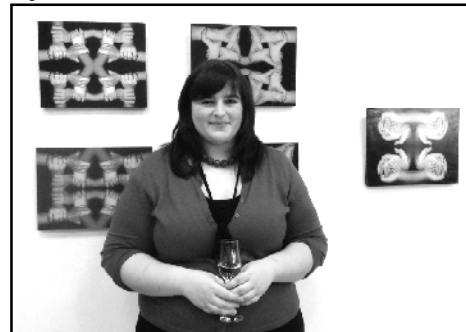
A képen (balról jobbra): dr. Stefuca Viktória, a csepeli ukrán önkormányzat elnöke; Kvasznay Péter, a galéria társalapítója; Erdei Kvasznay Éva galériatulajdonos képzőművész; az ungvári születésű, jelenleg Tatabányán élő Garaminé Zeke Ildikó, a Kárpátaljai Szövetség tagja; Csépe Cecília, Csépe Béla politikus özvegye.

A felvétel a kárpátaljai művészek tárlatának megnyitó ünnepsége után készült.

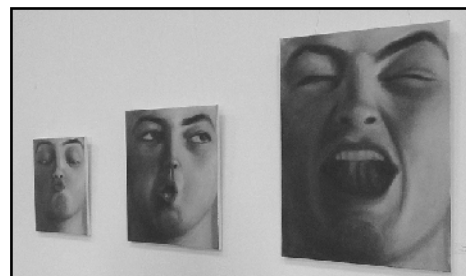
Fotó: Miskolci Erzsébet

Jelbeszéd

A Rákóczi-napok keretében a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Gross Arnold termében sor került Kulin Ágnes fiatal képzőművész egyéni tárlatának megnyitójára.

Kulin Ágnes 2008-ban végzett az Ungvári Erdélyi Béla Képzőművészeti Koldzs tervezőgrafika szakán. Tanulmányait a Magyar Képzőművészeti Egyetemen folytatta, ahol 2013-ban festőművész szakon, 2014-ben képzőművész-tanár szakon szerzett diplomát. 2005 óta tagja a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társaságának (RIT). 2008 óta számos hazai és külföldi, főleg magyarországi kiállításon láthatták alkotásait az érdeklődők.

A *Jelbeszéd* című kiállításról így vallott az alkotó: „A hétköznapiak során folyamatosan megfigyeljük a körülöttünk élők viselkedését, testbeszédét, szavajárását. Engem különösen foglalkoztatnak az emberek arcjatekai, kezük beszédes mozdulatai...”

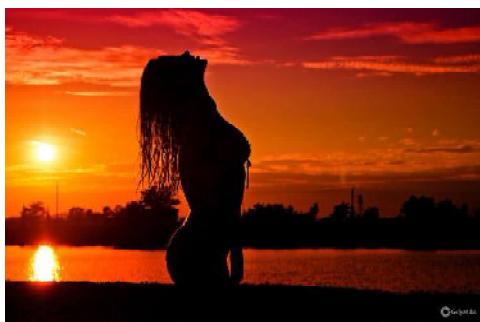
A bemutatott munkák alapjai olyan nonverbális és testi jelek, amelyekkel állandóan közlünk valamit. A jelbeszéd tudunkon kívül befolyásolja véleményalkotásunkat. Próbáltam más jelentést keresni a közismert kézmozdulatoknak és grimaszoknak, saját olvasattal felruházni azokat...”

A tárlaton látható festményeken, fotókon, fotomontázsokon Kulin Ágnes sajátos szemzőgből, új módszereket és technikákat alkalmazva mutatja be a jól ismert helyeket, élet-helyzeteket.

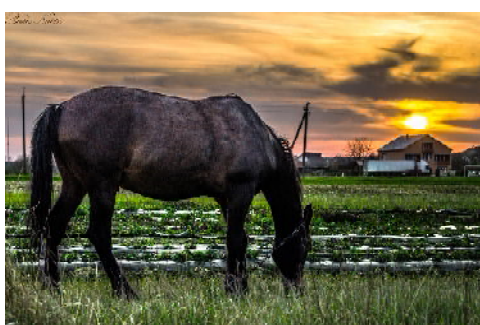

A Kárpátaljai Hírmondó galériája

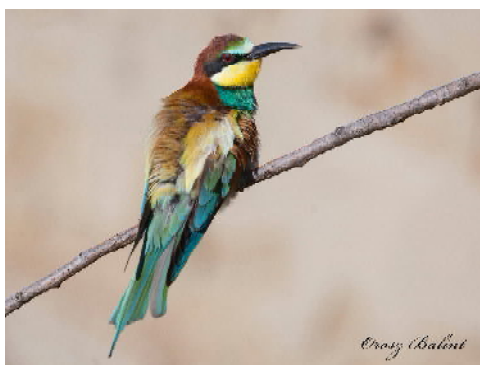
MEGÖRÖKÍTETT PILLANATOK

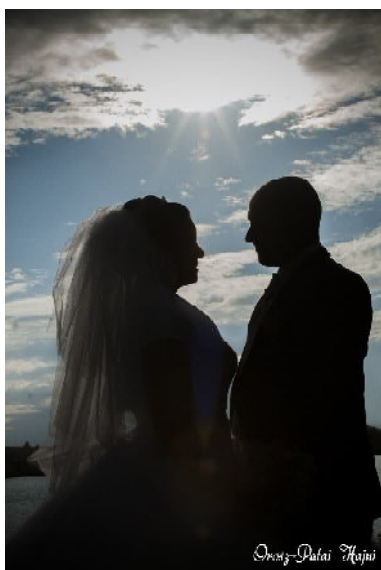
Gely Miklós

Bakos Nátán

Orosz Bálint

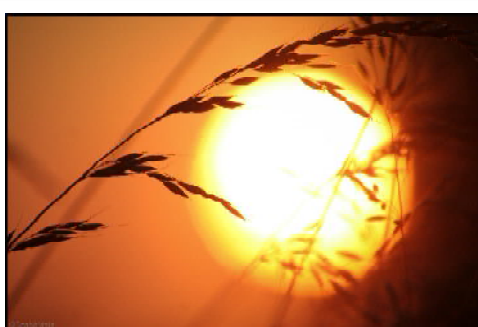
Orosz-Patai Hajni

„Különös dolog a fénykép: mindig jelen időben van, mindenkit egyetlen pillanatban ábrázol, és az a pillanat soha többé nem jön el. Az utókor számára készítjük, és miközben kattant a zár, önmagunk jövőbeni változatára gondolunk, amint visszatérünk erre az eseményre” – vallja Natasha Solomons angol író. S valóban: a pillanat, amelyet egy kép rögzít, a másodpercrek csak tötrészét örökíti meg, s pont azért készül, azért ragaszkodnak hozzá, mert egy utolsó pontig ugyanolyan formában soha vissza nem térő pillanatot mutat meg. Ilyen pillanatok tucatjaiba nyerhetett betekintést az, aki ellátogatott a II. Bereg-vidéki Fotókiállításra.

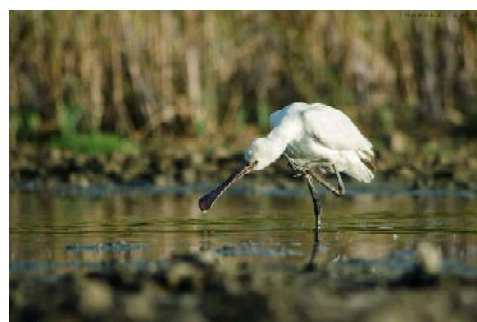
Homoki Gábor, a tavalyi, első kiállítás kezdeményezője, a sikeren felbuzdulva, Orosz Bálinttal karöltve ismét megszervezte az „utcatárlatot”. 2014-ben a beregszászi Kosuth-tér fáira fűzött spárgára csíptették fel a fotósok saját felvételeiket, itt tekinthette meg azokat a téren naponta áthaladó több száz személy.

Idén május végén ismét kiállítótérre alakult Beregszász egy szeglete: a városi művelődési ház terasza. A kiállítók között volt olyan, aki több éve, hivatásszerűen űzi a fotográfus mesterségét, és olyan is, akinek a hobbiból talán leendő szakmája van kibontakozóban. A kiállítás jó alkalmat adott arra, hogy a fiatalok bemutassák azt a világot, amelyet a fényképezőgép objektívje mögül látnak. Bemutatkozni és mások előtt bizonyítani – erre adott alkalmat a tárlat, ráadásul nagyközönség előtt, nem csak saját közösségi oldalukon vagy fotóalbumban.

A képek tematikája igen sokszínű és változatos. Természetfotókat, portrékat és esküvői fotókat egyaránt láthattak az érdeklődők. A fotókból a Kárpátaljai Hírmondó galériájában is közreadunk egy csokorra valót.

Szabó Máté

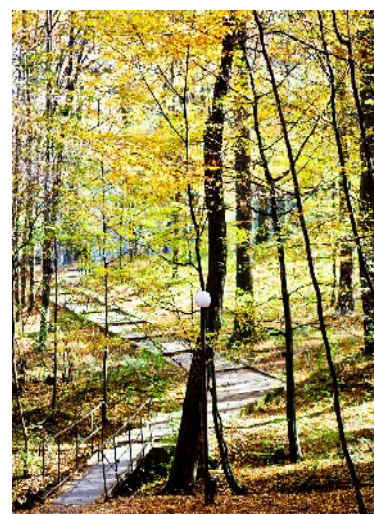
Homoki Gábor

Orosz Miklós

Homoki László

Szirowsák Zoltán

Élményeit lejegyezte:
Espán Margaréta